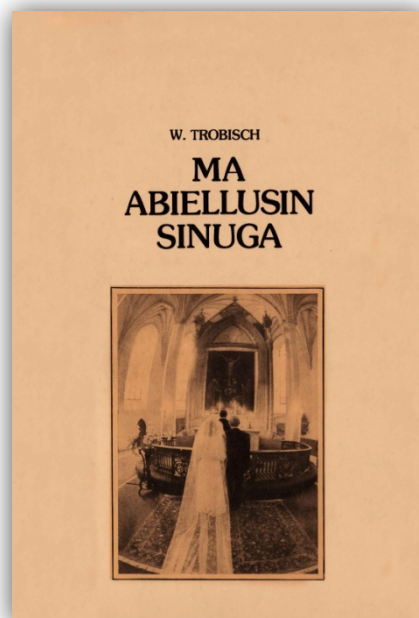

WALTER TROBISCH

**MA ABIELLUSIN
SINUGA**

Walter Trobisch
I married you
Edition Trobisch,
Kehl/Rhein, 1992

Seda raamatut peaks lugema iga noor inimene enne abiellumist; samuti leiavad siit häid nõuandeid abielupaarid. Autor püüab avada abielu olemust ja illustreerib oma õppetunde tegelikust elust võetud juhtumitega.

Walter Trobisch on Läänes väga tuntud kristlik perekonnanõustaja. Tema raamatuid loevad noored kogu maailmas, leides sealt vastuseid paljudele nende ette kerkivatele küsimustele.

SAATEKS

Mitte midagi selles raamatus ei ole välja mõeldud. Kõik need lood on tegelikult juhtunud. Kõik need inimesed elavad veel praegugi. Sel põhjusel ei ole märgitud ei selle linna nime ega ole antud teisi täpsemaid kirjeldusi. Nende sündmuste toimumispaik on Aafrika, aga probleemid, mida käsitletakse, on ühteviisi tähtsad kõikide kultuuride puhul maailma kõigis paigus.

Walter Trobisch

Kolmele Aafrika abielupaarile,
kes näitavad teed tulevikku -
Jeanile ja Emestine'ile,
Rolandile ja Priscillale,
Ezrale ja Gennetile

Sisukord

Sisukord	2
I	3
II	7
LAHKUMISEST	7
LIITUMINE ehk teineteise poole hoidmine	9
ÜHEKS SAAMINE	9
PUNKT.....	11
AED VÕI KOLMNURK?	11
III	13
IV	17
JÕUDUDE KOKKUMÄNG	18
JUMALA TAHE	18
TÜHI ABIELU.....	18
VARASTATUD ABIELU	19
TEOSTAMATA ABIELU.....	20
PULMA-SISSEKÄIK	20
SEKSI-SISSEKÄIK.....	22
V	23
VI	33
ARMASTUSE-SISSEKÄIK	34
ARMASTUSE KUUS TÕESTUST.....	35
VII	39
VIII	46
IX	55

Maa lähenes. Nähtavale ilmus maandumisraja betoon. Rattad puudutasid rada, lennuk võpatas, rattad põrisesid uuesti maandumisrada riivates. Lennuk maandus, pööras end lennujaama hoone poole ja peatus.

Olin päral.

Päästsin lahti istmerihmad, heitsin kevadmantli üle käsivarre, haarasin oma pagasi ja surusin end pinkide vahelt tagumise väljapääsu suunas.

Aafriklastest stjuardess noogutas naeratades:

"Good-bye, sir! Loodan, et teil oli meeldiv reis?"

"Täna teid," vastasin ma ja astusin maabumistrepi kitsaist astmeist ettevaatlikult alla. Vastu paiskus kuumus. Pimestatuna heledast päikesest ühinesin teiste lennujaama suunduvate reisijatega.

Poleel teel lennuki ja jaamahoone vahel seisis tütarlaps ning uuris hoolikalt reisijaid, otsekui kedagi otsides. Ta kandis stjuardessi vormi. Äkki tegi ta sammu minu suunas ja nimetas mu nime.

"Kuidas sa mu ära tundsid?" küsisin ma.

"Nägin teie pilti ühe teie raamatu tagakaanel. Mu nimi on Mirjam. Saatsin teile kunagi ühe kirja."

Mirjam? Sorisin mälus.

"Kas ma vastasin?"

"Jaa. Te kirjutasite, et purunenud kihlus on parem kui abielulahutus."

Nüüd meenus mulle tema kiri. Panin oma koti maha ja vaatasin Mirjamit. Ta oli väike peente näojoontega tütarlaps. Intelligentse lauba all sätendasid pruunid elavad silmad. Peaaegu süsimustad pikad juuksed olid kenasti lokkis.

"Kirjutasid," ütlesin naeratades, "et sinu tunded peigmehe vastu ei ole küllalt sügavad abiellumiseks."

"Ja teie ütlesite, et ma pean järgima oma tundeid. Tüdrukud tajuvat selliseid asju tavaliselt paremini kui mehed."

Nüüd meenus mulle tema juhtum täielikult. Mirjam oli oma peigmehest aasta vanem ja tal oli neli aastat rohkem haridust ning kõrgem töötasu. See vaevaski teda.

"Aga kas te mõistate, ma ei saa temast lahkuda. Ta armastab mind. Ja vahel tundub mulle, et minagi armastan teda. Mida ma just tunnen, seda ei tea ma isegi."

"Hea küll, Mirjam, kuid me ei saa siin rääkida. Kas sa ei saadaks mind läbi passikontrolli?"

Ta võttis minu raske kohvri ühest sangast ja mina võtsin parema käega teisest sangast. Koti surusin kaenlasse ja me hakkasime astuma jaamahoone suunas.

"Vabandage mind," ütles ta, "aga mul on teile üks jutt. Kui meie pastor ütles mulle, et tulete siia ainult neljaks päevaks, siis otsustasin teiega kohtuda enne teisi. Ma töötan lennuliinil. Seepärast saingi tulla."

"Kas sa kuulud pastor Danieli kogudusse?"

"Jah, seda küll. Ta on teil vastas. Te näete teda niipea kui olete tollist läbi."

Passikontrolli järjekorras seistes oli mul tunne, et ta tahab siiski midagi öelda. Ta oli palju vaeva näinud, et minuga kohtuda, seepärast ei tahtnud ma talle pettumust valmistada.

"Mirjam, ma imestan, miks sa selle noormehega kihlusid, temast õieti midagi teadmata?"

"Meie maal ei saa poisiga rääkida või temaga väljas käia enne, kui oled kihlatud. Meil ei tohi olla sõpru noormeeste seas. Oma raamatus te ütlete, et keegi ei peaks enne kihluma, kui ta on oma partnerit põhjalikult tundma õppinud. Kuid me ei saa ju teineteisega põhjalikult tutvuda, kui me pole kihlatud."

Oli minu kord passi näidata.

"Tulist?" küsis ametnik.

"Loodan pidada siinses kirikus mõned loengud."

"Millest?"

"Abielust."

Ta heitis minu poole kiire pilgu, siis aga lõi ilma eriliste seletusteta templi passi. Jalutasime Mirjamiga üle platsi, kus laaditi maha kontrollitud pagasit.

"Ta ütleb, et tapab end, kui ma ta maha jätan."

"Tapab? Usud sa, et ta tõsiselt nii mõtleb?"

"Ma ei tea, aga ma kardan küll."

"Võib-olla oleks hea, kui ma temaga räägiksin?"

"See oleks suurepärane. Ta tuleb õhtul kirikusse."

"Sa pead teda mulle siis pärast teenistust tutvustama."

"Täna teid," ütles Mirjam kergendatult, "täna teid väga." Vabamast toonist tema hääles järeldasin, et ta sooviks oligi olnud korraldada vestlus oma peigmehe ja minu vahel.

Saabus minu suur kohver. Mirjam vestles kohalikus keeles ühe teenistujaga.

Suundusime ooteruumi.

Pastor Daniel astus mulle vastu, haaras mul mõlemast käsivarrest, et tervitada aafrika kombe kohaselt, ning embas siis mind.

"Tere tulemast!" ütles ta. "Sa oled tõepoolest väga teretulnud."

"Jah, lõpuks ometi sain tulla," ütlesin ma ja panin kohvri maha.

"Tore, et oled päral. Kas ma tohin tutvustada oma naist - Esther," osutas ta intelligentse välimusega pikale kolmekümnendates eluaastates naisele, kes seisis tema taga. Estheril oli seljas tumeroheline mustade kaunistustega kleit ja peas kollane rätt. Vasaku käega hoidis ta beebit ning paremal pool seisis umbes kolmeaastane poiss.

Esther astus minu juurde ja pakkus läänepäraselt kätt, ise seejuures häbelikult kõrvale vaadates.

"Tere tulemast meie maale," ütles ta.

Väikemees vaatas mind uudishimulikult, aga kui ma teda teretama kummardusin, siis peitis ta end ema kleidisaba varju, haarates sellest mõlema käega.

"Jälgisin sind, kui lennukist väljusid," ütles Daniel, "istusime esimese korruse restoranis. Sa alustasid oma tööd täpselt minut pärast saabumist. Kas tundsid Mirjamit juba varem?"

"Ei, kuid me olime kirjavahetuses. Ta tundis mu ära pildi järgi ühe mu raamatu tagakaanelt."

Mirjam vabandas, tundes end ilmselt ebamugavalt ja ütles, et peab minema tagasi tööle ning lubas olla õhtul kirikus. Me suundusime jaamahoone kõrval olevale parkimisplatsile, kus seisis Danieli "Volkswagen".

Esther istus kahe lapsega tagumisele istmele, meie Danieliga ette.

Danieliga olime varem kohtunud vaid üks kord - ühel kirikujuhtide rahvusvahelisel konverentsil. Sellest ajast käis ta mulle peale, et tuleksin ja kõneleksin tema kogudusele, aga varem ei olnud mul võimalik küllakutset vastu võtta.

Mõnda aega sõitsime vaikides. Siis püüdsin ma juttu teha peamisest: "Ma muretsen õhtu pärast, Daniel. Tunnen end täiesti abituna. Sooviksin teie inimestest veidi rohkem teada, enne kui neile kõnelen."

"Kui sa jääd ainult neljaks päevaks, siis peame juba täna alustama."

See valmistas mulle heameelt.

"Sa oled esimest korda meie linnas?"

"Jah, kahju küll, aga nii see on. Olen varem olnud teistes Aafrika riikides, kuid teie maal mitte. Ma tean veidike teie kommetest, kuid teile omastest probleemidest ei tea ma midagi."

"See peaks olema hea märk," ütles ta silmi kissitades, "et meie noored su loenguid väga ootavad."

"Ja vanad?"

"Nende poolt on mõningane vastuseis. Nad arvavad, et kõned abielust ei kuulu kirikusse. Spetsiaalne seksuaalõpetus on neile tabu. Ma usun., et see on nii terves Aafrikas. Kuidas on aga lood Euroopas ja Ameerikas?"

"Põhiliselt samasugused. Kristlased on hädas kõnedega seksist ja pealegi pole need, kes sellest räägivad, tavaliselt kristlased.

"Nagunii pead sa oma esimesel loengul olema väga ettevaatlik - ära kõnele liiga palju seksist. Ja ole nii lihtne kui võimalik. Väldi abstraktseid mõisteid ja lihtsusta termineid. Kui sa kasutad pikki lauseid, siis luba mul tõlkida neid osade kaupa."

"Ma püüan anda oma parima. Kas teil kirikus tahvel on?"

"Seda saab korraldada."

Jõudsime kesklinna. Kui mitte arvestada inimesi, siis ei paistnud see palju erinevat Euroopa või Ameerika linnadest: kõnniteed, neontuled, pankade ja kindlustuskompaniide kõrghooned, hotellid, restoranid, reisibürood, superkaubamajad ja tiheda liikluse katkematu voog.

"Kuidas teie pere elab?" - see oli Esther.

"Täna küsimast, nad on tublid."

"Kui palju teil lapsi on?"

"Viis. Aga nad on veidi vanemad kui teie omad."

"Ega nad ei kurvastanud, kui te lahkusite?"

"Nad tahtsid kaasa tulla. Neli neist on sündinud Aafrikas. Nad tunnevad, et siin on nende kodu."

"Kas teie naine ei soovinud teiega ühes tulla?"

"Ma loodan nädalavahetusel temaga siin kohtuda."

"Tõesti?"

Ma mõtlesin oma naisele ja sellele, kui palju kergem mul oleks, kui ta oleks minuga. Kui ma vaid saaksin temaga rääkida! Mida enam ma temast mõtlesin, seda üksildasemana end tundsin.

"Tahtsime teid endi juures vastu võtta," selgitas Daniel, "aga otsustasime siiski hotelli kasuks. Meie juures ei ole eriti rahulik, sest meil on pidevalt külalisi. Pealegi võivad mõned inimesed soovida teiega kõnelda, kuid ei taha seda teha pastori majas."

"Mulle oleks küll meeldinud teie juurde jääda," vastasin ma, "aga ma olen hotelliga täielikult nõus."

"Kas te ei õhtustaks täna koos meiega?" küsis Esther.

"Täna, Esther, kutse eest, aga ma kardan, et mul ei ole aega. Ma pean nüüd ümber riietuma, olen ikka veel talveriietes."

"Hästi, ma tahtsin lihtsalt teada - Daniel ei ütle mulle kunagi, millal ta meile külalised toob. Ega ma sedagi tea, millal ta ise koju sööma tuleb."

Autos jäi hetkeks kõik vaikseks.

Me peatusime hotelli ees. Esther jäi lastega autosse, Daniel saatis mind sisse. Pärast registreerimist järgnes ta mulle numbrituppa. See oli korraliku väljanägemisega tuba. Toas oli hea õhk. Siin saab segamatult inimestega vestelda.

"Mul on kahju, et ma ei saa sinuga enne koosolekut kohtuda, kuid ma saadan ühe venna sulle järele, ta toob su kirikusse."

"Daniel, ma sooviksin, et sa jääksid praegu siia mulle nõu andma, mida õhtul rääkida."

Daniel vaikus hetkeks ja sulges silmad. Seejärel vaatas ta mulle otse näkku, "Jumal juhatab sind kindlasti õigesti, sina anna meile edasi seda, mida Tema näitab." Sellega ta lahkus.

Ta on hea nõuandja, mõtlesin ma. Ma lootsin, et võin aidata tema inimesi, nii nagu tema oli aidanud praegu mind.

Läksin akna juurde ja vaatasin välja. Mu tuba oli neljandal korrusel, nii et võisin näha üle naabermajade katuste. Olin neid katuseid juba ülalt lennukilt silmanud, nüüd olid nad aga kitsad, väga kitsad. Tundsinn ennastki väga umbselt, suletuna nende katuste alla.

Võtsin dušši ja vahetasin riided. Seejärel otsisin kohvrast välja oma esimese loengu märkmed ja laotasin need laiali.

Püüdsin lugeda, aga ei suutnud keskenduda. Äkki helises telefon. See oli hotelli keskjaama operaator. "Üks hetk, teile on kõne." Naisehäääl küsis mu nime.

"Ma lugesin ajalehest, et te kõnelete täna õhtul abielust. On see tõsi?"

"Jah."

"Ma küsiksin meeleldi midagi - kas on alati ülekohtune lahkuda oma abikaasast?"

Vaat kus probleem! mõtlesin maja küsisin vastu: "Miks te tahate temast lahkuda?"

"Ta ei taha minuga abielluda."

"Ma mõtlesin, et ta on teie mees."

"Me elame koos." Ta ütleb: "Kui sa elad minuga, siis olemegi abielus." Ja sellepärast ta ei abiellu minuga. Sageli ta küll lubab mulle, et teeb pulmad, kuid lükkab neid ikka ja jälle edasi. Nii ma siis olen abielus ja ei ole ka. Olen omadega täiesti segamini - mis siis teeb abielust abielu?"

"Kui kaua te olete koos elanud?"

"Enam kui aasta."

"On teil lapsi?"

"Ei, ta ei taha neid."

Nüüd võisin ma nende probleemide juba aimata.

"Ta on minu vastu väga hea," ütles häääl, "ta maksab minu hariduse. Ta viib mu igal hommikul kooli ja toob õhtul koju."

"Ta pani teid kooli? Kui vana te olete?"

"Olen kakskümmend kaks, kuid vanemad ei suutnud mulle korralikku haridust anda."

"Kus teie vanemad elavad?"

"Väikeses külas, siit umbes sada miili."

"Kas te ei võiks minna tagasi oma vanemate juurde ja tulla tagasi ainult tingimusel, et abielu saaks teoks?"

"See on võimatu. Mu vanemad mu kodunt välja, kui hakkasin temaga koos elama. Nad ei kiitnud seda heaks."

"Miks siis?"

"Ta on eurooplane."

See selgitas juba mõndagi: mehel on raha, ta ei taha lapsi ja soovib jääda "vabaarmastuse" juurde.

"Teie olukord on tõesti raske. Kas te ei saaks tulla minu juurde hotelli?"

"Ei, ta ei luba seda. Ta ei luba mind kunagi üksi väljas käia."

"Kuidas te oma nädalalõppe veedate?"

"Olen kodus. Kui ta välja läheb, siis paneb ta mu majja luku taha."

"Kuhu ta läheb?"

"Ma ei tea, ta ei ütle mulle."

Olin keeletu. Siis kuulsin jälle tema hääält: "Aga, pastor, mida ma pean tegema?"

Vana küsimus: ma ei tea, ma tõesti ei tea.

"Palvetada? Olete te kristlane?"

Olin vaevalt jõudnud seda küsida, kui juba kahetsesin. Mis tähtsus võiks sellel olla?

"Ei, mu vanemad on muhameedlased. Aga ma olen õppinud kristlaste koolis. Külmas ei olnud teisi koole."

Palvetada! Olin sunnitud nentima, et ma polnud iialgi palvetanud läbi telefoni, pealegi isikuga, keda ma polnud kunagi näinud.

Siis aga mõtlesin: miks mitte? On siis tähtis, kas ma näen ja tunnen teda? Kas Jumal ei näe ja ei tunne teda nii, nagu ta mind tunneb ja näeb? Kui me ei saa kohtuda selles hotellitoas, miks ei peaks me saama kohtuda Jumalas?

Ja ma palvetasin. Ütlesin, et ma ei tea lahendust tema probleemidele. Ma palusin Jumalal näidata lahendust. Kui ma ütlesin aamen, pani ta toru ära. Toas valitsev vaikus uputas mu endasse. Ma silmitsesin ainiti enda ees lebavaid loengumärkmeid ja tundsin abitust. Need märkmed näisid elukauged. Äkki turgatas mulle pähe, et olin unustanud küsida tütarlapselt tema nime ja telefoninumbrit. Milline viga! Ei olnud mingit võimalust temaga enam kontakti saada. Kas ta helistab mulle veel?

Telefon helises jälle. Ma tõstsin kiiresti toru, lootes, et see on tema. Aga oli hoopis operaator.

"Eesruumis ootab teid keegi härra."

"Õelge talle, et ma tulen kohe."

Pistsin märkmed käsikohvrisse ja läksin alla. Kolmekümnendates aastates, hästiõmmeldud ülikonda kandev silmatorkava välimusega mees esitles end Maurice'ina.

Ta oli mulle järele tulnud, et viia mind kirikusse, kus mul tuli loeng pidada. Ta juhatas mind auto juurde.

"Kas te olete abielus?" küsisin ma jutu alustuseks.

"Ei, veel mitte."

"Kui vana te olete?"

"Kolmkümmend neli."

"Kolmekümneneljane ja pole veel abielus! Mis küll võiks olla selle põhjuseks," mõtlesin ma.

Maurice lisas: "Kaotasin oma isa varases lapsepõlves. Pidin kandma hoolt ema eest. Ka tahtsin ma kõigepealt õpingud lõpetada, et saada viisakat tööd. Olen ühe ehituskompanii ärijuht. Pealegi pole kerge leida abiellumiseks sobivat tüdrukut."

"Mis selle siis nii raskeks teeb?"

"Tuttavaks saamine. Ma ei tea, kus tüdrukuga kokku saada."

"On teil keegi mõttes?"

"Jah, on küll."

"Ja mida ta ütleb?"

"Ma ei tea. Ma ei ole temaga veel rääkinud."

"Miks siis?"

"Ainuke koht, kus ma teda näen, on bussis. Ma tean, millise bussiga ta hommikuti kooli sõidab. Ma lähen sama bussiga ja püüan kahe peatuse vahel temaga juttu teha."

"Kui vana ta on?"

"Ma ei tea. Ma ei ole küsinud. Aga ma arvan, et mitte rohkem kui kuusteist."

Ma jahmusin. On see võimalik - siin on kena väljanägemisega härrasmees, kellel on hea ja vastutusrikas töökoht, ja siiski ajab ta bussis noort koolitüdrukut taga!

"Miks te nii noore tütarlapse valisite?"

"Vanemad on kõik kas rikutud või siis abielus. Kas teie arvates on see viga?"

"Olgu peale, aga te peate arvestama, et kui teie olete kuuskümmend, on tema alles neljakümneneljane."

"Võibolla peaksin tõepoolest sellele mõtlema."

"Kas me läheme otse kirikusse? Tundub üsna pikk tee."

"Ma tegin ringi," vastas Maurice, "et tutvustada teile üht meie suurimat probleemi. Siin on meie lõbumajade punaste tulede kvartal."

Olime kesklinnast eemaldunud. Sajad väikesed õlgkatusega savionnid seisid mõlemal pool sillutamata maanteed. Selles piirkonnas oli tuhandete inimeste eluase.

"Mispärast saab naisest prostituut?"

"Paljud neist on naised, kes on oma abikaasade juurest minema aetud, sest nad ei saa lapsi."

"Aga mis teeb nad viljatuks?"

"Arstid ütlevad, et enamasti suguhaigused, mida nad saavad tavaliselt abikaasalt, kes on prostituutide poolt nakatatud. See on nõiarang. Mõned neist aga on lesknaised, kes püüavad teenida elatist, et toita lapsi. Kui nad peaksid uuesti abielluma, tuleks neil anda oma lapsed kadunud abikaasa perekonnale."

Me sõitsime vaikides, kuni jõudsimme välja sellest rajoonist ja tulime tagasi sillutatud maanteele. Peagi peatusime kiriku ees.

Kui me sisse astusime, laulsid inimesed juba. Kirik oli viimse pingini täis, mehed istusid vasakul ja naised paremal pool. Maurice juhtis mind läbi keskmise vahekäigu ning mõned pead pöördusid uudishimulikult, kuid vargsi meie poole. Daniel oli esimeses pingis ja kutsus mind viipega enda kõrvale istuma. Ta andis mulle lauluraamatu ja näitas kätte salmi, mida nad parajasti laulsid. Võisin vaid sõnu hääldada, ilma et oleksin aru saanud. Kuid laulu viis kõlas tuttavana ja nii lõin sekka. Tundsin end hästi, tehes midagi üheskoos kogudusega, enne kui nende poole pöördusin.

Viimase salmi eel sulges Daniel raamatu ja andis mulle märku. Ma astusin väikseid astmeidpidi üles kantslisse. Ta järgnes ja jäi seisma minu kõrvale, et tõlkida.

Sel ajal kui rahvas laulis viimast rida, oli mul võimalus saada ülevaade kogudusest, kelle poole pidin pöörduma. Vähesed vanemad inimesed võtsid enda alla esimesed pingid, kuna juba täisealine ja noorem generatsioon istus rohkem tagapool. Nad istusid tihedasti üksteise kõrvale, nii et nende paksude mustade juustega pead meenusid mulle sametist põrandavaipa. Mitte keegi ei vaadanud üles meie poole. Ma näitasin Danielile piiblikoha, millest kavatsesin lugeda. Ta avas oma Piibli ja mina oma.

Siis ma alustasin.

"Piibli õpetus abielust on lihtne ja selge ja puhas ja siiski väga sügav. See on nagu sügav kae, täidetud puhta joogiveega. Te võite kogu elu oma ämbri sinna sisse lasta ja kunagi ei tule ta tühjalt üles. Te võite alati ammutada selget ja elavat vett.

Ja kui me kuulame avatud südamega, avastame, et Jumal ise räägib meiega. Jumal räägib meiega Piibli kaudu, nagu tahaks Ta meid aidata ja abi pakkuda. Ta räägib, et meid juhtida ja kutsuda Piibli seisukohti järgima.

Piibel ei räägi abielust kuigi tihti. Kuid abielu mõiste esineb Piiblis neljal korral, ning on seda tähelepanuväärsem. Esiteks puutume sellega kokku loomisloos (1. Moosese 2 ptk), seejärel tsiteerib Jeesus sama Matteuse 19:5 ja Markuse 10:7 ning lõpuks jutlustab apostel Paulus sellest oma kirjas efeslastele.

See on Piiblis kirja pandud, et näidata meile Jumala kavatsusi abielust, ja on pärandatud tänapäeva inimestele, kes elavad üle ajastu kiiret sotsiaalset muutumist, nagu me seda kogeme."

Senini oli Daniel tõlkinud lause lauselt ilma kõhklemata ja peaaegu mõtlemata. Ma oleksin nagu iseennast kuulnud kohalikus keeles rääkimas. Aga kui ma tarvitasin mõistet 'kiire sotsiaalne muutumine', kõhkles ta esimest korda ja läks siis üle pikale selgitamisele. Ma jätkasin ja püüdsin kirjeldada üht sarnast perioodi, Taaveti ja Saalomoni aega.

"Uued kaubateed olid avatud. Üksteisega kontakteerusid erinevad kultuurid. Vanad traditsioonid muutusid tarbetuks. Inimesi mõjutasid uued ideed. Vanu tõekspidamisi peeti aegunuiks. Sugharud lagunesid. Käsud olid hävinemas. See oli täieliku moraalse segaduse periood. Kõik oli üles küntud - just nagu tänapäevalgi. Ja siis ilmub korraga Jumala sajanditevanune juhend argieluks. See oli nagu teejuht järgnevaiks päevadeks. Ma loeksin teile nüüd 1. Moosese raamatust 2:24."

Kuni selle ettepanekuni ei olnud mu kuulajatelt mingeid reaktsioone. Aga nüüd avasid nad oma Piiblid, mida paljud olid senini hoidnud süles. Ootasin mõne hetke ja lugesin siis:

"Seepärast jätab mees maha oma isa ja ema ja hoiab oma naise poole ja need saavad üheks olendiks."

Lugedes olin ma järjekordselt rabatud selle kirjakoha lihtsusest ja selgusest. Ma tundsin, et midagi on antud minu kätte selleks, et võiksin jagada teistele. "Selles salmis on kolm osa. See mainib kolme asja, mis on abielu puhul olulised: lahkumine, naise poole hoidmine, üheks olendiks saamine. Vaatleme neid järjekorras. Kõigepealt räägime

LAHKUMISEST

Lahkumiseta ei ole abielu. Sõna 'lahkumine' tähendab, et üldsuse ja seaduse ees saab abielust abielu.

Endistel aegadel, kui mõrjsja lahkus kodukülalt oma abikaasa külla, oli see avalik toiming.

Mõnikord on Aafrikas kogu pulm üks suur tantsupidu, kandudes sageli üle paljude miilide - mõrjsja külalt peigmehe külani. Sellest ei tehta mingit saladust. Avalik lahkumistalitus teebki abielu seaduslikuks. Kõik teavad - sellest päevast need kaks, mees ja naine, on abielus. Meie päeval on säärane avalik

lahkumistalitus, mis omab seaduslikku funktsiooni, asendunud avaliku teadaandmisega, nii hästi kui ametlik abielutalitus seda võimaldab. Tähtis ei ole sealjuures mitte väline vorm, vaid fakt, et avalik ja seaduslik talitus on toimunud.

"Seepärast jätab mees maha oma isa ja ema." Abielu ise on tähtsam kui kaks isikut, kes abielluvad. Tulevased isa ja ema esindavad uut perekonda, mis saab ühiskonna ja riigi osaks. Abiellumine ei ole enam isiklik privaatne toiming. Ilma pulmadata ei ole abielu. Sellepärast korraldataksegi pulmad nii suure pidulikkusega.

"Jätab maha oma isa ja ema." Kui ma ütlen neid sõnu, tunnete te oma südames piina selles ei ole midagi rõõmustavat. Sageli valatakse pulmades palju pisaraid."

Nende sõnade kinnituseks noogutati päid, eriti vanemate naiste hulgas. Keegi ütles poolihääli: "Nii see on."

"Te arvatavasti lootsite, et õpetus abielust algab millegi rõõmsama ja ilusamaga. Aga Piibel on kaine ja elulähedane. Ta ütleb: "Mees jätab maha on isa ja ema." Lahkumine on õnne hinnaks. Läbilõige peab olema puhas ja selge. Just nagu vastsündinud laps ei saa üles kasvada, ilma et ta nabanöör ei oleks läbi lõigatud, nii ei saa ka abielu kasvada ja areneda ilma tõelise lahkumiseta, ilma eraldumiseta vanast perekonnast.

Ma tunnistan, et see on raske. Lastel on raske lahkuda oma vanemaist. Just sama raske on vanemal lubada oma lapsel minna.

Vanemaid võib võrrelda kanadega, kes hauvad välja pardi mune. Pärast väljahaudumist lähevad pardipojad tiiki ja ujuvad minema. Aga kanad ei saa neile järgneda, nad jäävad kaldale ja kaagutavad."

Kui Daniel oli tõlkinud viimase lause, kostis kuulajate seast veidi naeru. See tuli enamasti nooremalt.

"Te ei saa abielluda ilma lahkumiseta," kordasin ma, "kui ei toimu tõelist lahkumist, upub abielu muredesse. Kui noortel inimestel ei ole võimalust luua oma kodu täielikult lahus vanemaist, tekib suur hädaoht, et sugulased hakkavad pidevalt vahele segama. Aafrikas võimaldab sellist vahelesegamist mõnikord mõrsjatasu: vanemad, kes ei taha lasta oma tütardele minna, tõstavad hinna nii kõrgele, et noorpaar jääb pikaks ajaks võlgadesse. Nii hoitakse nende võlgade abil ära täielik lahkumine."

Kirikus valitses nüüd täielik vaikus. Tajusin selles mõningast vastuseisu. Nägudelt lugesin, et nad pole võimelised seda mõtet vastu võtma. Endastmõistetavalt oli lahkumine nende jaoks kibedaks pilliks, mis tuli alla neelata. Ma selgitasin:

"Nüüd võivad mõned teist öelda: see on aafrika traditsioonide vastu - meid õpetatakse armastama oma vanemaid, aga mitte neist lahkuma. Meil on kohustused mitte ainult oma väikese perekonna ees, vaid ka niinimetatud laiema perekonna ees, mis koosneb isast, emast ja lastest. Me oleme tänulikud sellele suurele perekonnale, suurendatud perekonnale, mis peab meid kõiki 'omadeks'.

See on väga väärtuslik traditsioon, mis ei tohi mingil juhul hävida. Arvan siiski, et lahkumine ei tähenda tänamatust. Lahkumine ei tähenda vanemate mahajätmist.

Vastupidi, kui paarile antakse võimalus lahkuda ja luua oma kodu, siis on nad hiljem võimelised vanemaid aitama. Ainult siis, kui nad on iseseisvad ja ilma võlgadeta, on nad võimelised võtma enda peale vastutuse oma vanemate eest ja seda kandma. Fakt, et nad võivad lahkuda, on elava terviku loomise aluseks, milles armastus vanemate ja laste vahel võib aina kasvada ja õitseda. Minu kogemused näitavad, et suurpere võib funktsioneerida ainult niikaua, kui väikepere on puutumatu ja täiesti iseseisev.

Kas see on Lääne käsitus abielust? Kindlasti mitte. Ma pole tulnud teie juurde pakkuma käsitust Lääne abielust. See on Piibli käsitus, mis esitab väljakutse võrdselt kõikidele kultuuridele.

Kõigil on kurb lahkuda. Kui te küsiksite Lääne abielunõustajatelt, millise probleemiga on neil kõige enam tegemist, vastatakse teile tõenäoliselt - ämmaprobleemiga.

Jälle naer - sama heasüdamlik naer ja muiged, mida juba paljas nende sõnade mainimine ikka ja alati tekitab nii Ameerika kui Euroopa kuulajaskonna seas. Ma jätkasin:

"Euroopas ja Ameerikas on see tavaliselt mehe ema, kes segab end neisse asjadesse. Ta ei suuda uskuda, et see noor tüdruk, kellega tema poeg abiellus, on võimeline hoolitsema tema kalli poja eest. Kas ta oskab tema särke õieti pesta? Kas ta teab, kuipalju soola tuleb panna supi sisse? Kuigi ei tule maksta mõrsjaluna, on raha siiski vahendiks, mis hoiab noorpaari sõltuvuses ja sunnib neid elama ühes majas või sageli ühes toas oma vanematega.

Tõeline elamine ja tõeline minna lubamine - mitte ainult väliselt, vaid ka sisemiselt - on raske igaihe jaoks.

Ma olen kuulnud, et Aafrikas põhjustab arusaamatusi tavaliselt naise ema. Kui juhtub ette tulema perekonnatüli, püüab noor naine joosta koju ema juurde. Miks jookseb aafrika naine nii sageli koju? Vastus kõlab nii: sellepärast, et naine on lahkunud oma perekonna juurest, abikaasa aga mitte. Teie maal jääb mees oma koju ja naine liitub temaga seal.

Lugege 1. Moosese raamatut ja te leiatega eest samasuguse heasüdamliku seltskonna. Oli loomulik, et naine pidi lahkuma ja saama mehe perekonna liikmeks. Ennekuulmatu ja mässuline oli sõnum, et mees peab samuti lahkuma oma perekonnast.

Kuid see põhimõte kaitseb naise õigusi. See loob vastastikuse sõpruse mehe ja naise vahel ning kõlaks teiste sõnadega nii: mõlemad peavad lahkuma oma perekonnast, mitte ainult naine, vaid ka mees. ja kuna mõlemad peavad lahkuma, peavad mõlemad teineteisega ka liituma. Mitte ainult naine mehega, vaid ka mees naisega, nagu meie piiblikoht selgelt väidab.

See juhatab meid teise osa juurde:

LIITUMINE EHK TEINETEISE POOLE HOIDMINE

Lahkumine ja teineteise poole hoidmine käivad koos, üks väljendab rohkem abielu avalikku ja seaduslikku, teine isiklikku külge. Nad on kattuvad - te ei saa liituda ilma lahkumiseta ja te ei saa tõeliselt lahkuda, kui te ei ole otsustanud liituda.

Heebreakeelse sõna 'teineteise poole hoidma' sõna-sõnaline tähendus on 'kokku kleepuma' või 'olema teise isikuga kokku liimitud'. Mees ja naine on kokku kleebitud nagu kaks paberitükki. Kui te püüate eraldada kahte kokkuliimitud paberitükki, siis rebestate neid mõlemaid. Kui te püüate lahutada meest ja naist, kes on teineteisega liitunud, saavad samuti viga mõlemad - ja kui neil on lapsed, saavad ka need kannatada. Lahutada abielu tähendab võtta saag ja saagida iga laps eraldi pooleks pealaest jalatallani, õigemini küli keskelt läbi ”

Kuulajaskond istus surmvaikselt.

"Teineteise poole hoidmise saladus on, et mees ja naine on kõigi teiste jaoks suletud nagu ei keegi teine ega miski muu selles maailmas.

Suletud nagu ei miski muu. See on tähtsam kui mehe töö või naise majapidamine ja toiduvaritamine. Või töötava naise puhul ka tema eriala. Suletud nagu ei keegi teine. See on tähtsam kui mehe sõbrad või naise sõbrannad, tähtsam kui külalised ja tuttavad, isegi tähtsam kui lapsed.

Kui ma jõuan oma reisilt koju, siis pean ma just seda silmas - ja emban naist enne kui lapsi. Ma tahan sellega lastele näidata, et isa on suletud ema ja ema on suletud isa juurde.

Väga sageli juhtub abielurikkumisi pärast esimese lapse sündi. Miks? Noor naine teeb vea, sulgedes end lapse, aga mitte abikaasa juurde. Laps saab tema elu keskpunktiks, mille tulemusena mees hakkab end tundma kõrvalisena."

Meeste poolt tuli nõusolevaid naeratusi, mis näitas, et nad on kogu südamest minuga nõus.

"Liituda selle sõna sügavamas tähenduses" jätkasin ma, "olla teineteisega kokku kleebitud, on loomulikult võimalik ainult kahe inimese vahel." Meie piiblikoht on kompromissitult igasuguse polügaamia vastu. See väidab: "Nii nagu mees liitub oma naisega."

Selles kohas lööb välja ka vastuseis abielulahutusele, mis teeb võimalikuks järjestikuse polügaamia, sellise polügaamia, kus mehel ei tohi küll olla kahte naist korraga, võib aga olla üksteise järel.

Võibolla me vajame tänapäeval mõnda teist sõna 'liitumise' asemel. See võiks olla "kindlameelne armastus". Armastus, mis liitub, on küps armastus; armastus, mis on otsustanud jääda ustavaks - ustavaks ühele inimesele - ning jagada selle inimesega tervet elu.

See juhatab meid loetud piiblikoha kolmanda mõtte juurde:

ÜHEKS SAAMINE

Üheks saamine käsitleb abielu "füüsilist külge."

Mulle meenus, et Daniel oli hoiatanud mind olema ettevaatlik sõna 'seks' kasutamisega.

"Füüsiline külg on abielus sama oluline kui seaduslik ja isiklik külg. Mehe ja naise vaheline füüsiline ühinemine on samavõrra vastavuses Jumala tahtega kui lahkumine vanematest ja teineteise poole hoidmine. Ma tean, et mõnede inimestele on vastumeelt abielu füüsilisest küljest kõnelemine. Nad on arvamusel, et see on midagi sündsusetut, koguni siivutut, midagi, millel ei ole mingisugust seost Jumalaga. Ma võin neile inimestele vastata sama küsimusega, millega apostel Paulus pöördus rahva poole Korintose kirikus: "Kas te ei tea, et teie ihu on Püha Vaimu tempel?" Nii, nüüd me võime rääkida sellest ka kirikus, küll aupaklikult ja lugupidavalt, aga kus siis veel, kui mitte kirikus?"

Vaikus kestis. Ma mõistsin neid, sest need mõtted olid paljude jaoks täiesti uued.

"Te ütlete, et rääkida kehast on aafrika traditsioonide vastu. Sellised asjad on meile tabu.

Ometi on ju imelik, et kui ma annan Aafrika vanematele nõu selgitada oma lastele keha selliseid funktsioone, ütlevad nad:

"Euroopa ja Ameerika vanemad saavad sellega hakkama, sest neile on niisugused asjad loomulikud, ent aafriklastele on see võimatu." Ja alati, kui ma kõnelen Euroopa või Ameerika vanematele, ütlevad nad

mulle: "Mr. Trobisch, te elasite kaua aega Aafrikas, kus inimesed on natuurilt puhtamad. Nad saavad sellega hakkama, kuid meie jaoks on see võimatu."

Ma olen kogenud, et see häda on ülemaailmne. Vanemad üle kogu maailma leiavad, et lastele abielu füüsilistest külgedest õige õpetuse andmine olevat raske. Põhjuseks on üks kahest: sellest kas ei saa rääkida või on see sündsusetu.

Piibel lükkab ümber mõlemad seisukohad. Mehe ja naise füüsiline ühendus on Jumalale sama lähedane ja kallid kui nende truudus ja abielu seaduslikkuskki.

Loomulikult tähendab üheks saamine rohkem kui ainult füüsilist ühendust. See tähendab, et kaks isikut jagavad kõike, mis neil on - mitte ainult oma keha, mitte ainult oma materiaalseid rikkusi, vaid samuti oma mõtteid ja tundeid, oma rõõme ja kannatusi, oma lootusi ja kartus, oma edu ja äpardusi. Üheks saamine tähendab, et kaks isikut saavad täiesti üheks oma keha, hinge ja vaimu poolest ja jäävad siiski sealjuures kaheks erinevaks isikuks. See on abielu sisemine seadus. Võibolla me ei suudagi seda täielikult mõista, võime vaid kogeda. Ükskord aga nägin ma seda väljendatuna omapärasel viisil."

Ma kummardusin oma käsikohvri kohale ja võtsin välja kaks nikerdatud pead - üks mehe ja teine naise pea. Pead olid omavahel ühendatud puust keti abil. Hoidsin nikerdust üleval.

"See on abielu sümbol, mille Libeeria kirik annab noorpaarile nende abielutöötuse märgiks."

Tulge nüüd lähemale ja vaadake hoolikalt - te näete, et ketil ei ole ühenduskohti. Terve see kunstiteos on nikerdatud välja ühest puutükist, et anda edasi läkitust: "Neil, keda Jumal on ühendanud, pole vaja teisi ühendajaid."

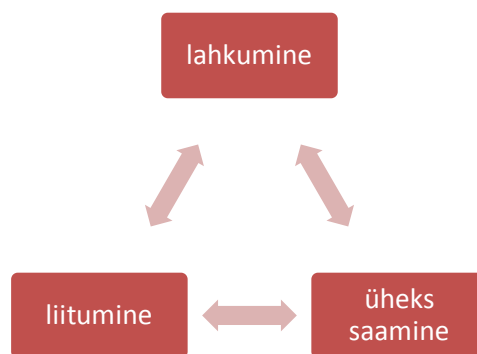
Ma ei tea, et kusagil oleks abielu sisemist saladust veenvamalt näidatud kui siin. Kaks saavad täielikult uneks, nagu oleks nad tehtud ühest puutükist, ja jäävad siiski kaheks erinevaks isikuks. Need ei ole mitte kaks poolt, mis moodustavad ühe terve, vaid kaks tervet isikut, kes moodustavad uue terviku. See ongi üheks olendiks saamine."

Ma astusin kantslist alla ja andsin abielusümboli esimestes ridades istujate kätte. Nad andsid selle käest kätte edasi.

Läksin suure tahvli juurde, mille Daniel oli sättinud üles kantsli vastaspoolele ning võtsin kätte tüki kriiti.

"Nüüd tuleb meie piiblikoha kõige tähtsam sõnum. Me oleme juba rääkinud kolmest asjast: lahkumine, teineteise poole hoidmine ja üheks saamine. Neljas punkt on, et: need kolm on üksteisest lahutamatud. Kui üks neist kolmest puudub, siis pole abielu täiuslik. Ainult need, kellel on olnud lahkumine, hoolimata tagajärgedest, ja ainult need, kes intensiivselt hoiavad üksteise poole, võivad saada üheks. Kolm elementi: lahkumine, teineteise poole hoidmine ja üheks saamine käivad koos nagu kolmnurga kolm nurka."

Ma pöördusin tahvli poole ja joonistasin niisuguse kolmnurga:

"Me võime ülemisele nurgale niisama hästi kirjutada ka 'avalik' ja 'seaduslik akt' või lihtsalt 'pulmad' või 'abielu'. Vasakule nurgale aga võime kirjutada kas 'armastus' või 'truudus'. Paremale nurgale 'füüsiline ühendus' või lihtsalt 'seks', kui me suudame mõista, et selle sõnaga on öeldud palju rohkem kui abielupaari seksuaalne kooselu."

Esimest korda olin julgenud kasutada sõna 'seks', aga kuulajaskonna vaim oli uuele avatud, nii et mul ei tarvitsenud karta asjatuid solvumisi. Ma ütlesin, näidates kolmnurgale:

"Kui teie sooviks on abielluda, siis peate neid kolme asja silmas pidama. Noortele inimestele, kes pole veel abiellunud, on see eesmärk, mille nad peavad alles kätte saama. Just nagu kolmnurk ei ole veel kolmnurk, kui puudub üks nurkadest, ei ole ka abielu veel abielu, kui seal puudub üks neist elementidest.

Nüüd juhin ma teie tähelepanu teisele tähtsale asjale meie kirjakohas. Kuidas see lõpeb? Mis on viimane asi selles salmis?"

Nad avasid oma Piiblid ja kiiresti tõusid käed märguandeks. "See on sõna 'olend'", vastas üks elatanud mees.

"Ei," ütlesin ma, "mis tuleb pärast sõna 'olend'?"

Pikk vaikus. Lõpuks ütles üks noormees: "Punkt."

Mõned küll naersid, kuid mina olin vastusega rahul.

"Jah," ütlesin ma, "ja see punkt on äärmiselt tähtis "

Ma läksin kantslisse tagasi ja lugesin piiblikoha veel kord ette.

"Seepärast jätab mees oma isa ja ema ja hoiab oma naise poole ja need saavad üheks olendiks." Ning lüües sõrmega vastu punkti, lisasin: "Punkt." Pärast lühikest pausi ma jätkasin: "Selles ongi salmi võti. Salmi, mis on Piiblis tsiteeritud neli korda; salmi, kus ei ole ühtegi sõna lastest."

Nende sõnade efekt kuulajaskonnale, nii kohutav. Oleksin nagu visanud kirikusse pommi. Nad muutusid rahutuks, raputasid päid, hakkasid üksteisega kõnelema ja samas tegid huultega mingit imelikku häält, et näidata oma vastuseisu.

"Lubage mul selgitada!" hüüdsin ma lärmi sekka. Heitsin kiire pilgu Danielile. Ma ei tea, mida ta mõtles, aga ta jättis väga mõnusa mulje. Endastmõistetavalt oli ta õnnelik koguduse aktiivse kaasaelamise üle.

PUNKT

Ma alustasin uuesti:

"Ärge mõistke mind valesti. Lapsed on Jumala poolt õnnistatud. Piibel rõhutab seda ikka ja jälle. Mul endal on viis last ja ma olen tänulik kõigi nende eest. Oleme nad saanud Jumala headuse märgiks, abielu tõeliseks õnnistuseks, kuid nad on siiski abielule juurde lisatud õnnistus. Kui Jumal lõi Aadama ja Eeva, siis õnnistas Ta neid ja ütles: "Tehke sugu ja teid saagu palju" (1Ms 1:28). Heebrea teksti uurides on selge, et see korraldus oli lisatud õnnistamisele.

Nii nagu Piibel annab abieluks vajalikud elemendid, nii on ka tähelepanuväärne, et lapsi pole mainitud ei lahkumises, teineteise poole hoidmises ega üheks saamises. Punkt. See, et üheks saamine pole seotud lastesaamisega, ei ole hoopiski mitte tähtsusetu. Punkt tähendab, et laps ei tee abielust abielu. Lasteta abielu on samuti abielu selle sõna täielikus tähenduses. Punkt tähendab, et viljatus ei tohiks olla abielulahutuse põhjuseks, ükski mees ei või öelda: "See naine ei ole võimeline mulle lapsi andma, seepärast ma ei abiellu temaga." Kui abielu jääb lastetuks, siis ei õigusta see truudusetust."

Daniel tõlkis viimast väidet erilise rõhuga ja mingi sooja rahutusega hääles, mis näitas, et lastetusega motiveeritav abielulahutus on siinmail sageli esinev.

Mu aeg oli läbi, kuid ma tahtsin jätkada võitlust. Küsisin Danielilt, kas ma võin ajast kümme minutit üle minna. Ta ütles: "Sa oled nad enda võimusesse saanud, võid üle lasta niipalju kui soovid." Nii jätkasingi:

AED VÕI KOLMNURK?

"On olemas üks teine abielukontseptsioon. See räägib vastu piiblikontseptsioonile, mida ma teile kõigis punktides kirjeldasin. See teine on aga laialt levinud. Olen kohanud seda maailma paljudes osades.

Aiakontseptsioon, nagu mulle meeldib seda nimetada, leiab käsitlust abielunõustajate Davis ja Vera Mace'i raamatus "Abielu Idas ja Läänes". Autorid juhatasid 1950. aastatel koos 20 aasialasega abieluseminari Chieng-Mais, Tais. See abielukontseptsioon, mis Mace'i järgi pärineb Hiinast, tugineb ebatäpsele bioloogia tundmisele. Siin käsitletakse meest külvajana ja naist maana, aiana. Nii nagu taim kasvab ivast, nii kasvavat ka laps mehe seemnest. Laps on seega mehe laps, tema edasiminev vaim, tema jätkuv elu.

Ma kordan - see on ebatäpne ja halb bioloogia tundmine. Pealegi on säärase aialadse mõtlemise tagajärjed kohutavad. Lubage mul seda tõendada. Kõigepealt: mees on tähtsam kui naine. Naine ei saa iialgi sama tähtsaks kui mees, nii nagu maa ei saa olla sama tähtis kui seeme. Oma olemuselt on temake seega teisejärguline, abistav. Sellele käsitlusele tugineb naise diskrimineerimine mitte ainult Aasias, vaid ka Euroopas ja Ameerikas. Kuidas on olukord Aafrikas, saate ise otsustada.

Teiseks: pojad on tähtsamad kui tütreid. Perekonnaliin saab jätkuda ainult poegade kaudu. Perekond, kellel ei ole poegi ja kelle liin seega katkeb, on nagu juurtelt lõigatud puu. Nende esivanemad närtsivad ja neil ei ole elu."

Kuulajaskond oli hetkeks sügavalt puudutatud.

"Kolmandaks: kooselu mehe ja naise vahel on samasugune nagu maaomaniku ja tema valduse vahel, külvaja ja tema omandiks oleva maa vahel, millesse ta külvab. Naise peamine kohus on sõnakuulmine. Otsuseid teha on mehe eesõigus. Mees teeb omatahtsi, minnes endale aeda ostma. Aial ei ole midagi kaasa rääkida. Valimisel on mõõdupuuks aia potentsiaalne viljakus.

Neljandaks: aiakontseptsioonis on lasteta abielu tarbetu ja mõttetu nagu viljatu põld. Naise poolt sünnitamata lapsed on tema süü.

Viiendaks: aiakontseptsioon selgitab abielulahutuse ja polügaamia praktilist külge. Kui mehe aed ei kannu vilja, annab ta aia tagasi selle endisele omanikule ja küsib tüdruku isalt tagasi hinna, mille ta temakese eest maksis, või ta säilitab viljatu aia, kuid omandab sellele lisaks veel teise või kolmanda aia, mis kannavad vilja. Polügaamia on põhjendatav ainult aiakontseptsioonis, ja veel - mees tohib omada üheaegselt mitut aeda, aial aga tohib olla ainult üks valdaja. Aiakontseptsiooni järgi on naine alati halvemas olukorras.

Kuuendaks: ma olen maininud mõrsjatasu kommet. See komme on tihedas ühenduses aiakontseptsiooniga. Tegelikult on see aga mitte tasu aia eest, vaid viljade eest, mida aed hakkab kandma. Nimetus on eksitav. See ei ole tasu mõrsja eest, vaid tema veel sündimata laste eest. Seepärast ei makstagi mõrsjatasu teinekord täielikult ära enne, kui temake sünnitab esimese lapse, ja ka siis vaid juhul, kui sünnib poeg. Lesknaine kaotab oma lapsed, kui ta abiellub teistkordselt mehega, kes on väljastpoolt tema endise mehe sugukonda. Sest lapsed ei kuulu lehestunud ema juurde. Sel viisil on lesknaine aiakontseptsioonis kõige haletsusväärsem olend. Ta on omand, kes on kaotanud omaniku.

Seitsmendaks: aiakontseptsioon selgitab ka seda, miks naisele heidetakse abielurikkumist enam ette kui mehele. Mõlemad on ju süüdlased. Mis aga juhtub, kui mees rikub abielu? Ta külvab oma seemned aeda, mis ei kuulu temale. Ta teeb ülekohut teise aia omanikule ja on sunnitud tasuma viimasele kahjutasu, kui ta avastatakse. Kuid ta ei mõtle sellele, et ta teeb ülekohut ka oma naisele ning teotab abielu.

Kui aga naine rikub abielu, teeb ta halvima, mida ta on võimeline oma mehele tegema. Ta laseb mehe aeda külvata võõraid seemneid. Ta saadab hädaohtu oma perekonnaliini jätkuvuse.

Lõpuks: aiakontseptsioonis ei ole kohta ühelegi abielus mitteolevale inimesele. Vallaline tüdruk on nagu aed, mis küll võiks vilja kanda, kuid millele ei ole antud külvajat.

Aga kõige narrim asi, mida keegi võib välja mõelda, on poissmees. Ta on külvaja, kuid ta ei osta endale aeda, kuhu oma seemet külvata."

Viimasele näitele järgnes mõirgav naer. Ma nägin kõige enam säramas Maurice'i, kes oli mind kirikusse toonud.

Abielu piibellik käsitlus räägib aiakontseptsioonile igas üksikus punktis vastu.

Kõigepealt - Piibel on kaugel tootlikust aiakontseptsioonist. Laps ei kasva mitte mehe seemnest, vaid vastavalt Piiblile ja toetudes kaasaegsele teadusele aitavad mees ja naine võrdselt kaasa uue elu loomisele.

"Aiakontseptsioon diskrimineerib naist. Piibel ei tee naisest alamat olendit, vaid seab ta oma abikaasa võrdseks partneriks, mitte objektiks, vaid täisõiguslikuks isikuks. Aiakontseptsioon vaatab naisele kui nukule, kes võib arvuliselt paljuneda.

Piibel on monogaamia poolt.

Teil on nüüd valida aia ja kolmnurga vahel. Kas te näete oma naises aeda või partnerit, kelle pärast te jätate oma vanemad, kelle poole te hoiate ja kellega saate üheks?"

Ma peatusin. Valitses täielik vaikus. Paljud vaatasid minu joonistatud kolmnurka ja nende silmis võisin ma näha suurt küsimust. Nii ma jätkasin:

"Me pole puudutanud veel ühte küsimust - kus on lapse koht meie kolmnurgas?" Paljud käed tõusid. Ma osutasin umbes kolmekümne aastasele naisele, kellel oli ka laps kaasas. Ta tõusis püsti, tuli ette ja läks tahvli juurde. Siis, ilma pikema kõhkluseta, osutas ta kolmnurga keskele.

"Jah" ütlesin ma ning tundsin, kuidas kergendus läbis kuulajaskonda. "Lapse koht on kolmnurga keskel. Laps saab alguse füüsilisest ühendusest ema ja isa vahel ning on ümbritsetud mõlema vanema armastuse, truuduse ja abielulepingu seaduslikkusega. Ainult seal on atmosfäär, milles nende järelolv võib küpseda ja olla säilitatud veel hiljemgi."

Sel ajal kui rahvas laulis lõpulaulu, oli mul kohutav lüüasaamise tunne. Kuulajaskond oli olnud lõpu eel nii vaikne, et ma ei suutnud vastu panna soovile kuulda Danielilt mõnda julgustavat sõna.

"Läks vist liialt pikale või mis?" sosistasin ma talle.

"Ei usu. Nad kuulasid väga hästi."

"Aga nad olid lõpus nii vaiksed."

"Kui meie inimesed on liigutatud, jäävad nad ikka vaiksemaks ja vaiksemaks."

Ma ei olnud siiski kindel, kas ta ei püüa mitte viisakas olla, ja seepärast küsisin otsekoheselt:

"Mis sa ikkagi arvad? Kas oli väga halb?"

Ta andis mulle kavala naeratusega märku, nagu oleksid talle need tunded tuttavad, mida ma praegu tundsin, ja ütles:

"Sa võtsid härjal sarvist."

"Ega nad äkki ei solvunud?"

"Ei usu. Minult ei oleks nad paljusid asju vastu võtnud, aga sinult võtavad. Ja isegi kui nad oleksid solvunud, mis see loeks? See ei olnud ju sinu sõnum, eks su? Aga nüüd pead sa neid tervitama."

Inimesed võtsid üksteise kõrvale ritta, surudes mu paremat kätt mõlema käega, nagu oli nende komme. Mirjam oli üks viimastest mu kätt surumas.

"Tohin ma tutvustada teile oma peigmeest? See on Timothy."

Noor sõdurimundris mees astus ette ja tervitas. Ta oli tõmmu ja Mirjamist veidi lühem, kuid tal oli tugev lihaseline keha.

"Täna teid väga tänase sõnumi eest. Kas ma saaksin teiega vestelda?"

"Ehk saadaksite mind hotelli?" Jalutasime koos Timothy ja Mirjam iga Maurice'i auto juurde.

"Mida sa mu loengust arvad?" küsisin Mirjamilt.

"Sain enda jaoks midagi väga vajalikku. Arvan, et meil Timothyga on viga kolmnurga vasakus pooles - teineteise poole hoidmises. Ma ei tea, kas me hoiame teineteise poole küllalt tugevalt, et vanemaist lahkuda."

"Hüva," ütlesin ma, "me räägime Timothyga selle üle." Ta näis olevat õnnelik. Istusime Timothyga autosse. Teel hotelli ütlesin Maurice'ile naerdes: "Kuidas on, maata põllumees?"

"Üsna raske," ütles ta. "See on väga õige, mida te ütlesite lesknaise kohta - omandus ilma omanikuta. Olen alati tundnud ja tunnen senini, et meil on kohustused oma leskedest emade vastu. Sellepärast mul polegi olnud võimalik temast lahkuda ega kellegi poole hoida."

"Ja teil ei ole isa, kes ostaks selle aia."

"Ei, aga mul on too vastavalt haridusele ja ühtlasi kohustus hoolitseda ema eest. Tunnen siiski, et peaksin teda ka edaspidi hoidma. Kui te ütlete, et esimene tingimus abielus on jätta oma vanemad, siis ma kardan, et ma ei saa iialgi abielluda."

"Ma ju ütlesin, et jätmine ei tähenda hädasse jätmist."

"Jaa, ma mõistan, aga kuidas saab seda praktikasse rakendada? Kui ma abiellun, pean ma ema oma majja võtma. Kuidas ma siis saan temast lahkuda, elades siiski üheskoos?"

"Siin on väike vahe - kui jääte oma koju ja teie naine peab tulema teie ema majja, läheb asi tavaliselt rappa. Aga kui lähete kõigepealt ära ja asutate oma kodu, siis olete te tegelikult juba lahkunud. Ja kui te siis pakute emale kohta oma kodus, on võimalus vastastikuseks hõõrumiseks palju väiksem."

Peatusime hotelli ees.

"Hea küll," ütles Maurice, "ainuke, mis mul veel puudub, on tüdruk."

"Ma sain aru, et ta teil juba on."

"Te mõtlete seda, keda ma iga päev bussis kõnetan? Ma ei tea, pärast teie loengut ma kahtlen, kas just tema peaks olema see, kellega ma saaksin üheks, või nagu teie seda serverisite - jagaksin temaga kõike."

"Kuna te olete temast kaheksateist aastat vanem, võiksite olla talle isaks. Paremal juhul saaks temast teile sõnakuulelik aed, mitte partner."

Maurice naeratas: "Ma arvan, et just sellepärast eelistavad aafrika mehed abielluda noorte tütarlastega. Neile meeldib omada sõnakuulelikku aeda. Häda on selles, pastor, et ma ei tea, kuidas läheneda tüdrukule, kuidas teda kõnetada."

"Hüva, räägime sellest hommikul. Tuled sa mulle homme jälle järele? Ja palun, võta ka ema kaasa."

"Ema? Milleks? Ta on kuuekümnene. Ma arvan, et ta ei hooli suurt vestlustest seksi ja armastuse üle."

"Too ta siiski mingil ettekäändel kaasa."

Maurice sõitis ära ja ma läksin Timothyga oma tuppa. Võtsime istet ja alustasime.

"Mirjam rääkis täna pärastlõunal minuga lennuväljal paar sõna," alustasin ma.

"Jah, ma tean. Mis te arvate, on ta tore tüdruk?"

"Kindlasti on. Ja väga ilus ka."

"Kas te soovitate mul temaga abielluda?"

"Oled sa kindel, et ta sinuga abielluks?"

"Selles küsimus ongi. Ma tean, et tal on samuti kahtlusi, kas me ikka sobime küllalt hästi kokku."

"On ta sulle rääkinud, miks ta kõhkleb?"

"Ei. Me räägime teineteisega vähe. Aga ma võin arvata, milles asi on. Olen temast pool tolli lühem ja pealegi veel tumedam."

"Kas see on siis halb, et sa oled tumedam?"

"Jah, üldiselt arvatakse, et on ilusam olla heledam."

"Hüva, ainult et Mirjam ei rääkinud sellest küll midagi."

"Mida tema siis ütles?"

"Tahan, et sa seda temalt endalt küsiks." "

"Aga, pastor, me ei saa ju teineteisega nendest asjadest rääkida. Ma arvan, et ka Mirjam soovib, et teie seda mulle räägiksite. Sellepärast ta korraldaski kohtumise teiega."

"Ma tean, aga on siiski parem, kui ta sulle ise neist asjust räägiks. Sest sel teel te õpite ühte, mis on abielus hädavajalik - jagamist"

Ta vaikis.

"Kui vana sa oled?"

"Kakskümmend kaks."

"Kas sa tead, kui vana on Mirjam?"

"Ei, ta ei ütle mulle."

"Kui palju ta teenib?"

"Ma ei ole seda temalt kunagi küsinud. Ma ise jätsin kooli pooleli pärast kaheksanda klassi lõpetamist ja astusin armeesse."

"Mis plaanid sul nüüd on?"

"Mida see tähendab - plaanid?"

"No hüva, mida sa edaspidise mõtled teha? Millised on sinu tulevikulootused?"

"Mitte midagi erilist. Mõne aasta pärast võin seersandiks saada. Muud ei oska ma midagi öelda."

"Aga, Timothy, Mirjamil on kõrgem haridus. Ta teenib rohkem kui sina ja ta on pealegi aasta võrra vanem."

"Või nii," sõnas ta mõtlikult, "kas see on siis abielule takistuseks?"

"Tavaliselt mitte. Ma tean mehest veelgi vanemaid naisi."

"Niisiis te arvate, et meie abielu võib õnnestuda?"

"Muidugi võib, aga mitte kergelt. See nõuab võibolla suuri pingutusi. Kõik sõltub sellest, kas te armastate teineteist küllaldaselt, et vaeva näha."

"Ma armastan teda, pastor," ütles noormees erilise rõhuga, "ja kui ma teda endale ei saa, siis ma tõesti ei tea, mida teen."

"Enesetapp?"

"Ma ütlesin seda talle ükskord."

"Siis sa tegid suure vea, Timothy. See panigi mind kahtlema, kas sa teda üldse tõeliselt armastad."

"Miks?"

"Sest sa püüad teda ähvardustega murda. See ei ole armastus. Armastus ei püüa kunagi kedagi murda. Tõeline armastus annab teisele täieliku vabaduse, isegi vabaduse 'ei' öelda. Kui ta abielluks sinuga ainult sellepärast, et sa end ei tapaks, siis abielluks ta sinuga hirmust, mitte armastusest."

"Aga mida ma saan teha, et ta mind armastaks?"

"Näita talle oma armastust. Mitte ähvardustega, vaid midagi tema heaks tehes."

"Midagi tehes?" Timothy näis olevat kohkunud. "Mida siis?"

"Tööd enda kallal,"

Ta vaatas mulle arusaamatuses otsa.

"Näed nüüd, Timothy, mis mind teie vahekorra juures vaevab enam kui teie erinevad vanused ja sinu hariduse puudulikkus. Olen kindel, et Mirjam võib tulevikus veel palju saavutada. Aga sina just ütlesid, et võid seersandiks saada. Võibolla, võibolla mitte. Vast on see sinu ebaõnnestunud püüdlus. Kui sa abielluksid Mirjamiga, siis põhjustaks see tõenäoliselt palju muret,"

"Ma ei saa muuta oma pikkust ega vanust ega haridust, mille olen saanud."

"Sa saad ometi oma taotlusi muuta. Muuda siis asju, mida sa muuta saad. just see näitaks Mirjamile paremini kui miski muu, kui väga sa teda armastad." Timothy istus mõtlikult, vaikides. Ma arvan, et tal oli küllalt, mille üle järele mõelda. Ta lahkus, aga tema silmadesse jäi kurb pilk. Olin kindel, et ta polnud

oodanud, et meie vestlus võtab sellise pöörde. Kui ta oli läinud, tundsin äkki, kui väsitav päev oli mul täna olnud. Heitsin mõneks minutiks puhkama. Oleksingi riietega magama jäänud, aga siis helises telefon.

"Ma olen sama tüdruk, kes helistas teile täna pärastlõunal."

"Mul on väga hea meel, et sa jälle helistad! Ma unustasin küsida su nime ja aadressi."

"Ma ei tahtnud teile oma nime ja aadressi anda. Ma ei taha, et mees teaks, et mul on sellised jutuajamised."

"Kust sa praegu helistad?"

"Kodust. Mees läks just välja õlle järele, aga kui ta tagasi jõuab, pean ma toru otsekohe ära panema."

"Mõistan."

"Ma olin täna õhtul teie loengul. Lipsasin koolist ära, aga jõudsin enne tundide lõppu tagasi."

"Mida sa mu loengust arvad?"

"See oli huvitav, ainult et mulle ei meeldi teie kolmnurk."

"Sulle ei meeldi? Mis tal siis viga on?"

"Ma usun - mitte midagi. Ta lihtsalt ei meeldi mulle. Tal on nii palju külgi ja nurki ja punkte. Need põletavad mind. Kui ma mõtlen abielust, siis mõtlen millestki ümaramast, siledamast ja pehmemast. Millestki niisugusest, mille saad endale nagu teki ümber mähkida."

"Võibolla peaksin joonistama ringi kolme sektoriga?"

"Mina mõtlen millestki veel paremast. Kui ma vaatasin kolmnurka, mille te tahvlile joonistasite, mõtlesin, et see on nagu telk."

"Telk?"

"Jaa, telk. Sellel peab olema vähemalt kolm nurka, muidu ei seisa ta üleval. Aga kui ta seisab, võid sa sinna sisse roomata ja sa tunned, et oled varju all ja kaitstud tormi eest. Kui väljas sajab, on telgis väga mõnus olla. Selline ongi viis, kuidas mulle meeldib abielust mõelda."

Ma polnud iialgi selle peale tulnud.

"Kas sul on selline tunne oma kodus?"

"Ei, seda mitte. Minu telk ei ole täiuslik. Tipunurk on ju puudu - nurk, mida te nimetate lahkumiseks, avalikuks seaduslikuks abieluaktiks, pulmadeks."

"Kuna tipp on puudu, siis sajab su telk läbi?"

"Jah, pastor, ja sajab väga tugevasti. See pole sugugi mõnus. Kes saaks aidata mul seda parandada?"

Ta ei püüdnudki oma nuuksumist varjata.

"Ma prooviksin meelsasti, kui sa ainult lubad."

"Ma lahkusin ju oma vanematest, aga pole siiski ei avalikult ega seaduslikult abielus."

"Su lahkumine oli isesugune, mitte selline, nagu õpetab Piibel. Sinu puhul ei olnud vastastikust ja vabatahtlikku minna-lubamist vanemate ja sinu vahel, mis tegelikult köidaks teid ühte."

"Miks mu abikaasa ei taha siis telgile tippu püstitada?"

"Võibolla sellepärast, et ta teab, et sa ei saa oma vanemate juurde tagasi minna."

"Hea küll. Ta vähemalt ei kohtle mind nagu aeda."

"Kuidas sa selles nii kindel oled?"

"Ta ei taha lapsi."

"Võibolla ei taha ta sind kui viljaaeda, vaid kui lilleaeda, ainult meelelahutuseks vabal ajal."

"Aga ta ju ei ostnud mind. Ta ei maksnud mõrsjatasu."

"Ta maksab su hariduse eest. On ju nii?"

"Te arvate, et see on lihtsalt mõrsjatasu teine vorm, et mind sõltuvaks teha?"

"Võimalik, kuid ma ei saa seda enne öelda, kui olen temaga rääkinud."

"Ma armastan teda."

"Ma tean. Vastasel korral poleks sa mulle helistanud."

"Ja tema armastab mind ka. Just sellepärast ta maksabki minu hariduse eest."

"Loodan, et sul on õigus. Miks ta siis ei taha püstitada oma telgile tippu, legaliseerida teie abielu?"

Ta nuuksus jälle.

"Kuule, sa anna mulle oma telefoninumber, et ma saaksin sulle helistada?"

"Ei iialgi! Aga nüüd ta tuleb!" ja ta viskas toru hargile.

Telk! Ta peab olema terane tüdruk, mõtlesin ma. Telk. Abielu on telk. Ma võtsin oma Piibli ja avasin lõpust konkordantsi. Sõna 'telk' all oli nimestikku kantud enam kui sada kirjakohta. Ma avasin neist mõningad, kuni leidsin Jeremija 10:20:

"Mu telk on hävitatud
ja kõik mu telginöörid katki kistud;
mu lapsed on läinud mu juurest

ja neid ei ole enam!
Ei ole ühtki,
kes jälle püsti taks mu telgi
ja seaks üles mu telgiriided!"

See salm on tema jaoks, mõtlesin ma. Kui ma vaid tema nime teaksin ja telefoninumbrit! Ainus, mida ma nüüd teha sain, oli palvetada tema eest.

Oli aeg voodisse minna. Kui tahtsin käsikohvrast pidžaamat võtta, libises mu pihku kirjake abikaasalt. Lugesin sellelt:

"Armastuses ja alati Sinuga. Ingrid."

See on minu telk, mõtlesin siis. Minu telk. Sellega ma uinusingi.

Järgmisel hommikul tõusin veidi varem ja einestasin hotelli söögisaalis. Niipea kui olin jõudnud tuppa, saabus Daniel. Ta oli mu loengu kohta kuulnud hulganisti kommentaare.

"Kuidas reageerisid vanemad inimesed?"

"Üldiselt hästi. Üks neist ütles mulle: "Alguses, kui ma kuulsin, et ta tuleb kirikusse kõnelema abielust, mõtlesin ma, et ta on patune inimene. Aga nüüd ma näen, et ka abielu on seotud Jumalaga." Kas sa tead, mis mind kõige enam rõõmustas? - Kirikus oli ka lasteta paare. Nad kannatavad palju selle tõttu, et neil pole lapsi. Aga nad armastavad teineteist ega taha mõeldagi abielulahutusest. Nad olid sügavalt liigutatud, saades teada, et kolmnurk on täiuslik ka ilma lasteta."

"Nii et aiakontseptsioon elab teie rahva hulgas jõudsasti?"

"Jaa, üsnagi. Noored inimesed usuvad seda sõna-sõnalt. Nad arvavad, et laps kasvab üles vaid mehe seemnest, et pojad on väärtuslikumad kui tütreid ning et aed peab olema ostetud."

Danielil oli olnud arvatavasti meeldiv mu juttu tõlkida. Tal endal olid sügavad veendumused ja ma olen kindel, et ta oli parim tõlk, keda oleksin võinud endale soovida.

Tema kaudu sain julgust juurde. Tundsime, et ta on tõeline vend.

"Tead, Daniel, ma olen tulnud järeldusele, et maailmas ongi vaid kaks abielukontseptsiooni: aiakontseptsioon ja Piibli-kontseptsioon ehk kolmnurk. Loomulikult võib seejuures esineda iga liiki variatsioone ja kombinatsioone."

Daniel mõtles hetke. Siis aga ütles:

"Meie linnas on kõige suuremaks probleemiks 'lahkumine'. Meie abielud põevad lahkumise-haigust - enamik meie lapsi jätab oma vanemad maha ilma nende nõusolekuta või siis ei lahku neist üldse. Mõlemal juhul jääb abielu hätta. Meie inimesed ei suuda mõista, kuidas te võite lahkuda oma vanematest ja siiski jääda nendega ühte, või siis tunda sidet, mis ühendab, ja sellest hoolimata lahkuda."

"Ma arvan, et seda ei saagi selgitada - see on paradoks. Ainus tee, mis seda selgitab, viib läbi Jeesuse. Oma kirjas Efesose kogudusele ütleb Paulus selgesti: "Seepärast jätab mees oma isa ja ema..." Kristus jättis Oma Isa, aga jäi Temaga siiski üheks."

"Hästi, kas sa ei seletaks seda meie rahvale?"

"Ma püüan," ütlesin ma. "Aga, Daniel, kas ma tohin sinult midagi küsida? - Milline punkt puudutas sind isiklikult kõige rohkem?"

Tal oli vastus kohe valmis: "Olla teineteisesse suletud, suletum kui miski muu. Minul on väga raske kooskõlastada oma pastoritööd abieluga. Mul pole naise jaoks küllaldaselt aega. Töö on tähtsam ja Esther on teisejärguline. Kui ta kaebab, et kunagi ei tea, kas ma tulen sööma või ei, siis on tal vägagi õigus. Ja igal söögikorral tuleb mul kolm või neli korda lauast tõusta, et vastu võtta külalisi või kõnelda telefoniga."

"Ma ju ei tea, kas Esther tegi eile lihtsalt nalja või oli tal tõsi taga."

"Ta oli väga tõsine. Ja tal on õigus. Ma tõesti ei tea, kuidas asja parandada. Sellepärast puudutaski mind eile kõige rohkem see, mida sa ütlesid jagamise kohta. Ma ei ole endale selle jaoks aega võtnud."

Telefon katkestas tema jutu. See oli jälle sama tüdruk.

"Kust sa helistad?" küsisin ma.

"Koolist. Meil on praegu vahetund."

"Kas sa rääkisid oma abikaasale minu juurde tulemisest?"

"Ei."

"Ma leidsin täna öösel midagi sinu jaoks. Kas sul on Piibel?"

"Jah. Mul on see veel kooliajast."

"Siis ava Jeremija 10:20. See salm on sinule."

"Ma teen seda. Head aega! Kell heliseb sisse. Tahtsin teid ainult tervitada."

Panin toru ära. "See on üks anonüümne helistaja. Ta on juba kolm korda helistanud. Ta elab mehega, kes ei taha abielu legaliseerida. Mees pani tüdruku kooli ja too võtab seda nüüd kui armastuse tõendit."

"Tavaline asi meie linnas," ütles Daniel. "Mul tuleb väga harva laulatada. Inimesed kõhklevad, sest see teeb abielu lahutamise raskeks. Nad soovivad end alles siis lasta kiriklikult laulatada, kui neil on juba mõni laps. Nagu näed, polegi elu siin nii sirge ja selge nagu sinu kolmnurk."

"Täna märkimast. Aga sellele tüdrukule ei meeldi kolmnurk üldse. Ta ütleb, et selle nurgad põletavad teda."

"Nad põletavad mindki korralikult," ütles Daniel naerdes.

"Hästi. Tulgem siis tagasi sinu probleemi juurde. Kas me ei õhtustaks täna pärast loengut koos, kui su lapsed juba magavad? Ma tahan teie mõlemaga rääkida."

Kui Maurice mulle õhtul järele tuli, oli temaga kaasas keegi vanem daam. Daam oli lühike ja kõhn ning tema juuksed olid täielikult valge pearätiga kaetud. Kortsus näos helkisid kaks silma.

Ta ütles oma tervitused, kõnetades mind, nagu oskaksin ma tema keelt. Maurice pidi tõlkima. "Ta tervitab teid ja ütleb, et ta on omandus ilma omanikuta."

"Kas poeg rääkis teile minu loengust?"

Ta noogutas ja ütles pojale osutades: "Maurice on omanik ilma omanduseta."

"Teil on väga tubli poeg."

"Jaa. Ta hoolitseb minu eest väga hästi."

"Te võite tema üle uhke olla."

"Aga ta vajab naist. Ma võiksin tema eest hoolitseda. Ta ei peaks nii palju töötama. Ma võiksin neile mõlemale süüa teha."

Kui Maurice oli selle mulle tõlkinud, ütlesin ma talle: "Ta arvab, et sa tood oma naise tema juurde ja tema jätkab siis valitsemist teie majapidamises. Sa peaksid talle väga ettevaatlikult selgitama, mida ma eile lahkumisest rääkisin. Eriti kõögi kohta tuleb selgeks teha, kes jääb kõögi üle valitsema."

"Ma tahaksin, et teie talle seda selgitaksite. On parem, kui ta kuuleb seda teie käest. Imelik küll, ent on teatud asju, mida on võõrastelt kergem vastu võtta."

"Ma usun, et paljud inimesed on hädas just lahkumisega. Sest see on mitte lihtsalt inimlik tarkus, vaid jumalik."

Me jõudsime kiriku juurde. See oli rahvast täis. Kui ma juba kantslis Danieli kõrval seisin, tundsin, et olen temaga täiesti üks, seotud selle läkitusega, mida meil tuli edasi anda.

10

"Eile me rääkisime abielu kolmnurgast: jätmisest, liitumisest ja üheks saamisest, mis on võimalik ainult kahe isiku vahel.

Pärast helistas mulle üks naine ja ütles, et talle ei meeldi see kolmnurk, mille olin joonistanud tahvlile. "Sellel on nii palju külgi ja nurki ja tippe. Need torgivad," ütles ta. Ma mõistan, mida ta mõtles. Püüdkem mõelda sellest abielu, seksi ja armastuse kolmnurgast kui mitte liikumatust ja paindumatust, vaid millestki elavast.

Tsirkuses nägin ma kord kolme artisti. Nad seisisid üksteisest võrdsel kaugusel. Nagu kolm tippu kolmnurgas. Igaüks neist viskas palle oma partnerile ja võttis samas palle vastu oma teiselt partnerilt - igaüks pidi nii andma kui saama. Seni, kuni nad olid võimelised hoidma üleval andmise ja vastuvõtmise rütmi, käis mäng perfektses harmoonias.

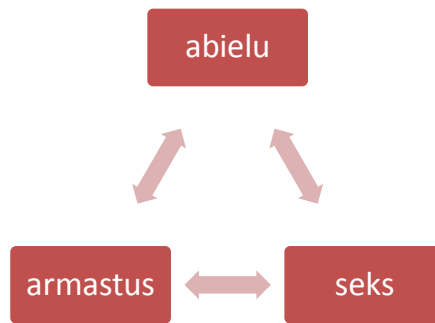
Abielu on nagu see elav etendus. Abielu oleneb avaliku, isikliku ja füüsilise külje vahelisest koosmängust."

Siinkohal võtsin ma jälle välja puust kolmnurga ja tõstsin selle üles, et kuulajaskonnale näidata. Osutasin põhja paremale küljele ja ütlesin:

"Abielu vajab armastust. Armastus on and abielule. See varustab abielu seikleva vaimuga, lõppematu ootamisega ja toob palju rõõmu. Armastus on nagu vere pulseerimine läbi abielu veenide. Ta teeb selle elavaks.

Abiellumise akt, abielu seisus areneb edasi seksuaalseks kooseluks ja varustab seda liitu ulualusega. Üks naine ütles mulle hiljuti, et tema jaoks näib kolmnurk pigem telgina. Tõepoolest - abielu ongi telk füüsilisele kooselule. Armastajad tunnevad end selles kaitstuna ja varjatuna. Olles vabad igasugusest kartusest, kogevad nad tõelist rahuldust.

Üheks saamise kogemine 'telgi sees' tugevdab armastust ja paneb selle kasvama. See kaitseb armastust truudusetuse eest ja tekitab soovi, et armastus kestaks elu lõpuni.

JÕUDUDE KOKKUMÄNG

Armastus mitte ainult ei saa tugevust füüsiliselt kooselult, vaid ta annab ka omapoolse tagatise. Armastus ihaldab füüsilist väljendust, süvendab seda ja teeb selle mõttekaks ja väärtuslikuks. Nagu abiellumise akt, nii saab ka ühinemine üheks armastustoiminguks sõna otseses tähenduses.

'Telgi sees' armastustoiming annab abielule kindla tagatise. Üksteisele füüsilise alistumise läbi uuendavad armastajad ikka ja jälle oma abielutootust.

Abielu teenib armastust, seda alati uuesti kinnitades ja sel põhjusel vajabki armastus abielu sama palju kui abielu armastust. Rasketel tundidel, kui armastus on külmumise ohus, haaravad mees ja naine kinni faktist, et nad on abielus, ja meenutavad teineteisele oma vastastikust lubadust. "Lõppude-lõpuks ma abiellusin sinuga," ütlevad nad. Niiviisi saab abielust armastuse kaitsja, armastuse hoidja.

JUMALA TAHE

Meie päevil valitseb armastuses, seksis ja abielus suur segadus. Ja mitte ainult Aafrikas, vaid ka Idas ja Läänes. Selles valguses on meie Piibli võtmesalm väga modernne väide. On suur küsimus: milline on Jumala tahe seksi, armastuse ja abielu suhtes? Kuidas peame meie Jumala tahte kohaselt nendesse suhtuma? Ma teeksin nüüdsel segasel ajal meeeldi ühe ettepaneku. Siin see on: Jumala tahteks on koosmäng jõudude vahel. Kõik, mis seda soodustab, on kooskõlas Jumala tahtega. Kõik, mis seda takistab, ei ole siis kooskõlas Jumala tahtega.

See juhtnõör on rakendatav niihästi enne abielu kui ka abielu jooksul. Enne abielu peate te esitama endale ühe küsimuse: kas see, mida me teeme, valmistab meid ette hilisemale jõudude kokkumängule meie abielus või takistab ja tõkestab kokkumängu? Abielu ajal aga peate endalt küsima: kas see või teine tegur süvendab jõudude kokkumängu või hoopis häirib seda?

Jõudude koosmäng dünaamilise kolmnurga sees on täis paindlikku ja loovat vabadust. 1. Moosese 2:24 pakub Jumal meile võrdkuju, mis on kooskõlas iga situatsiooni, iga kultuuri vajadustega. Jumala tahe on kehtiv mitte ainult kristlasele. See on kehtiv kogu inimkonnale. Dünaamiline kolmnurk, ehitatud meie juhtsalmi eeskujul, on Jumala kingitus igapäevale meist. Ma ütleksin: see on pakkumine, and. Jumal ei nõua meilt iialgi midagi ilma meile samas ka midagi andmata."

Kuulajaskond istus kaalutlevas vaikuses. Nad vaatasid kolmnurgale tahvilil ja teisele mu käes. Ma püüdsin lugeda nende mõtteid ja ütlesin:

"Te võibolla tunnete end nüüd heidutatuna. Ehk ütlete: kui abielu on selline kunstiteos, olen ma kaugel täiuslikust abielust. Jaa, ma tean seda. Mina tunnen sama ning tean, et Daniel tunneb samuti."

Daniel noogutas.

"Ei ole olemas täiuslikku abielu. Abielu peab hoidma meid alandlikena. Kõige kindlam viis saada alandlikuks on abielluda. Abielu hädad viitavad alati sellele, et üks kolmest jõust ei ole täielikult lülitatud kolmnurka. Lubage diagnoosida mõned abieluhaigused. Mängime, et oleme kõik abieluarstid. Me läheme visiteerima abieluhaiglat. Tutvustan teile mõningaid patsiente. Esimene on hädas abielu vasaku nurgaga. Armastus on muutunud külmaks. Ma nimetaksin seda haigust niiviisi:

TÜHI ABIELU

Ma selgitan, kuidas see juhtum välja näeb. Paar on seaduslikus abielus ja juba üsna pikka aega; neil on välja kujunenud füüsiline kooselu. Aga armastust enam ei ole. Põhjuseid selleks võib olla palju. Võibolla ei olnud neil armastus esimesel kohal. Võibolla abiellusid nad liiga noorelt ja liiga vara ning ei mõelnud liitumise kvaliteedile. Või oli nende abielu rajatud ainult füüsilisele külgetõmbele ja aastate möödudes ei olnud see tõmme enam nii tugev. Või jätsid nad hooletusse kütteeaine lisamise oma armastuse tulele ja lasksid end neelata tööriigamisse või siis laste poolt. Mõlemad järgisid oma huve, neid teisega jagamata, ja peagi kaotasid nad oma ühise aluse.

See on hädaohtlik haigus, mis alguses on kaetud üsna hästi näilise abielumaskiga ja välimuselt petab maailma. Paar elab ju siiski ühel eluasemel. Aga see on ka kõik.

Ükski haigus ei seisa paigal ja progresseerudes on sellel haigusel järgmised sümptomid: partnerid lähevad teineteise vastu õelaks nii sõnades kui tegudes. Vastastikune õelus arendab veelgi enam ükskõiksust ja muudab ühise kooselu haigutavaks tühjuseks. On möödapääsmatu, et ühel päeval mõjutab see tühjus ka füüsilist kooselu ning siitpeale on kolmnurga kolm külge üksteisest eraldatud. Ühe haigusest nakatuvad ka teised kaks. Seksuaalne suhtlemine on muutunud kohustuseks ja koormaks. Seksi ja abielu vahele on tekkinud lõhe.

Üsna varsti heidab mees silma naisele, kes mõistab teda paremini kui tema oma abikaasa. Naine leiab mehe, kes võib teda paremini lohutada kui ta mees. Sisse tungib armukadedus. Vaimne truudusetus eelneb seksuaalsele truudusetusele. Ning lõpuks hävitab abielurikkumine ka seadusliku aluse, kolmnurga tipunurga. Seda haigust on kirjeldatud ja näidatud tuhandetes filmides ja novellides. Ainult et vääril viisil panevad filmid ja novellid armastuse surmamise süü abielule. Nad tahavad panna meid uskuma, et vaid ilma abieluta toob armastus ellu vaheldust, et ainult selline armastus on kiiduväärne, huvitav, veetlev ja meelitatav.

Need diagnoosid on valed. See ei ole mitte abielu, mis põhjustab armastuse surma, vaid pigem põhjustab armastuse puudumine abielu surma. Armastus ilma abieluta saab hävitavaks tulepesaks, mis lõpuks õgib ka armastajad.

On üks võimalus, mis nendes filmides ja romaanides on väga harva osutamist leidnud. See on õnneliku abieluarmastuse võimalus. Siin aitab ainult tõeline ravi. Ja seda peab rakendama enne, kui armastus on täielikult surnud ja kolmnurga kaks nurka ülejäänud nurka sellest haigusest nakatunud.

Läheme nüüd järgmise paari juurde. Nende probleemid on kolmnurga tipus. Ma nimetaksin seda haigust

VARASTATUD ABIELU

Selle juhtumi sümptomid on järgmised: kaks inimest mõtlevad, et nad armastavad teineteist, nad on praktiseerinud ka seksuaalset läbikäimist teineteisega, aga nad ei ole siiski seaduslikus abielus.

See on meie aja üks suuremaid kiusatusi: pidada abiellumise seaduslikku talitust üksnes formaalsuseks, üheks tähtsusetuks paberilipakaks, mille võib saada igal ajal või ka mitte kunagi. Nad väidavad, et kaks nurka - armastus ja seks, kujutavad tervet abielu.

Mõned inimesed räägivad täie tõsidusega prooviabielust. Nad annavad mõista, et paar peab elama mõnda aega koos, et näha, kas nad sobivad omavahel. Ja kui nad siis jõuavad järeldusele, et ei sobi omavahel, võivad nad minna lahku ilma abielulahutuseta. Kogu nende teooria seisab illusioonil, et kaks nurka - seks ja armastus, kujutavad tervikut. See aga ei ole nii ja sellepärast ei saa sel teel ka abielus olemist katsetada.

Selline kooselu on haige. Sümptomid on siin järgmised: murtud südamed ja hävitatud elud, eriti kui selline kooselu teeb murelikuks tüdruku. Ma ei tea, kuidas teie arvate, aga paljudes kultuurides on tüdrukul, kes on kaotanud süütuse, väga vähe võimalusi abiellumiseks. Meie maades on tüdruk, kellel on väljaspool abielu sündinud laps, ebasoosingus. Tulemuseks on, et last ootav tüdruk peab sageli leppima läbematu ja sunnitud abieluga.

Me peame silmas pidama ka lapsi, kes kasvavad üles niisuguses liidus. Nad on täielikult ilma jäetud abielu ulualusest. Telgil ei ole tippu. Sajab sisse... Säärased vanemad ei ole lõhknud mitte ainult abielutelgi terviklikkuse, vaid on ka jätnud lapse ilma isast. On raske üle hinnata, mida see tähendab lapse elule. Kindlasti on telgi tipp abielus väga oluline."

Siinkohal ei suutnud ma hoiduda mõtlemast oma anonüümsele helistajale. On ta täna õhtul jälle kuulamas? See mõte ergutas mind lisama järgmist märkust:

"Need, kes lõikavad ära telgi tipu ja praktiseerivad vaba-armastust või prooviabielu, unustavad harilikult öelda, et see teeb möödapääsmatuks eostusvastaste vahendite tarvitamise. Nad väidavad, et sellistel vahenditel ei olevat mingit mõju ei isikule, kes neid tarvitab, ega kooselule. Aga seegi ei ole tõsi. Just abieluvälistes olukordades kujutavad eostumisvastased meetodid tõsist ähvardust armastuse spontaansusele ja vääriskusele."

Siin ma kõhklesin. Ma ei teadnud, kuipalju minna detailidesse. Osutasin sõrmega kohale konspektis, kus mainisin varast katkestamist. Daniel heitis pilgu tekstile ja raputas kergelt pead. See koostöö kantlil oli minu jaoks imeline kogemus. Andsin loomulikult järele ja jätkasin:

"Ma kordan: see on takistuseks armastusele. Võime nüüd teha sama tähelepaneku, mille tegime, õppides tühja armastuse juhtu. Kui üks kolmnurga nurkadest haigestub, on mõjutatud ja nakatatud ka teised kaks. Nad lähevad üksteisega riidu.

Kui armastus puudub, lähevad seks ja abielu teineteisest lahku. Ilma pulmadeta saavad seks ja armastus teineteisele vaenulikeks. Seksuaalne liit võtab koha sisse vääritude asjaolude all, läbematult ja salajaselt. Selline kogemus ei soodusta armastuse õitsemist ja kasvamist, vaid viib selle kuhugi ära.

Meil Euroopas ja Ameerikas on see probleem väga sagedane. Hiljutine saksa film, üks harvadest headest filmidest, illustreeris varastatud abielu haigust väga hästi. Film näitas noorpaari väga õnnelikult koos elamas. Kui film oli kestnud umbes kakskümmend minutit, said vaatajad aru, et paar ei olnud abielus. Sõbrad ja sugulased püüdsid neid veenda abielluma, aga nad keeldusid. Alguses läks kõik väga hästi. Siis jäi tüdruk rasedaks.

Armastus ja usaldus nende vahel ei olnud küllalt tugevad, et öelda seda oma kaaslasele. Temake kartis, et mees jätab ta maha. Seepärast otsustas ta salaja aborti teha.

Viimane stseen näitas tüdrukut lamamas pärast operatsiooni ülikurnatult kušetil nende toas. Mees tuli töölt ja mõistis, mis on juhtunud. Ta istus maha teisele poole pikka ja tühja lauda, mis neid eraldas. Vaikus kestis. Kumbki ei rääkinud midagi. Sest abiellumise nurga puudumisel ei olnud armastusel võimalik tõestada oma kestvust ja ehtsust. Seks oli tapnud armastuse."

Kui ma nüüd peatusin, tajusin noorte inimeste seas mõningast reaktsiooni. Nende silmadest järeldasin, et see film oleks võinud olla tehtud ka nende linnas.

"Mingem nüüd edasi järgmise patsiendi juurde meie abieluhaiglas. Seal on abieluhaiguste kolmas liik. Nad on hädas oma kolmnurga parema küljega. Ma nimetaksin seda haigust niiviisi:

TEOSTAMATA ABIELU

Kõigepealt lubage mul kirjeldada olukorda: paar on abielus, seaduslikus abielus juba kümme või kakskümmend aastat. Nad armastavad teineteist väga ja ei tahaks iialgi mõelda lahutusele. Aga hoolimata armastusest jääb nende füüsiline kooselu ebarahuldavaks ja täitumatuks.

Mees tuleb minu juurde ja ütleb: "Minu naine on külm. Ta ei reageeri normaalsel viisil. Ma tunnen, et ta kannatab armuakti all ega kutsu mind iialgi sellele. Ta ei saa naudingut."

Naine tuleb minu juurde ja ütleb: "Mu abikaasa on nii jahe. Ma tunnen, et ta sunnib ja kuritarvitab mind. Talle ei saa iialgi küllalt." Või temake võib öelda just vastupidi: "Ta on alati nii väsinud. Ma ihaldan teda, aga ta pöörab mulle selja. Ma arvan, et ta on impotentne."

Kostis mõirgav naer, mida ma ei olnud oodanud. Ma olin sel hetkel unustanud, et Aafrikas on impotentsus suur naeruvääristamise allikas. Impotentset meest peetakse millekski inimesest vähemaks. Aafrika mees kardab impotentsust rohkem kui surma.

"Abielu füüsilise aspekti haigused põhjustavad kohutavaid kannatusi mõlemale partnerile. Just sellepärast, et nad armastavad teineteist ja teeksid meelsasti teineteist õnnelikuks. Kust võib selline haigus tulla?"

Paljudel juhtudel on teostamata abielu otseselt või kaudselt varastatud abielu vili - seda öeldes ei mõtle ma päritud haigusi. Ei, kui ma ütlen, et varastatud abielu sünnitab sageli teostamatut armastust, mõtlen ma eelkõige pealiskaudset läbikäimist partneriga, enam või vähem ükskõikset läbikäimist surve all ja salaja, jagades ainult keha, aga mitte südant, mitte kogu isiksust.

Jälle võime näha, kuidas see haigus mõjutab teisi nurki. Kui füüsiline kooselu muutub piinavaks, sest et see lõpeb alati rahuldamatusega ühe või mõlema partneri osas, hakatakse varsti oma partnerile ette heitma armastuse puudumist. Üksluisus süveneb. Kooselu muutub mehaaniliseks. Armastus jahtub. Niipea kui see juhtub, tekib suur kiusatus rahuldada oma seksuaalset vajadust väljaspool abielu enam sobiva ja parema partneriga. Sellega seatakse ohtu abielu seaduslik aspekt. Tagajärgedeks on abielurikkumine ja lõpuks lahusus. See haigus võib samuti viia abielu surmani, kui seda aegsasti ei ravita."

Siinkohal ma ohkasin sisemiselt kergendatuna. See oli olnud minu loengute tundlikuim koht, aga Daniel oli tõlkinud ilma ühegi kõhkluseta ja ka vanemad inimesed näisid olevat selle solvumata vastu võtnud.

Ma alustasin jälle: "Neil, kes valmistuvad abiellumiseks, kerkib üles praktiline küsimus: millisest nurgast me siseneme abielu kolmnurka?"

Loomulikult on sellele küsimusele kolm vastust: traditsiooniline vastus, modernne vastus ja Piibli vastus. Vaatleme neid ükshaaval.

Traditsiooniline vastus paneb ette siseneda kolmnurka tipunurgast. Ma nimetaksin seda meelsasti niiviisi:

PULMA-SISSEKÄIK

Veel hiljaaegu oli see normaalne sissekäik mitte ainult Aafrikas ja Aasias, vaid ka Läänes. Sellised pulmad korraldatakse vanemate ja mitte paari poolt. Mõnikord näeb paar teineteist esimest korda pulmapäeval või siis ainult lühikest aega enne pulmi.

Selle sisemine eesmärk on väga selge - laps. Millisel muul põhjusel võiks siis keegi lõppude lõpuks kolmnurka siseneda kui mitte järelopõlve nimel? Pulma-sissekäik kuulub aiakontseptsiooni juurde."

Ma tõstsin üles puust kolmnurga ja osutasin tipunurgale:

"Keegi siseneb kolmnurka ja läheb otsekohe seksinurka - sel juhul me võime seda nimetada ka viljakusenurgaks, sest et seksuaalse liidu eesmärki nähakse kitsamas mõttes laste tootmises. Armastusenurk on jäetud kas kõrvale või siis väga-väga hooletusse. Armastus võib olla koguni hädaohtlik, kuna võib viia konfliktile paari ja perekonna vahel. Mis juhtub, kui noored teevad erineva valiku sellest, mida perekond on neile ette määranud? Ma ei taha küll mingil kombel väita, et kõik abielud, mis korraldatakse nimetatud traditsioonilisel viisil, peaksid kindlasti saama õnnetuks. Armastus võib kasvada ka abielu jooksul.

Euroopa ja Ameerika lavadel võib vaadata üht väga populaarset muusikali, millest on nüüd ka film tehtud, nimelt "Viiuldaja katusel". See jutustab loo juudi paarist, piimamehest Tevjest ja tema naisest Goldest. Nad on tüüpiline paar, kes sisenesid abiellu läbi pulma-sissekäigu. Pärast kahekümne viie aastast abielu küsivad nad endalt - kas nad armastavad teineteist? Me kuuleme nende vahel järgmist dialoogi:

Tevje: "Golde, ma küsin sult ühe küsimuse: armastad sa mind?"

Golde: "Sa oled narr."

Tevje: "Ma tean. Aga armastad sa mind?"

Golde: "Kas ma armastan sind? Kaksikümmend viis aastat olen ma pesnud su riideid, keetnud sulle süüa, puhastanud su maja, andnud sulle lapsi, lüpsnud su lehma. Milleks on pärast neid kahekümmend viit aastat vaja rääkida armastusest?"

Tevje: "Golde, ma kohtasin sind esmakordselt meie pulmapäeval. Ma olin hirmul."

Golde: "Ma olin arg."

Tevje: "Ma olin närviline."

Golde: "Nii ka mina."

Tevje: "Aga mu isa ja ema ütlesid, et me peame teineteist armastama. Ja nüüd ma küsin, Golde, armastad sa mind?"

Golde: "Ma olen su naine."

Tevje: "Ma tean. Aga armastad sa mind?"

Golde: "Kas ma armastan teda? Kaksikümmend viis aastat olen ma koos temaga elanud. Võidelnud koos temaga, nälginud koos temaga. Kaksikümmend viis aastat ühes voodis. Kui see ei olnud armastus, mis see siis oli?"

Tevje: "Sa siis armastad mind?"

Golde: "Ma usun, et jaa."

Tevje: "Ka mina usun, et ma armastan sind."

Tevje ja Golde: "See ei muuda küll asja, aga pärast kahekümmend viit aastat on seda siiski hea teada."

Eurooplased ja ameeriklased kalduvad hindama romantilist armastust liiga kõrgeks. Kui aafriklased ja aasialased hoiatavad meid selle eest, peaksime neid kuulama. Üks hindu võrdles kord armastust supikausiga ja abielu kuuma pliidiga ning ütles: "Teie, õhtumaalased, panete kuuma kausi külmale pliidile ja see läheb aeglaselt külmaks. Meie paneme külma taldriku kuumale pliidile ja see soojeneb aeglaselt."

Selles võrdluses on suur tõde. See ei eita, et armastus on abieluks oluline. Aga see näitab samuti, et abielu on rohkem, määratult rohkem kui ainult armastus. Ta ei ole ainult kuuvalgus ja roosid, vaid ka toidud ja joogid.

Vaatamata sellele faktile jääb siiski kahtlaseks, kas pulma-sissekäik on see kõige paljutootavam. Jääb väga reaalne oht, et armastuse vägi ei suuda ühendada jõudude mängu ja niiviisi ei aita ta iialgi avada kolmnurga dünaamikat. Lõppude-lõpuks võin öelda, et on kohutav risk korraldada pulmad ilma partnerite nõusolekuta ja sisemise veendumuseta.

Kunagi võtsin ma osa noorte naisüliõpilaste diskussioonist ühes suures Aafrika ülikoolis. Tüdrukud esitasid küsimusi abielust. Minu suurimaks üllatuseks oli nende põletavaim küsimus: kuidas neil õnnestuks mitte abielluda. Ma küsisin: miks te ei taha abielluda? Vastus: me näeme enda ümber nii palju tühje armastuseta abielusid, et oleme hirmul, mõeldes abiellumisest läbi pulma-sissekäigu.

Seepärast teeb modernne vastus teise ettepaneku. Ta soovib siseneda abiellu seksi nurgast ja on seepärast ...

SEKSI-SISSEKÄIK

Alguses teeksin ma meelsasti selgeks ühe asja: kui ma kõnelen täna nendest, kes tahavad siseneda kolmnurka seksi-sissekäigust, ei räägi ma kihlatud paaridest. Nende probleem on eriline ja ma tegelen sellega homme.

Täna ma kõnelen nendest, kes hakkavad oma abielu ehitama seksuaalsele kogemusele, sest nad arvavad, et sellest võib välja kasvada armastus. Endastmõistetavalt arvavad nad, et armastus võib muutuda truuduseks ja see viib peaaegu automaatselt lõpuks pulmadeni."

Hoidsin jälle üleval oma puust kolmnurka ja osutasin esiteks nurgale paremal, seksinurgale, sealt vasakule ja siis tipule.

"Või teine ringtee. Nad usuvad, et seksuaalne alistumine sunnib teist tänutäheks abielluma ja kui abielutunnistus on käes, järgneb millalgi ka armastus.

Mõlemad arvamused on illusoorseid. Armastus ei kasva välja seksist. Armastus peab kasvama seksiks.

Tõsi küll, abielu telgi varjus annab seks armastusele jõudu. Aga väljaspool telki on seks praktiseeritav mitte armastuse pärast, vaid puhtalt egoistlikel põhjustel.

Miks püüab üks poiss magada tüdrukuga, keda ta vaevalt tunneb ja kellest ta tegelikult ei hooli? Tavaliselt on siin kolm reaalselt motiivi:

1. Ta kardab, et seksita võib ta jääda haigeks või neurootikuks või siis mõlemaks.
2. Ta mõtleb, et ta peab seda harjutama.
3. Ta tahab kiidelda oma vallutustega.

Esimene põhjus ei ole tõsi, teine ei ole võimalik ja kolmas on alatu, lihtsalt alatu. Ükski neist ei tulene armastusest ega tunne hoolt kaaslaste pärast. Noor inimene, kes niiviisi argumenteerib, mõtleb ainult endale. Ta vajab tüdrukut kui vahendit eesmärgi saavutamiseks. Ta ei valmistu abieluks.

Miks annab üks tüdruk end poisile, keda ta vaevalt tunneb ja kellest ta ei hooli? jällegi on siin segatud tavaliselt kolm motiivi:

1. Ta tahab olla poiste seas populaarne.
2. Ta tahab teada, kas ta võib saada emaks.
3. Ta tahab siduda poissi, et saada endale abikaasat.

Kõik kolm motiivi tulenevad isekusest, mitte armastusest. Tüdruk, kes annab end kellelegi ühel neist põhjustest, ei valmista end abieluks. Ta võib saada populaarseks, kuid valet liiki poiste seas. Varsti on ta tuntud kui kergemeelne tüdruk ja neist, kes valivad ta sel põhjusel, ta vaevalt endale abikaasat leiab. Ta võib jääda rasedaks ja niiviisi saada kinnitust, et ta võib saada emaks. Aga siis ta alandab oma lapse üheks vahendiks eesmärgi saavutamisel ja pealegi peab see laps kasvama üles ilma tõelise isata. Soov siduda poissi seksuaalse läbikäimise teel on enamikul juhtudel illusioon. Tavaliselt kaotab poiss vallutatud kindluse vastu huvi. Isegi kui ta abiellub tüdrukuga tänulikkusest, on sellistel abieludel vähe väljavaateid õnnestuda. Üks pettunud tüdruk ütles mulle kord: "Minu jaoks oli see algus. Tema jaoks oli see lõpp." Kätesaamise asemel kaotas ta selle, mida tahtis saavutada, ja õppis kibedast kogemusest, et seks, selle asemel et soodustada armastuse kasvu, võib armastuse hoopis lõhkuda.

Piiblis on lugu, mille sarnast võime meie päevil leida ükskõik millisest uudistelehest. 2. Saamueli 13. peatükist loeme, kuidas Amnon, kuninga poeg, võrgutas oma poolõe Taamari. Ta teeskles, et on haige, ja käis peale, et just Taamar teda söödaks. Taamar pidi küpsetama väikesi koogikesi Amnoni silme ees. Aga kookide küpsetamisest ei olnud veel küllalt - Taamar pidi pistma need ka Amnoni suhu - ja seda vaid siis, kui nad olid üksi magamistoas. Taamar ei protesteerinud kõige selle vastu.

Siis juhtus see, mis juhtuma pidi: "Aga kui ta ulatas temale, et ta sööks, siis haaras ta temast kinni ja ütles: "Tule, maga minu mures, mu õde!" " Nüüd, viimasel hetkel püüdis Taamar lootusetult mahutada sellesse pilti ka abielukolmnurka. Ta palus Amnonit võtta kuningalt luba abiellumiseks.

Kuid ei! "Aga ta ei tahtnud kuulata tema häält, vaid sai tema üle võimuse, naeris tema ära ja magas tema juures." Siis me leiame tunnistuse kohutavast tagajärjest. Järgmine salm ütleb: "Seejärel aga vihkas Amnon teda üpris suure vihaga, nõnda et viha, millega ta teda vihkas, oli suurem kui armastus, millega ta oli teda armastanud! Ja Amnon ütles temale: "Tõuse üles, mine ära!""

Antud lugu näitab veelkord, et abielukolmnurk peab olema lahutamatu ja jagamatu. See on elav näide, kuidas seksuaalsus võib saada purustavaks jõuks, mis muudab armastuse vastikuks ja vihatavaks, kui kolmas nurk on ära murtud ning armastus ei ole abielu poolt hoitud ja kaitstud. See, kes nõuab seksuaalset läbikäimist kui armastuse tõestust, ei tegutse armastusest juhindudes Kui üks poiss pressib

sega tüdrukult välja argumendiga: kui sa mind armastad, siis tõesta seda end mulle andes, siis on vaid üks adekvaatne vastus: nüüd ma tean, et sa ei armasta mind, vastasel korral sa seda ei nõuaks.

On ütlematagi selge, et kui tüdruk tarvitab sama argumenti ja palub end võtta kui tõendit armastuse kohta, väärrib ta poisilt sama vastust. Dr. Paul Popenoe, hästi tuntud Ameerika abielunõuandja, on teinud väga praktilise ettepaneku. Ta ütleb, et tüdruk peaks võtma oma sõbra suhtes sellise tooni: "Mine aeglaselt, mu sõber, ja sa näed, kui palju ilusat minus on. Või mine kiiresti ja ma näen, kui vähe on seda sinus.""

Noorte meeste poolt kuulajaskonnas tekkis hetkeline vastuseis, nii et ma lisasin: "Et agressiivsete tüdrukute arv tänapäeval kasvab, peaksid poisid võibolla olema valmis võtma samasuguse hoiaku tüdrukute suhtes.

Lubage mul tänaseks lõpetada tsitaadiga ühe tüdruku kirjast, kes koos oma sõbraga võttis nõuks mitte siseneda seksi-sissekäigust. Ta kirjutas: "Sestsaadik, kui me tegime selle" otsuse, valitseb meie vahekorras kergus - teadmine sellest, et kõik ei ole veel lõppenud. Seda ma hindan kõige enam ja samal ajal on selles valguses suuruse ja sügavuse ootus.""

Pärast loengut ukse juures seistes ja inimesi tervitades sosistas mulle üks üsna pikk tüdruk möödudes rutuga:

"Ma helistan teile täna õhtul hotelli."

"Ma olen pastoraadis, sa pead helistama sinna."

"Hea kull."

"Ütle oma nimi, et ma teaksin, kes sa oled, kui helistad."

"Fatma."

Siis oli ta läinud. Vast on ta mu anonüümne helistaja, mõtlesin ma. Hetkeks tahtsin talle järele joosta. Aga Mirjam tuli koos Timothyga.

"Kas me saaksime veel rääkida?" küsis ta.

"Ma mõtlen, et te võiksite tulla üheskoos."

"Seda me just soovimegi."

Me leppisime kokku kella viieks järgmisel pärastlõunal. Viimasena tulid minuga hüvasti jätma Maurice ja tema ema. Ema hoidis mu paremat kätt oma mõlema käega ja kummardus rääkides ikka ja jälle.

"Ta tahab sind tänada," seletas Maurice.

"Küsi temalt, mis puudutas teda täna õhtul eriliselt."

Ema mõtles hetke ja siis tõlkis Maurice tema vastuse: "See, et armastus võib tulla abiellu ka hiljem. Nagu ütles naine muusikalist: "Kakskümmend viis aastat olen ma elanud koos sinuga, kui see ei ole armastus, mis see siis on?""

Ma vaatasin seda väikest sitke kokkukuivanud kehaga vana naist, vaatasin tema elavate silmadega kortsulist nägu - ja siis ma lihtsalt pidin käed ümber tema panema ja teda suudlema.

Mõelda vaid, et ta oli selle rea meelde jätnud! Ma olin sügavalt liigutatud.

Kui tema oli suutnud haarata sõnumi, vaatamata erinevatele keeltele, erinevatele kultuurilistele tagamaadele, siis võisin olla kindel, et ka teised olid mind mõistnud.

Erinevad tagamaad? Mis siis? Kui rida kaasaegsest juudi olustikuga Ameerika muusikalist, mille tegevus toimub Venemaal, ütleb midagi peaaegu seitsmekümneaastasele lesele, kes on üles kasvanud Aafrika suguharus, siis tähendab see, et inimese süda peab olema samasugune kogu maailmas. Erinevused on pinnalised. Sügavamal on igatsev, karte, lootev inimsüda, mis on samasugune igal pool, kus ta tuksub.

Kui ma sisenen pastor Danieli majja, oli laud õhtusöögiks kaetud. Daniel oli veel kirikuaiaid kõnelemas mõnede oma koguduse liikmetega. Esther oli köögis koos noore tütarlapsiga, kes teda aitas. Esther tervitas mind ja palus sisse võtta koht laua ääres.

"Õhtusöök on mõne minuti pärast valmis."

"Olid sa täna kirikus?"

"Jaa. Loomulikult."

Järelilikult oli ta valmistanud toidu selle lühikese aja jooksul. Ta peab olema väga tubli perenaine, mõtlesin ma.

Kümne minuti pärast pani ta kuuma aurava nuudliroa lauale, siis tõi keedetud munad ja tomatitega garneeritud kandiku lihaviiludega. Suur puuviljasalatiga täidetud vaagen vürfeldatud banaanid, ananassid, melonid, apelsinid ja viinamarjad - seisis laual magustoiduks.

"Soovid sa teed või kohvi?"

"Teed, palun. Ma olen üsna erutatud ja kardan, et ma ei saa magada, kui ma õhtul veel kohvi joon."

Me istusime teineteise vastas. Koht laua otsas oli kaetud Danielile.

"On vist väga väsitav selliseid loenguid pidada?"

"Mitte niivõrd loeng, kui just hilisemad kõnelused on need, mis nõuavad palju jõudu."

Me istusime mõne minuti vaikselt.

"Kus Daniel on?"

"Ta on väljas inimestega vestlemas."

"Kas ta ei tea, et toit on valmis?"

"Ta teab."

Jälle vaikus. Toit auras laual.

"Kas sa ei võiks teda kutsuda?"

"Pole vaja. Ta tuleb, kui ta on lõpetanud."

Me ootasime.

"Ma lausa nautisin sinu loengut," ütles Esther rohkem selleks, et muuta kõneainet.

"On imeline omada sellist tõlki nagu sinu abikaasa. Ma tunnen end olevat vaimselt temaga täiesti üks - nagu oleks üks inimene kõnelnud. Ma tundsin, et ta tõlkides mind pisut ka parandas."

"Ta andis parima."

Me olime jälle vait. Naine võttis kuuma liharoa ja viis selle kööki tagasi.

Ta võitles pisaratega, aga siis ei suutnud ta end enam tagasi hoida.

"Ma armastan Danieli väga," ütles ta, "aga ta ei ole sihikindel inimene. Ma ei hooli raskest tööst, aga ma tahan planeerida oma päeva, et mu ülesannetes oleks kord. Ta on mees, kes on kogu aja rakkes. Ta on tubli pastor. Inimesed armastavad teda väga. Aga ma kardan, et nad kasutavad teda kurjasti. Võibolla me ei oska ülesandeid õigesti laiali jaotada. Me ei viska palle teineteisele. Me viskame neid kahes erinevas suunas. Nad kukuvad maha ja ei ole kedagi, kes neid üles korjaks."

Daniel ei tulnud ikka veel. Ma imetlesin, kui hästi Esther end valitses.

"Las ma lähen välja tema juurde," ütlesin ma.

Ta kehtas õlgu ja püüdis naeratada, aga ei takistanud mind minemast.

Daniel seisis pastoraadi ja kiriku vahel aias, tema ümber elavalt diskuteeriv inimgrupp.

Ma ütlesin talle:

"Daniel, mul on neile midagi öelda. Kas saad tõlkida?"

Ta nõustus naeratades

"Daamid ja härrad," ütlesin ma, "see mees, kellega te olete siin vestelnud, on väga väsinud. Ta on ka nälgane. Kodus istub tema naine ja nutab, sest et toit on läinud külmaks. Peale selle on neil külaline. Temagi on väga väsinud ja nälgane, sest ta kõneles täna õhtul kirikus..."

Viimased sõnad uppusid naeru ja õigustustesse. Vähem kui minuti jooksul olid kõik lahkunud.

"Sina võid nii öelda," ütles Daniel, kui me jalutasime maja poole, "aga minult ei võtaks nad seda vastu."

"Oled sa proovinud?"

Me astusime majja ja istusime laua äärde. Esther tõi sooja prae köögist jälle lauale. Daniel ütles tänapulve. Siis helises telefon. Daniel hüppas üles nagu mesilasest nõelatud.

Ja mina samuti. Panin oma käed tema õlgadele ja surusin ta tagasi toolile, öeldes sealjuures Estherile:

"Ütle helistajale, et sinu abikaasa õhtustab. Küsi, kas ta et saaks helistad hiljem või kas sina ise ei saa teda aidata."

Esther tuli kiiresti tagasi. "See oli keegi mees. Ta ütles, et oli tahtnud meid lihtsalt tervitada. Tal polnudki helistamiseks erilist põhjust."

Me hakkasime üheskoos sööma.

"See on alati nii," kommenteeris Esther, "niipea kui istume sööma, heliseb telefon. Daniel peab iga söögikorra jooksul neli või viis korda ära käima."

"Sa võid haigeks jääda, Daniel, kui sa niiviisi jätkad. Ja, Esther, sinu kohus on teda kaitsta."

"Kui ta ainult lubaks mul seda teha."

"Daniel, sa ei ole oma koguduse kellamees, sa oled pastor." Telefon helises jälle. Ma nägin, et Danielilt nõudis kogu jõudu ja tahet, et mitte tõusta. Ma noogutasin Estherile ja ta läks vastama.

Kui ta oli ära, ütles Daniel:

"Sa näed nüüd, miks me su hotelli panime."

"Jaa, ma mõistan. Aga sa pead leidma mingi lahenduse. Su aega ja jõudu kuritarvitatakse."

Esther tuli tagasi. "Kellegi ema on haige," ütles ta, "aga ei ole midagi tõsist. Ma lähen teda homme hommikul vaatama. Võtsin tema aadressi."

"Tõesti, Esther, sina peaksidki hakkama telefonile vastama. Sa saad harjutada oma kogudust helistama kindlatel aegadel."

"Asi pole ainult telefonis. Külalised on samuti probleem. Nad tulevad iga! ajal."

"Ma ei näe teist väljapääsu sa pead valima kindlad tunnid, millal te olete kättesaadavad, ja siis panema need ajad uksele."

Daniel ütles: "Aafriklased seda ei mõistaks. Nad peaksid mind ebaviisakaks. See on meie traditsioonide vastu."

"Kuula, mu sõber, kui sa tuled Saksamaale ja külastad ükskõik millist kohalikku kogudust, siis näed kohe, et sealsel pastoril on samad probleemid. Küsimus on selles, kas sa kuuletud oma tavadele või kutsumusele. Sa tead lugu tuletorni valvurist. Ta pidi vastutama, et tuli põleks öösel ja päeval ja oleks varustatud õliga. Tuletorn juhatas laevu hädaohlikust kohast mööda. Lähedal asuvast külast tulid inimesed valvuri juurde küsima üsna veidike õli oma lampidele. Ta oli liiga heatahtlik, et kellelegi 'ei' öelda. Nii andis ta natukesehaaval ära kogu oma õlitagavara. Selle tulemusel jooksis laev karile ja uppus. Tema heatahtlikkus oli põhjustanud paljude surma."

"Sul on õigus," ütles Daniel. "Ma tõepoolest ei suuda öelda 'ei'."

"Mitte ainult sinu teenistus, vaid ka sinu abielu on kaalul."

"Ma tean, me peame uuesti otsast peale hakkama. Me peame arendama oma kolmnurga paremat nurka - jagamise nurka."

"Kui me saaksime olla üheskoos viisteist segamatut minutit igal hommikul!" ütles Esther. "Aga me komistame oma päeva otsa ilma igasuguse plaanita ja siis me vaid ootame ja vaatame, mis juhtub. Ma ei tea kunagi, mida ta teeb. Tema ei tea, mida mina teen. Meil ei ole kindlaid söögiaegu. See on ka lastele paha."

Uksele koputati. Mõlemad vaatasid uurivalt minu otsa.

"Mida tüdruk köögis teeb?" küsisin ma.

"Ta ootab, et pesta nõud, kui me oleme lõpetanud."

Kuulsime jälle koputust.

"Ütle talle, et ta läheks uksele ja paluks külalisel tulla homme..."

"Aga tingimata enne üheksat," ütles Daniel vahele.

Mõne hetke pärast tuli tüdruk tagasi.

"Mida ta ütles?"

"Ta oli nõus."

"Hüva," ütles Daniel pead raputades, "kuid meie inimesed ei andesta sellist jooksutamist."

"Kui sa neile asja selgeks ei tee, siis loomulikult mitte. See veerandtund hommikul, mida Esther palus, on nagu päeva tüür. Ära unusta, et eeskuju, mille sa annad oma abieluga, teeb enam kui sada loengut abielust."

Daniel vastas:

"Ma ütlen sulle, et me peame enestele palju kordi meelde tuletama, et me oleme abielus. Kui see oleneks vaid meie tunnetest, oleks meie abielu juba ammu karidel."

"Ja hoolimata sellest, et me teineteist armastame!" hüüdis Esther. "Ma armastan teda väga ja tean, et tema armastab mind."

"See ei ole niiviisi mitte sellest hoolimata, et te teineteist armastate," ütlesin, "vaid sellepärast, et te peate teineteisele meelde tuletama, et olete abielus."

"Kas mõte, et abielu hoiab armastust ülal, on üldiselt tunnustatud ka Euroopas ja Ameerikas?" huvitus Daniel.

Ma kardan veidike, kui aafriklased esitavad mulle selliseid küsimusi.

"Mitte alati," vastasin lahkelt, "Euroopas ja Ameerikas on kolmnurk tänapäeval väga lahku kistud. Abielu ja armastus on lahku kistud; armastus ja seks on lahku kistud; ja loomulikult ka seks ja abielu."

"Kuidas nad kisuvad lahku armastuse ja abielu?"

"Väitega, et armastus õigustab kõike. Olles abielus või mitte, võid sa magada, kellega tahad, millal tahad ja kus tahad - niikaua kui sa teda või temakest armastad."

"Ja mis pole selles mõtlemises õige?"

"See ei ole reaalne. Nad ei näe maailma nii, nagu see on. Ei ole säärast asja nagu piiramatu vabadus. Nii nagu metsatulekahju muutub hävitavaks, nii muutub 'vaba armastus' inimvastaseks, demonlikuks. Nõukogude Liit püüdis teatud ajal muuta armastust oma maal vabaks. Eksperiment lõppes läbikukkumise. Abielu tähendab armastusele sama, mida õhk tähendab tulele."

"Kuidas ma saan seda oma inimestele selgeks teha?"

"Siin on ainult üks tee: läbi Jumala armastuse. Jumal on armastus. Sellepärast andis Jumala Poeg ära oma vabaduse ja võimu. Ta alandas end ja võttis vastu piirid ja kitsendused. Jumal kehastus. Armastus sai inimeseks."

"See tähendaks, et inimesi saab nende abielu probleemides aidata ainult siis, kui usutakse Jumala kehastumisse?"

"Sügavamas tähenduses jah, sest ainult siis me teame, et Jumal ise kohtab meid selles, keda me armastame. Kui me ei kohtu oma partneris Jumalaga, alavääristame me teda."

Daniel mõtles veidi.

"Ja kuidas nad kisivad Läänes lahku armastuse ja seksi?"

"Siin on muidugi palju seisukohti. Üks mõttesuund õigustab armastuseta seksi. Need inimesed naeruvääristavad armastust kui tühja-tähja. Nad ütlevad: "Seks on lõbu, mitte armastuse pärast. Seksile on armastus koormav. Seks on hetke õnne pärast. Ta on nauditav ainult ilma kohustuse ja kahetsuseta." Aga Daniel, mu vend, ma ei tulnud kõnelema sinu inimestele kui õhtumaalane. Ma tulin kui inimene, kes usub Jumala inimeseks saamisenesse."

"Ma tean. Vastasel korral ei oleks ma sind kutsunudki," ütles Daniel soojalt. "Aga kas sa ei arva, et see läkitus on Euroopas ja Ameerikas vist siiski sama vähe populaarne, nagu ta on Aafrikaski?"

"Täpselt. Kes kuulutab sõnumit dünaamilisest kolmnurgast, on hüüdja hääl kõrbes, hoolimata kultuurist."

"Kas aiakontseptsioon ei esine ka Vanas Testamendis?" küsis Esther. "Seal on mehe ülemvõim. Abielulahutus on seal mehe eesõigus. Kohtab polügaamiat ja ka viljakusele pannakse suurt rõhku."

"Ma arvan, et Vanas Testamendis toimus areng, Esther" vastasin ma. "Ma arvan, et kui mees ja naine kuulsid seda salmi, algas protsess, mis läbib kogu Iisraeli kultuuri. Niiviisi võidetakse aiakontseptsioon. Näiteks kui Jeesus viitas Uues Testamendis sellele salmile, tarvitas Ta seda puhtalt abielulahutuse vastu ja monogaamia kaitseks."

Telefon helises jälle. Daniel lehvitas käega naise poole araabia šeiği žestiga. "Ma lasen oma aial end teenida," naljatas ta.

Esther tõusis sõnakuulelikult ja läks Danieli kabinetti, kus oli telefon. Ta tuli naerdes tagasi ja pöördus minu poole:

"Seekord on sulle."

Enne kui ma suutsin end valitseda, hüppasin püsti, just nagu Daniel oli seda varem teinud. Daniel mõirgas naerda, kuna mina seisin kimbatuses, nähes, et olin tegutsenud omaenda nõuande vastu.

"Ma andestan sulle," ütles ta armulikult. "Esiteks - arvestamata poolt magustoitu, oled sa oma söömise lõpetanud. Teiseks - sa oled mulle näidanud, et sa ei ole sugugi järjekindel."

Ma võtsin toru.

"Kas Fatma?"

"Jaa."

"Ütle, kas sina helistasid mulle eile kaks korda?"

"Jaa, mina."

"Siis tean ma lõpuks sinu nime."

"On see tähtis?"

"Nii on kergem sinu eest palvetada."

"Kas te palvetate minu eest?"

"Jaa."

"Miks te seda teete?"

"See on ainus viis, mil ma võin sind aidata. Oma inimliku mõistmise olen ma ammandanud. Pealegi sa palusid ükskord mul seda teha."

Vaikus.

"Olid sa täna kirikus?"

"Jaa."

"Jälle ilma loata?"

"Jaa."

"Kas sa kuulsid, et ma kasutasin loengus sinu telgiideed?"

"Jah, ma kuulsin. Ja ma vaatasin järele piiblisalmi, mille te muile andsite. See on tõepoolest minu salm: "Mu telk on hävitatud ja kõik mu telginöörid on katki kistud." Kõik, pastor. Pärast teie loengu kuulamist täna õhtul tean ma, et nad kõik on puruks kistud. See on nii tõsi, mis te ütlesite."

"Mida sa mõtled?"

"Et rasestumisvastased vahendid saavad armastusele ähvardavaks ohuks."

"Hüva, ma tahtsingi kogu aja teada, kuidas sa oled selle probleemi lahendanud.

"Ma ei ole seda lahendanud. Selles asi ongi. Tema võib mõelda, et ta on seda teinud. Aga minu jaoks ei ole lahendust. Alguses käskis ta mul jälgida menstruaaltsükli ja märkida kalendrisse. Aga see ei ole masinavärk ja ma jäin rasedaks. Siis käskis ta mul lapse kõrvaldada."

"Ja sa kuulasid teda?"

"Jaa. Loomulikult. Nüüd sunnib ta mind igal hommikul tablette neelama. See tähendab, et iga kolme nädala järel on mul nädal otsa verejooksud. Ma olen täiesti tuim, eriti seitsaadik kui ma neid tablette neelan. Ma ei saa mingil naudingut."

"Nii ütlevad paljud naised, kes tablette tarvitavad."

"Kas kõik need vahendid on halvad, pastor?"

Mida ta küsib! "Sa näed, Fatma, et kõik kerkib üles alles siis, kui telk on maha langenud, mitte siis, kui ta on puutumatu, kui see on terve. Kui telk on terve, saavad mees ja naine teineteisega usaldavalt rääkida. Teatavil põhjusil võivad nad otsustada mitte muretseda lapsi või oodata veidi järgmise lapsega. Siis lepivad nad kokku meetodis, tavaliselt arsti abiga, kes võib neid ka meditsiiniliselt aidata. Nad on avameelsed ja räägivad teineteisele, kuidas nad end tunnevad. Isegi kui rasedus tuleb varem, kui nad on plaaninud, ei ole see suur õnnetus. Kuna telk on terve, on seal üks turvaline koht lapsegi jaoks. Igaüks vajab oma kohta, laps ka. Kui aga telk on maha langenud, kui üks tippudest on kõrvale kaldunud ja telk sajab läbi, on kõik teisiti."

"Ma tean seda piisavalt hästi. Ma kardan hirmsasti järgmist rasedust, sest siis võib ta mind uuesti sundida aborti tegema. See on täpselt nii, nagu te ütlesite, et kui üks nurk on puudu, ei tööta ka teised kaks. Nagu Piibel ütleb: "Ei ole ühtki, kes püstitaks mu telgi.""

"Kuule, Fatma, ei ole mõtet läbi telefoni kurta. Kui sa tahad asju muuta, pead sa tooma oma abikaasa minu juurde, et ma saaksin temaga vestelda."

"Võimatu!"

"Püüa mingil moel."

"Kas ta peab tulema üksi või peame tulema koos?"

"Nagu ta soovib."

"Ta tuleb praegu koju. Me peame lõpetama. Head aega, pastor. Täna teid."

Läinud tagasi laua juurde, rääkisin ma Danielile ja Estherile veidi Fatma probleemidest, lootes, et nad on võimelised mind aitama.

"Ta kohtleb tüdrukut tõesti nagu orja," kommenteeris Esther.

"Me oleme asetatud silm silma vastu sellega, et mehe ülemvõim on Aafrika kultuuris sügavalt juurdunud."

"Esther ja Daniel," ütlesin ma, "mul on häbi tunnistada, aga Fatma ei ela koos aafriklasega. Mees on eurooplane. See ei ole kultuuride küsimus. See on küsimus südamest, mida Piibel nimetab petlikuks."

Nad ei öelnud midagi. Nad tundsid mulle kaasa ja olid minu kimbatuse pärast kurvad.

"Ütle mulle, Daniel, kui ta otsustaks lahkuda oma abikaasast, minna tööle ja elada üksi - kas see oleks võimalik?"

"Mitte siin linnas. Siin on see sama hea kui võimatu. Me elame veel väga paljus aiakontseptsiooni järgi. Seal ei ole kohta üksikute inimeste jaoks."

"Siis on ta täielikult mehe võimuses. Tema vanemad löid ukse ta järel kinni, kui ta lahkus. Keegi teine ei abiellu nüüd enam temaga, sest ta ei ole neitsi, ja üksi elada on võimatu. Tal ei ole õigusi, ei ole ühtki, kes püstitaks jälle tema telgi."

"Igal juhul peab ta mehest lahkuma. Võibolla suudab ta veidi liigutada oma sugulasi või sõpru. Aga oletagem, et ta oli selle mehega tõeliselt abielus. Kas sa lubad vahel inimesel oma abielu lahutada?"

"Kas doktor lubab oma patsiendil surra? Ta võitleb patsiendi elu pärast niikaua, kuni on veel väikseimgi lootusesäde. Samal viisil võitlen ma abielu eest niikaua, kuni selles on veel mingisugunegi elumärk. Aga te peate nõustuma - see abielu on surnud."

"Ma mõtlen vahel abieludest, kus armastus on täiesti surnud," ütles Daniel. "Füüsiline liit on ammu katkenud, nii mees kui naine on kaotanud sinu kolmnurga tipunurga. Nad on abielus. Aga rahu ei ole. Nad võivad elada veel samas majas, aga nad lähevad erinevat teed. Enamasti elavad nad erinevat elu. ja siiski ei ole nad lahutatud. Nii viisi mööduvad aastad. Minu jaoks on selline abielu surnud. Ja ometi - Jeesus on öelnud: "Mida Jumal on ühendanud, seda ärgu lahutagu inimene mitte.""

"Küsimus on: kas Jumal on neid esiteks ühendanud?"

"Kas sa paneksid need lahutatud ilma kõhkluseta uuesti paari?"

"Ilma kõhkluseta mitte. Suure kõhklamisega. Aga teatud tingimustel ma teeksin seda. Igal juhul laulataksin ma uuesti ainult ennast süüdi tunnistavaid pooli."

"Ma ei nõustu sinuga."

"Kui keegi arvab, et ta on täielikult süüta, et tema abielu purunemises on 100% süüdi tema partner, siis ma tean, et tema teine abielu ebaõnnestub samuti."

"On inimesi, kes on tõesti süüta. Võtame näiteks need, kelle abikaasast saab joodik."

"Jaa, aga kogu selle pinna all on süüdiolemise sügavaim aste, süülisus. Sellel tasandil ei seisa inimesed mitte oma partneri, vaid Jumala ees. Kerkib küsimus - kuidas see abielu üldse tekkis? Ja mina kõhklen uuesti laulatamast igauht, kuni ta pole valmis seda sügavamalt süülisuse tasandit mõistma."

"Kas Fatma on süüta?"

"Loomulikult on väga paljus süüdi tema vanemad. Ja siis veel see mees. Kuid Jumala ees ei ole Fatma süütu."

"Kuidas sa loodad teda aidata?"

"Ma ei arva, et saaksin teda aidata, kuni ta pole oma olukorrast aru saanud."

Viimati olin rääkinud ainult Danieliga. Esther oli istunud tugitooli, et juua tass teed. Kui me tema poole vaatasime, nägime, et ta magas.

"Mu aiake läks magama," naljatas Daniel.

"Ta ei ole sinu aed, Daniel. Ta on toakaaslane sinu telgis - telgi kaaslane, kui soovid niiviisi. Ka sina pead veidi magama. Võid sa mind tagasi hotelli viia?"

Kui ma võtsin hotelli valvelauast võtme, ulatas valvur mulle kirja. See oli mu naiselt. Läksin üles tuppa, istusin ja lugesin:

"Kui väga tunnen ma puudust Sinust ja võimalusest rääkida Sulle kõikidest asjadest! Kogu möödunud aasta on olnud üks lahusolek teise järel. Ma kardan tõesti, et me ei ole olnud sel aastal üheskoos kodus ühtki tervet rahulikku nädalat. Me kas oleme püüdnud kohtuda mõnel vabal hetkel või oleme valmistunud uueks reisiks. Meil on olnud nii vähe aega koos elamiseks.

Täna pärastlõunal nägin ma üleval mäel majaaknaid kuldselt leegitsemas, kui loojuv päike neid puudutas. See peegeldus lausa kütkestas mind.

Ma mõtlesin: see on niiviisi siis, kui oleme rahulikult ja laseme Kristusel peegelduda meie hinge akendes. Ja veel mõtlesin: see on niiviisi siis, kui ma olen Sinuga täiesti üks keha, vaimu ja hinge poolest. Et ma olen maitsnud seda rõõmu, igatsen selle järele. See annaks mulle jõudu võita kõik meie igapäevase elu raskused.

Kogemus täielikust ühtsusest oli olemas Sinu viimase ja praeguse reisi vahel. Seepärast oligi mul nii raske lasta Sind seekord minna. Mu süda läks raskemaks ja raskemaks, nii et ta vaevu suutis veel lüüa.

Seega - kui Sa töötad, palun võta teatavaks, et kõik need ootused ja soovid, mida ma ei saa lahutada oma südamest, on samuti sinu töös. Nad on üks osa teenistusest, mis muudab aja viljakamaks mitte ainult Sinu, vaid ka Sinu naise jaoks.

See ei ole kaebekiri, vaid lihtsalt ühe mõtte jagamine. Minu jaoks tähendab jagamine seda, et ma võin minna edasi valgustatud südamega.

Täna Sind. Ma ei suuda ära oodata kohtumisrõõmu laupäeval."

Mida olin ma öelnud loengus? - "Ei ole olemas täiuslikku abielu. Abielu hoiab meid alanduses. Kindlaim tee saada alandlikuks on abielluda."

Olin juba sügavas unes, kui kellahelin mind äratas. Hüppasin voodist välja, et vaigistada äratuskella, kuid siis mõistsin, et helin tuli telefonist.

Panin tule põlema. Oli kell kaks öösel. Võtsin toru. Öövalvur vabandas äratamise pärast. "Eesruumis on üks paar. Nad tahavad tingimata teid näha."

Imestades, kas need ei ole äkki Fatma ja tema 'abikaasa', palusin öövalvuril oodata viis minutit, enne kui ta nad üles saadab. Pidin võtma nad vastu nii ruttu kui võimalik.

Ma olen näinud palju ilusaid aafrika tüdrukuid, aga mitte kunagi niisugust hagu Fatma. Ta oli sihvakas ja sale ning kandis rahvuslikku kleiti, mis langes alla ta luupeksetele. Ta astus graatsiliselt, aga mingi erilise tagasihoidlikkusega. Kõik temas oli kena ja puhas. Ta oli kindla maitse järgi valinud kaelakee, kõrvarõngad ja käevõru, mis tõstsid esile tema kaunite joontega näo. Suurtes pruunides silmades oli kurbuse õhulisust.

Mees, kes oli koos temaga, kandis katkirebitud ja õliga määrdunud tööpükse. Tema särkki ei olnud pükstesse pandud. Ta oli raseerimata ja mustade küünealustega. Ta oli blond.

Kui Fatma oli tutvustanud oma kaaslast, vabandas ta pikalt ebasobiva külustusaja pärast. Ta ütles, et nad olid vaieldud poole kaheni, kuni lõpuks sai mehe nõusse ja ta oli valmis tulema koos Fatmaga minu juurde.

"Kui me ei oleks kohe tulnud, oleks ta võinud oma otsust muuta."

"Sellest pole midagi, Fatma. Ma olen rõõmus, et te tulite, teie mõlemad." Pöördusin mehe poole: "Ma olen eriti rõõmus, et te tulite koos temaga. See näitab mulle, et te hoolite Fatmast, mr.-."

"Kutsuge teda Johniks. See ei ole tema tõeline nimi, vaid selle inglise vaste."

John oli langenud tugitooli ja istus seal väljasirutatud jalgadega, käed vaheliti rinnale pandud. Ta oli vaenulik, kuid mitte üllatunud. Muidugi, ta kartis mind ja arvas loomulikult, et ma olen Fatma poolel. See oli raske situatsioon, sest ma pidin endale tunnistama, et olen tõepoolest Fatma poolel.

"Te vist kardate mind hirmsasti?" Ei mingit reaktsiooni. "Tõenäoliselt te mõtlete, et Fatma on teid süüdistanud. Aga ta ei ole seda teinud." - Ei mingit vastust! "Ta ütles mulle, et te hoolitsete tema eest hästi. Ta on teile väga tänulik, eriti sellepärast, et panite ta kooli. Ma näen ka, et te võimaldate tal hästi riietuda."

Mees kehtitas õlgu.

Fatma ütles: "Sa oled mu vastu väga hea, John. Ma olen sulle tänulik. Ma armastan sind väga. Aga ma ei suuda mõista, miks me ei abiellu?"

"Vana lugu," ütles mees üles vaatamata ohtes. "Miks me vajame seda paberit? Meie maal elavad sajad paarid ilma paberita ja on õnnelikud. On aga teised, kellel see on ja kes on õnnatud. Ega paber kedagi õnnelikuks tee."

"Aga mul on häbi, kui ma kohtan oma sõpru. Mida ma neile ütlen? Kas ma olen abielus või mitte?"

"Sinu sõbrad! Mind sinu sõbrad ei huvita."

"Nad on osa minust. Kui sa armastad mind, siis pead sa mind armastama koos minu sõpradega. - Minu jaoks ei ole tähtis mitte paber, vaid pulmapidu. Mulle meeldiks, kui mul oleks tõeline pidu, kuhu ma saaksin kutsuda kolm- või nelisada inimest."

John tõstis käed õuduses üles. "Kolmsada inimest!" hüüdis ta. "Ma ütlen sulle, et kui me abiellumegi, toimuvad üsna väikesed pulmad. Ainult meie kaks ja tunnistajad raekojas. See on kõik."

"Siis mõtleks igauks, et ma häbenen sind, et ma peidan midagi. Ma tahan näidata inimestele, et ma olen väga uhke sinu üle. Ma ei suuda taluda häbi väikeste pulmade pärast."

Vaikus.

"Mul on niisugune mulje, John," ütlesin ettevaatlikult, "et sa oled teinud ühe sammu, aga sa ei ole veel täiesti teadlik selle kõigest tagajärgedest."

"Mis sammu ma olen teinud?" küsis ta ärritatult, aga ma olin rõõmus, et ta lõpuks ometi hakkas minuga rääkima.

"Sa võtsid Fatma oma majja. Sa mõistad, et kui sa valid siin maal endale ühe tüdruku naiseks või tulevaseks naiseks, ei vali sa üht individuaalset, kõigest muust isoleeritud isikut. Sa valid tema koos ta hariduse, maitse, meeldivuste ja ebaseeldivustega, tema vanemate ja kommetega. Lühidalt - tema kultuuriga. Sellest tükikesest vestlusest järeldan ma, et sa suudad armastada teda kui üht indiviidi, tema ilu ja karakterit, aga sa ei armasta teda koos tema kultuuriga."

"Ma armastan teda," kordas ta kangekaelsel ja õigustaval toonil.

"Jaa. Ma usun, aga tõeline armastus tähendaks armastada teda koos tema tagamaaga, tema kultuuriga. Suur pulmapidu kuulub tema kultuuri juurde. Sa pead seda tunnustama. Enamgi veel - sa mitte ainult ei pea seda ilma nurisemata aktsepteerima, vaid see peab sulle isegi meeldima."

Ta oli jälle vait. Mulle tundus, et need mõtted olid talle uued.

"Sa mõistad," jätkasin ma, "et abielu on koorem, vastutus isegi normaalsetes tingimustes. Kultuuriliste erinevuste lisakoorem on aga see viimane õlekõrs, mis murrab kaameli selja. Need abielud lõhub see, et partnerid ei aktsepteeri täielikult teineteise erinevaid kultuure. See võib alata tillukeste asjadega, nagu näiteks mõnede toitade meeldimise või mittemeeldimisega, - ja võib lõppeda halva väljavaatega kogu elule."

"Kas kõik sellised abielud nurjuvad?" tahtis Fatma teada.

"Ei," ütlesin ma, "aga kui nad õnnestuvad, siis tavaliselt seepärast, et mõlemad on elanud pikka aega kultuuris, kuhu nad on plaaninud asutada oma kodu.

Õnnetuseks on see väga harv juhus. Kui üks Aafrika tudeng abiellub mõne Euroopa või Ameerika tüdrukuga, keda ta kohtub selle kodumaal ja kes ei ole kunagi varem olnud Aafrikas, nurjub nende abielu peaaegu alati, hoolimata heast tahtest ja siirast soovist. Tüdruk lihtsalt ei ole suuteline kohanema."

"Ta teeb pikema sammu, kui jaks kannab," naljatas John ja naeris oma nalja peale. Ma olin rõõmus, sest ta näis olevat lõdvestunud ja nii ma julgesin öelda:

"On olemas võimalus, et te mõlemad olete praegu tegemas sedasama viga."

"Me armastame teineteist," rõhutas John. Ta vaatas mind nagu väike poiss, kes kardab, et keegi võib temalt ta mänguasja ära võtta.

"Jaa, aga abielu on enam kui armastus. Nagu ma täna õhtul kirikus ütlesin, ei ole see ainult kuuvalgus ja roosid, vaid ka söögid ja joogid."

"Joogid!" John tõstis nina vastumeelselt üles.

"Sa ei armasta lapsi?"

Ta raputas pead.

"Aga sina, Fatma?"

"Ma armastan neid väga ja tahan, et mul oleks neid palju."

"Teine punkt, milles te ei ole ühel nõul," tähendasin ma, "ja veelgi tähtsam: millised on sinu plaanid, John? On sul plaanis siia jääda?"

"Mul on siin töö, aga mu leping lõpeb aasta pärast."

"Ja siis?"

"Ma ei tea. Ma võin minna kuhugi mujale - näiteks Lõuna-Ameerikasse või Jaapanisse."

Fatma hingeldas.

"Ma mõistan seda nii, et sa tahad ka Fatma kaasa võtta."

"Mispärast te nii mõtlete?"

"Sest sa ütlesid, et kuulud abikaasade hulka, kes on õnnelikud ka ilma paberita. Kui keegi on tõesti õnnelik, ei taha ta oma õnnest loobuda."

Ta kehtas õlgu. Siis Fatma plahvatas:

"Sa ei ole mulle kunagi rääkinud, et su leping lõpeb. Ma arvasin kogu aja, et sa tahad alatiseks meie maale jääda."

John tõusis järsku püsti.

"Head aega! Ma pean nüüd minema. On juba hilja - või õigemini vara."

"Ainult üks sõna!" vastasin ma, võttes tema kätte ja vaadates talle otse silma. "Palun, John, Fatma pärast otsusta see asi ära. Kui sa tahad võtta Fatma kaasa, siis ütle talle, et ta saaks teha oma otsuse. Aga kui mitte, ja sa kavatsed lahku minna, kui su leping on lõppenud, siis ütle talle, et ta saaks otsustada, kas ta tahab jääda seniks sinu juurde. Ma ei ütle sulle, mida sa peaksid tegema, aga ma anun sind - lõpeta peituse mängimine ja otsusta see asi ära!"

"Täna teid väga!" vastas ta külmalt.

"On sul kaugele minna?" küsisin ma, et pinget leevendada.

"Ei, ainult teisele poole jõge."

Siis lahkus ta toast minu poole vaatamata. Fatma järgnes talle.

Läksin tagasi voodisse, aga ei jäänud enam magama. Mu ei suutnud rahuneda. Inimesed kõndisid minu mõtetes. Fatma ja John. Mirjam ja Timothy. Maurice ja tema ema, Daniel ja Esther - ka minu oma naine.

Tõusin üles ja tellisin endale tuppja kerge hommikueine. Siis lugesin jälle naise kirja. Miks ei võinud ta kirjutada mulle julgustavat kirja? "Kui väga tunnen ma puudust Sinust ja võimalusest rääkida Sinule kõikidest asjadest..." On see siis kogu aeg niiviisi? Pealegi ei ole meie lahusolekud pikaajalised. Kas see on siis tõesti nii raske? Ma tegin katset lugeda, aga mõtted pöördusid tagasi naise juurde.

Miks kirjutas ta sellise kirja? Ta tahab, et ma teda lohutaksin, mõtlesin ma. Miks olen ma valmistanud sellise pettumuse? Ma tunnen, et ta ei mõista mind, minu tööd koos kõigi nende probleemidega, mida ma ei suuda lahendada, koos kõigi nende inimestega, keda ma ei saa aidata.

Siiski - kui ma ei mõistmist ei leia, ei saa ma teda lohutada, mõtlesin ma. Kui ta ei ole lohutatud, ei mõista ta mind. Nõiarang.

"Täna Sind..." Kas mind? Kas tõesti mind? Vähemalt nii ta ütleb. Kas ta mitte ei teinud seda, mida Fatma ja John ei saanud teha - ka mitte Timothy ja Mirjam - Daniel ja Esther samuti mitte? Jaa, tema mõte aitas mind. Me olime siiski kõnelnud oma telgis, isegi kui see nüüd ja ka siis näis olevat lontis.

Ma avasin Piibli ja lugesin 27. Psalmi. Ma jõin seda endasse - iga sõna nagu sõõmu värsket külma vett.

"Kui sõjavägi seab leeri mu vastu, ei karda mu süda mitte... sest... Ta peab mind salajas oma telgi pelgupaigas."

Need sõnad ei olnud mind kunagi varem puudutanud. Neil ei olnud kunagi varem minu jaoks mingit erilist tähendust. Äkki nad kõnelesid, kõnelesid kõuehäälel.

TEMA telk, mõtlesin ma. See ei ole meie telk. See on Jumala telk. Me oleme Tema telgis. Tema telk ei ole lontis.

Pärast einet helises telefon. Taas Fatma.

"Kust sa helistad?"

"Kodust."

"Miks sa koolis ei ole?"

"Ta ütles mulle, et ma magaksin täna hommikul. Ta oli väga mõtlik - enam kui kunagi varem."

"Kas ta pani maja jälle lukku?"

"Jaa. Ta on väga armukade. Kas armukadedus ei ole armastuse tundemärk?"

"Teatud laadi armastuse tundemärk - väga omanduslikku laadi mitte eriti küpse armastuse tundemärk. Küps armastus on usaldav ja lubab partnerile vabadust."

"Kas te arvate, et tal ei ole minu vastu mingit usaldust?"

"Mida sa ise mõtled?"

Ta põikles vastusest kõrvale ja muutis kõneainet.

"Ma helistasin, et teada saada, mida te temast arvate."

"Ta tuli raseerimata ja ma olin imestunud, et ta polnud isegi mitte oma käsi pesnud. Kas tema väljanägemine ei häiri sind vahel?"

"Seda küll, aga ma arvan, et armastus peab olema sellistest asjadest üle. Ma armastan teda ja tema armastab mind."

Ta haarab õlekõrrest, mõtlesin ma. Kas jutuajamine täna hommikul ei avanud siis tõesti tema silmi?

"Jaa, Fatma, võibolla. Aga te mõtlete erinevaid asju, kui te ütlete teineteisele 'ma armastan sind'. Tema mõtleb seksist, kuna sina mõtled abielust. Selles ongi erinevus. Te ei püstita telki. Sul on maas üksainus vai - või vähemasti sa arvad seda - sinu armastus. Ja siis paneb tema teise vaia sellest vasakule. Aga need ei hoia telki üleval."

"Mida te arvate tal plaanis olevat?"

"Ta ei taha otsustada. See teebki situatsiooni sinu jaoks nii raskeks."

"Kas te usute, et ta lahkub minust, kui leping lõpeb?"

Oli ilmselge, et ta ei olnud Johni märkust mõistnud. Uskumatu! Ainus, mis ma tema heaks teha saan, mõtlesin ma, on näidata talle vaigust, nii et ta hakkaks nägema.

"Sa ei saa millegagi sundida teda abielluma. Ei ole midagi, millega sa saaksid takistada tal sinust lahkuda."

Vaikus.

"Ja olles otsekohene, ma peaaegu loodan, et ta lahkub sinust. Sa ei saaks temaga õnnelikuks."

Kui ma rääkisin, tundsin, et need sõnad lõikasisid noana temasse.

"Aga kui ta jätab mu... ei ole enam midagi. On ainult kuristik. Kuhu ma siis lähen?"

Jumala telki, mõtlesin ma. Kui ma ainult saaksin juhatada teed sinna. Kui ma ainult saaksin tervendada tema haavad.

Ta ei varjanud nüüd enam nuttu. Tema hääl murdus nuuksetes.

"Head aega. pastor," ütles ta.

"Fatma!" hüüdsin ma. "Loe 27 Psalmi. Selles on sõnum sulle."

Ma polnud kindel, kas ta ei pannud toru ära enne, kui jõudsin seda talle öelda.

Timothy ja Mirjam tulid sel pärastlõunal hiljem. Oli juba pool kuus. Nad selgitasid, et Timothy on olnud võimatu varem töölt lahkuda.

"Hüva," ütlesin ma, "tegelikult on probleem selles, et Maurice tuleb mulle varsti järele... Mind paneb teie kooselus kõige enam imestama see, et teil ei ole võimalik teineteisega kõnelda. Timothy ei tea isegi, kui vana sa oled, Mirjam, ega milline haridus sul on või palju sa teenid. Tõepoolest, ma tean sinust palju enam kui Timothy. Kuidas sa seda seletad?"

"Meil oli lühike jutuajamine, enne kui siia tulime," ütles Mirjam. "Ka meie tahame jõuda mingisugusele lahendusele."

See juba huvitas mind.

"Me oleme sisenenud kolmnurka seksi-sissekäigust" jätkas ta. Oli lühike vaikus. Ma nägin, et temalt oli nõudnud selle ütlemine suurt julgust. Mulle meeldis tema ausus. "Ma ütlesin, et meie kultuuris ei saa me kohtuda enne, kui oleme kihlatud ja siis umbes nelja nädala jooksul jõuame intiimsuseni."

"Mis on sellel tegemist teie võimetusega omavahel kõnelda?"

"Väga palju. See saab peagi peamiseks asjaks, meie päevade peamiseks sisuks. Me mõtleme ainult sellest ühest asjast, ja me teadsime, et kui me kohtume, võime unustada oma vaimse poole. Kõik peale seksuaalse muutuse teisejärguliseks."

"Aga nüüd, Timothy ja Mirjam, peate mulle mõndagi selgitama, et ma võiksin teid paremini mõista. Te ütlesite, et teie kultuuris ei saa enne kohtuda, kui olete kihlunud. Kuid kas see kuulub ka teie kultuuri juurde, et teil on kihluse ajal intiimsuhted?"

"Hüva," ütles Timothy naeratades ja millestki kimbutatuna. "Te näete, me kuulume nooremisse generatsiooni. Meie noored inimesed on tänapäeval kaasaegsemad. Me oleme progressi poolt. Me ei hooli enam vanade traditsioonide ikkest."

"Just seda ma tahtsingi kuulda," ütlesin ma. "Niikaua kui teie tavad ühtivad teie endi soovidega, olete aafriklaste ja ei kõhkle kihlumisel, ehkki te isegi ei tunne teineteist. Aga kui teie tavad ei ühildu teie soovidega, muutute järsku kaasaegseteks ja progressiivseteks ja heidate oma kombesid üle parda."

Saksamaal me võrdleks teie käitumist inimesega, kes tahab puurida auku muutliku paksusega lauasse, aga vahetab kogu aeg kohta, et puurida just seal, kus laud on kõige õhem. Kas ma olen teie vastu liiga karm?"

"Palun, olgegi karm," ütles Mirjam. "Ma soovin, et meie vanemad oleksid meiega nii karmilt kõnelnud. Aga nad ei räägi meiega üldse. Nad ainult kahtlustavad."

"Hea küll, siis laske mul olla karm. Esiteks te ütlesite. "Meie ühiskonnas on erinevast soost noortel inimestel võimatu kohtuda. Me ei saa teineteisega isegi rääkida, olemata kihlatud." Siis aga leidsite ootamatult, et on võimalik teineteisega kõigist sotsiaalseist kitsendustest hoolimata isegi magada. Miks on siis nii raske teineteisega rääkida ja nii kerge teineteisega magada?"

Nad vaatasid pörandale. Lõpuks ütles Mirjam: "See ei olnud kerge. Ainus koht, mille võisime leida, oli auto."

"See oli ainus koht," ütles Timothy. "Tema perekond on väga range ja minu oma samuti."

"Ja ikkagi leidsite koha nende rangusest hoolimata," ütlesin ma. "Kui te tõesti oleksite tahtnud, oleksite võinud leida koha ka kõnelemiseks, olemata seejuures kihlatud."

"Aga, pastor," ütles Timothy, "me ei kahetse seda. See oli väär mis te eile ütlesite selle kohta, et seks ilma abieluta lõhub armastuse ja teeb selle vihatavaks. Näiteks meie puhul ei ole see tõsi. See süvendas meie armastust. See oli ilus."

Ma vaatasin Mirjamit. Ta haaras Timothy käe, nagu tahaks ta hoiduda talle haiget tegemast. Siis ütles ta aeglaselt:

"Võibolla oli see nii sinu jaoks, aga minu jaoks ei olnud."

"Ei olnud?!" Timothy näis väga üllatunud. "Mis nimelt ei olnud?"

"Kõik. Koht. Kiirus. Saladus. Kartus saada avastatud. Auto ei ole siiski telk, kus sa tunned end varjatuna."

Timothy ohkas sügavalt. Tema maailm langes kokku.

Mirjam jätkas: "Pealegi kartsin ma ettevaatusest hoolimata rasedaks jääda. See ei ole ilus."

"Ma käskisin sul võtta tablette."

"Minna vallalise tüdrukuna arsti juurde ja paluda retsepti? Ma ei ole nii kaasaegne."

"Ma pakkusin katkestamist, aga see ei meeldinud sulle."

"Ma palusin sul osta preservatiive, aga sul oli häbi neid apteegist küsida."

"Jaa, sest tavaliselt on need just noored tüdrukud, kes töötavad apteekides ja teenindavad seal sind. Pealegi - preservatiive kasutavad peamiselt prostituudid ja ma ei pea sind prostituudiks, Mirjam."

"Ma ei ole sind süüdistanud, Timothy," ütles Mirjam, hoides tema kätt veelgi kindlamini ja pannes häälede kogu helluse.

"Miks sa mulle seda varem ei öelnud?"

"Ma mõtlesin, et sa vajad seda ja kui sa pettud, hakkad kahtlema, kas ma armastan sind."

Timothy ohkas jälle. Mõne hetke olid nad vait.

Ma ei tahtnud neid segada. Olin rõõmus, et nad olid hakanud teineteisega avameelselt kõnelema ja jagasid ausalt oma tundeid. Siis ma ütlesin: "Miks ei lähe te nüüd ja ei jätka jutuajamist kahekesi, omavahel. Ma usun, et te tulete ühisele otsusele, aga need teie pettumused võivad muuta midagi teie teadmatuses oma armastuse kohta."

"Kuidas me võime teada, kas me armastame teineteist?" küsisid nad mõlemad ühel häälel.

Telefon helises ja operaator teatas - Maurice.

"Ma kavatsen vastata sellele küsimusele oma täna õhtuses loengus," lubasin ma.

Timothy ja Mirjam olid just lahkunud, kui Maurice tuppast astus. Jälle olin ma rabatud tema ilmumisest. Ta kõndis samuti, nagu ta rääkis - otsustavalt ja siiski püüdmata erilist muljet jätta. Kui ma temaga vestlesin, oli näha, et ta on teadlik oma intelligentsist ja siiski ei püüdnud ta kunagi olla hiilgav. Tema isiksuses oli mingi vastuolu. Ühelt poolt olid tal mehelikud žestid, ent samas iseloomustas teda mingi veider abitus. Temast paistis välja hea kasvatus, mis oli samaaegselt saadetud poisikeselikust naeratusest.

"Kuhu sa oma ema jätsid?"

"Ta jäi autosse. Ma ütlesin talle, et tahan teilt midagi küsida. Ta ütles, et ta ei saa meie vestlusest nagunii aru. Mäletad sa veel minu küsimust: kuidas läheneda tüdrukule?"

"Maurice, on see siis nii raske? Ole ainult see, kes sa oled. Ära püüa end huvitavaks teha. Ära taha olla keegi, kes sa ei ole, aga näita, et sa oled temast huvitatud. Küsi midagi tema huvialade, tema meeldimiste või mittemeeldimiste, tema lemmikraamatute või õpikute kohta. Püüa leida mõni ühine huvi ja siis vestle sellest."

"Nagu oleks see nii kerge."

"Ütle mulle, Maurice, sa oled kolmkümmend neli aastat vana. Kas sul ei ole iialgi olnud ühtki tüdrukut?"

"On küll ja ma tahtsin temaga isegi abielluda."

"Miks sa siis ei abiellunud?"

"Ma saatsin ta arsti juurde meditsiinilisele läbivaatusele. Arst avastas, et ta ei ole neitsi."

"Ja sa jätsid ta sellepärast maha?"

"Jaa."

"Mis temast sai?"

"Ma ei tea. Kas sa arvad, et see oli vale?"

"Maurice, üleeile õhtul näitasid sa mulle nn. punaste tulede rajooni. Mis siis, kui sinu tüdruk elab nüüd nende prostituutide seas? Võibolla oled sa tõuganud tema sellesse saatusse, millest sa püüdsid päästa oma ema."

Maurice ei öelnud midagi.

"Mind pahandab ülimalt see kahekordne moraalinõue. Tüdrukud peavad jääma neitsiteks. Mehed peavad saama tegelda seksiga. See nn nii ebaloogiline, nii ebaõiglane."

"Kas sa ei arva, et ühel abielupoolel peavad enne abielu olema teatavad kogemused? Ei saa ju abiellu astuda täiesti kogenematuna."

"Igaüks astub abiellu kogenematuna, Maurice. Sa mõistad, iga isik on erinev ja seepärast on iga paar kahekordselt erinev, järelikult muutuvad abielueelsed kogemused pigem koormaks, kui et aitavad sinu abielu. Valida on kahe asja vahel: kas sa sisened abiellu ilma kogemusteta või vale laadi kogemustega. - Aga vabanda mind, ma arvan, et me peame nüüd minema. Loeng algab pool seitse."

Kui sammusime trepist alla, küsis Maurice: "Mis sa arvad, miks on nii raske veenda noori inimesi, et enne abielu eksperimenteerides saavad nad vale laadi kogemusi?"

"Sest nad saavad seda teada alles siis, kui neil on olnud õiget laadi kogemus."

"Sa siis ei arva, et see on nii sellepärast, et kõikjal vohab vale laadi seks?"

"Ma arvan, et see ei ole eelkõige seksuaalprobleem. Noored vajavad kedagi, keda nad võivad usaldada lõpuni, nii et nad võivad uskuda, et tema või temake räägib tõtt, isegi kui neil ei ole võimalik seda kontrollida. Nad vajavad tõe, mida nad ei koge eksperimenteerides. Ainult siis, kui neil on niipalju usaldust, võivad nad olla kindlad, et on kaitstud tüssamise eest ja aidatud edasi väärtusliku eesmärgi poole."

Me jõudsime autoni. Maurice'i ema tervitas mind ülima sõbralikkuse ja viisakusega.

"Küsi temalt, mida ta arvab kolmnurgast," ütlesin Maurice'ile, kui me kiriku poole sõitsime.

Shilah, Maurice'i ema, pidas maha pika kõne. Maurice naeris, kui ema rääkis, ja siis võttis selle minu jaoks kokku:

"Ta ei mõtlegi kõigepealt kolmnurgast. Ta mõtleb kolme jalaga toolist - nagu tool püsib püsti, kuni tal on kolm jalga, isegi kui need jalad on erineva pikkusega või kui maapind on ebatasane. Aga kui sa võtad ühe jala ära, siis kukub ta ümber."

"Sul on imetlusväärne ema, Maurice. Ütle talle, et mulle meeldib tema võrdlus väga, ja küsi, kas ta mõtleb polügaamiast samuti nagu kolmejalgselt toolist."

Maurice tõlkis ja ema vastas.

"Ta ütles, et polügaamne abielu kõigub kogu aja. Kogu aja võid sa maha kukkuda. Temast ei saa kunagi teist naist ühele abielumehele - pigem ta sureb."

VI

Kui me kirikule lähenesime, nägime inimesi sealt tulemas.

"Kirik on täis," kommenteeris Maurice. "Need, kes endale kohta ei leidnud, lähevad ära."

Tal oli õigus. Mitte ainult pingid polnud täis, vaid inimesi seisis ka vahekäigus. Meil oli raskusi läbipääsemisega. Toolid olid pandud isegi ümber altari. Seal istusid mõned vanad väga auväärased mehed.

Jälle kripeldas kartus mu südames. Ma teadsin küll mõningaid nende probleeme, aga kaugeltki mitte kõiki. Oli võimatu ette näha, kuidas mõjuvad mu sõnad nende eludesse, lõikuvad neisse, tekitavad lootust või meeletuid. See oli meeletu vastutus.

Keegi vanem mees juhtis meid palvesse. See rahustas mind. Ta ei oleks seda teinud, mõtlesin ma, kui vanemad inimesed oleksid olnud solvunud.

Kui Daniel võttis minu kõrval kantslis koha sisse, tundsin end kindlamana. Muutusin rahulikuks, tuletades endale meelde, et see ei ole mitte minu, vaid Jumala läkitus, mida ma olin tulnud edasi andma.

Esimene, keda ma kuulajaskonnas märkas, oli Fatma. Ta istus naiste poolel ühes tagumises pingis. Tema säravate ja kiindunud silmadega nägu paistis teiste seast välja. "Palun, anna mulle sõnum tema jaoks!" palusin ma vaikselt.

Kirikus olid ka mõned uustulnukad, keda seal kahel eelmisel õhtul polnud. Nii otsustasin ma võtta lühidalt kokku selle, millest olin varem kõnelnud.

"Kolm asja kuuluvad väga oluliselt abielu juurde: lahkumine oma vanemaist, teineteise poole hoidmine ja üheks saamine. Teiste sõnadega - abielul on avalik, isiklik ja füüsiline aspekt. Need on lahutamatud. Kui te eraldate nad, laguneb tervik koost.

Üks teist ütles mulle just äsja, et abielu on nagu kolme jalaga tool. Kui üks jalg puudub, ei saa te selle peal enam istuda."

Ma nägin ülespoole vaatavaid nägusid. See oli hea mõte. Shilah'l oli õigus.

"Eelmisel õhtul arutasime küsimust, kas peaksime lähenema abielule kõigepealt avalikust, isiklikust või füüsilisest küljest? Milline on parim tee?"

Me kõnelesime kahest vastusest sellele küsimusele: traditsioonilisest vastusest ja kaasaegsest vastusest. Traditsiooniline vastus oli alustada avaliku külje - pulmadega. Siin on suur oht, et isiklik aspekt, armastus, jäetakse mängust välja. Sellepärast võitlevad meie aja noored ka teie keskel selle traditsiooni vastu. Nende jaoks on isikliku aspekti ilu just avastamise järgus.

Kaasaegne vastus oli alustada füüsilise küljega, seksiga. On oht, et siin jääb välja avalik aspekt ja et pulmi ei tule iialgi. Sellepärast võitlevad vanemad inimesed teie seas kaasaegse meetodi vastu. Nad näevad, et perekonnaelu võib siis alla käia.

Täna otsime oma küsimusele piibellikku vastust. Et seda vastust leida, peame kordama Piibli võtmesalmi esimest sõna 1Ms 2:24: "Seepärast jätab mees maha oma isa ja ema ning hoiab oma naise poole, ja nemad on üks."

Et mõista sõna 'seepärast', peame meelde tuletama ühe loo. See on hästi tuntud ja sageli korratud lugu, mis räägib Jumala mõistetamatust heldusest, millega Ta tahtis inimestele näidata, et mehe partner on temaga võrdne, täiendab teda: "Ja Jehoova Jumal ehitas küljeluu, mille Ta inimesest oli võtnud, naiseks ja tõi tema Aadama juurde." See lugu on imelisim ja unikaalseim kirjakoht armastuse tõelisusest. Miks kaks sugupoolt igatsevad lakkamatult teineteise järele? Millega seletada, et nad tõmbuvad kui magnetiga teineteise külge? Vastus on: nad on teinud ühest ja samast tükist - just nagu see Libeeria käsitöö, mida ma teile ühel õhtul näitasin. Nad on ühe terviku osad ja tahavad teineteist täiendada, tahavad saada üheks.

Jõud, mis tõmbab neid teineteise poole, on armastuse jõud. Seepärast jätab kaks inimest armastuse pärast oma vanemad, hoiavad teineteise poole ja saavad üheks.

ARMASTUSE-SISSEKÄIK

Kui küsime endalt, millisest nurgast siseneda abielu kolmnurka, võib Piibel meile vastata, et ühekssaamise nurgast."

Võtsin puust kolmnurga kätte ja osutasin vasakule nurgale: "See on liitumise nurk, mis on parim uks sisenemiseks kolmnurka. Armastus peab eelnema abielule ja seksile. Mitte abielu ei vii armastusele, vaid armastus viib abielule. Mitte seks ei sünnita armastust, vaid armastus otsib paljude teiste asjade hulgas ka füüsilist väljendust. Sisenemine armastuse nurgast on paljutõotavaim, sest kolmnurga arenemise ja avanemise dünaamika on siis kindlustatud. See ühtib Jumala tahtega.

On veel teine põhjus, miks Jumal tahab, et siseneksime läbi armastuse ukse. Pulmade avalik ja seaduslik akt, samuti nagu seksuaalakt, loob parandamatuid olukordi, mida armastus ei tee.

Kihlatud paar võib ühel päeval tunda, et nad tegid oma otsuse liiga ruttu, et aeg ei olnud veel küllalt küps ja et nende kihlus oli viga. Neil on siis võimalus lõpetada kihlus, tegemata oma partnerile parandamatult haiget. Armastuse pärast võivad nad lubada teineteisel minna."

Selle koha peal mõtlesin ma tahtmatult Mirjamile ja Timothyle ja otsisin nende nägusid kuulajaskonnas. Avastasin nad istumas koos kõige viimases pingis. Mirjam oli kirikus ainuke tüdruk, kes istus meeste poolel. Siiski, mõtlesin ma, võivad nad oma traditsioonidest kõrvale kalduda, kui nad seda vaid soovivad.

"Niikaua kui teised kaks nurka ei ole asjasse segatud, on armastuse nurk nagu pöörduks - uks, mille kaudu sa võid siseneda, aga vajaduse korral võid sa selle kaudu ka lahkuda.

Abieluakt ei ole pöörduks. Ta on uks, mis sulgub ja millel ei ole seespool käepidet. Muidugi - jõu surve võid sa ta avada. Aga see on siiski väga raske. Abielulahutus on palju raskem ja rängemate tagajärgedega kui katkestatud kihlus.

Sama käib seksuaalakti kohta. See loob samuti parandamatuid olukordi. Kooskõlas Piibli vastusega ei ole kaks inimest, kes on jaganud seksuaalakti, enam endised. Nad võivad hiljem mitte enam kokku

puutuda, nagu poleks nende vahel midagi olnud, kuid sellest hoolimata seob akt paari teineteisega, luues ühenduse koos kõigi selle sidemetega. Piibli väljenduse kohaselt on nad saanud üheks ihuks.

Piibli järgi on see fakt, hoolimata, kas paaril on seejuures tõsi taga või mitte või kas nad tahavad abielluda või mitte. Apostel Paulus ütleb: see on tõsi isegi prostitutsiooni puhul. 1. Korintose 6:16 loeme: "Või te ei tea, et see, kes hoiab hoora poole, on temaga üks ihu?"

Pärast seksuaalakti on nad paar, nende endi tahtest sõltumata."

Kiriku tagumises osas oli mingi liikumine. Keegi tahtis lahkuda, aga väljapääs oli hiljem tulnute poolt ummistatud ja tekkis väike segadus. Ma tundsin ära inimese, kes lahkus. See oli Fatma.

Sestsaadik olin veidi rivist väljas. Ütlesin endale, et võibolla lahkus ta sellepärast, et alustasime nii hilja ja ta pidi kooli tagasi minema, enne kui John talle järele tuleb. Aga millegipärast see selgitus ei rahuldanud mind. Tundsin, et midagi on viltu. Kuid mul ei olnud valikut. Pidin jätkama.

"Ma kordan. Te võite isegi saavutada edu, kui sisenete mõnest teisest uksest, aga see on riskantne - kui tahate taganeda, vigastate paratamatult oma partnerit või iseennast.

See juhhib meid ühele väga praktilisele küsimusele. Ma tean paljusid paare, kes ütlevad: "Meile meeldiks siseneda läbi armastuse ukse. Aga kuidas võime teada, kas meie armastus on küllalt sügav, et juhtida meid eluaegsele liitumisele, täielikule usaldusele? Kuidas saame olla kindlad, et meie armastus on küllalt küps, et võime anda abielutootuse ja lubada jääda ühte kogu eluks, kuni surm meid lahutab? Kui seks ei ole armastuse tõestus, mis siis on?"

Kas ma tohin anda teile oma vastuse?"

ARMASTUSE KUUS TÕESTUST

1. Jagamine. Tõeline armastus tahab jagada, anda, kinkida. Ta ei mõtle mitte iseendast, vaid teisest.

Kui loed midagi, kas tahad seda sageli jagada oma sõbraga? Kui planeerid midagi, kas sa mõtled sellele, mis meeldib sinule, või sellele, mis rõõmustab sinu kaaslast? Nagu saksa autor Hermann Oeser on öelnud: "Need, kes tahavad ise saada õnnelikuks, ei peaks abielluma. Abielus on tähtsamaks teha teine õnnelikuks. - Need, kes tahavad olla mõistetud, ei peaks abielluma. Abielus on tähtsamaks mõista oma partnerit." Esimene küsimus on seega: kas olete võimelised kõike jagama? Kas ma tahan ise saada õnnelikuks või tahan kedagi õnnelikuks teha?"

2. Loov energia. Ükskord sain kirja imestunud armastajalt. Ta oli kusagilt lugenud, et kui ta kedagi tõeliselt armastab, siis peab ta kaalus alla võtma. Hoolimata kogu oma armastusest ei muutunud ta saledamaks ja see pani teda imestama. On tõsi, et armastuse kogemus võib haarata ka füüsisist. Aga kaudsemas mõttes ei võta tõeline armastus sinult su jõudu, vaid vastupidi - ta peaks andma sulle uut energiat ja jõudu. See peaks täitma sind rõõmuga ja tegema sind loomisvõimelisemaks, pannes sind tegutsema enam kui miski muu. Siit tuleb on meie teine küsimus: kas armastus annab meile uut jõudu ja täidab meid loova energiaga või röövib ta meilt meie jõu ja energia?"

3. Austus. Ilma austuseta ei ole tõelist armastust. Tüdruk võib kiita poissi, kui ta näeb teda mängimas jalgpalli ja löömas väravaid, aga kui ta küsib endalt: kas ma tahaksin seda poissi oma laste isaks, on vastus väga sageli eitav.

Poiss võib imetleda tüdrukut, kui ta näeb teda tantsimas, aga kui ta küsib endalt: kas ma tahan seda tüdrukut oma laste emaks, võib ta näha tüdrukut hoopis teises valguses.

Meie kolmas küsimus on: kas me austame teineteist küllaldaselt? Kas ma olen uhke oma partneri üle?"

4. Harjumused. Üks Euroopa tüdruk, kes oli kihlatud, tuli minu juurde oma murega: "Ma armastan oma peigmeest väga, aga ma ei või kannatada, kuidas ta sööb õuna.""

Kuulajaskond naeris mõistvalt.

"Armastus võtab teise vastu koos tema harjumustega. Ära abiellu järeelmaksu lootusega, mõeldes, et need kombes võivad hiljem muutuda. Enamasti seda ei juhtu. Sa pead tunnustama teist nii, nagu ta praegu on, kaasa arvatud tema harjumused ja puudused. Nii on meie neljas küsimus: kas me ainult armastame teineteist või me ka meeldime teineteisele?"

5. Tüli. Kui paar tuleb minu juurde ja tahab abielluda, küsin ma neilt alati, kas neil on juba olnud ka tõelist tüli - mitte mingi juhuslik vaadete erinevus, vaid tõeline võitlus.

Enamikul juhtudel nad ütlevad: "Oh ei, pastor, me ju armastame teineteist."

Siis ütlen ma neile: "Tülitsege kõigepealt, ja alles siis ma laulatan teid."

Muidugi, tähtis ei ole mitte tülitsemine, vaid võime teineteisega leppida. See võime peab olema proovitud ja tõestatud enne abielu. Mitte seks, vaid pigem tülitsemine ja leppimine on minu silmis nõutav abielueelne kogemus.

Viies küsimus on seepärast: kas me oleme valmis teineteisele andestama ja teise pärast enesest loobuma?

6. Aeg. Noorpaar tuli minu juurde, et abielluda. "Kui kaua te teineteist tunnete?" küsisin ma. "Juba kolm, peaaegu neli nädalat," oli vastus.

"See on liiga lühike aeg. Üks aasta," ütlesin ma, "on miinimum, kaks aastat veelgi parem. Vaja on näha teineteist mitte ainult pühade ajal ja pühapäevariietes, vaid ka tööl, igapäevases elus, raseerimata ja koduses särgis, või juustega, mis nõuavad pesemist ja lõikamist, stressiseisundis või hädas."

On üks vana ütlus: ära iial abiellu, kui sa ei ole oma partneriga talvitanud ja suvitanud. Juhul, kui sa kahtled oma armastuses, võib aeg sulle vastata.

Nii on siis viimane küsimus: kas meie armastus on suvitanud ja talvitanud? Kas me tunneme teineteist küllalt kaua?

Ma teen veel viimase märkuse - olgu see selgelt välja öeldud - seks ei ole armastuse tõestus."

Siin mind katkestati. Daniel ütles, et paljud inimesed tahavad, et ma kirjutaksin need kuus tõestust tahvlile. Nõustusin. Mina kirjutasin inglise keeles vasakule poolele - Daniel kirjutas paremale.

See nõudis üsna kaua aega. Paljud võtsid märkmikud. Daniel avastas oma hämmastuseks, et mõned, kellel ei olnud paberit kaasas, kasutasid kirjutamiseks lauluraamatu lehekülgi.

Siis kirjutasin kuuenda tõestuse alla suurte tähtedega:

SEKS EI OLE ARMASTUSE TÕESTUS

Ma ei tea, kuidas Daniel seda tõlkis, aga ma mõtlesin, et üleeilsega võrreldes on meil suur edasimineku, sest võisime kirjutada sõna 'seks' tahvlile altari ees.

Ma selgitasin:

"Kui paar arvab, et seksuaalakt on armastuse tõestus, peab neilt alati küsima: 'Kas te armastate teineteist nii vähe?' Kui mõlemad mõtleavad: 'Täna öösel peame seksima - muidu mu partner mõtleb, et ma ei armasta teda', siis võimaliku läbikukkumise kartus on eksperimendi ebaõnnestumiseks küllaldane. Seks ei ole armastuse tõestus.

Püüdke ennast jälgida, kui te lähete magama. Kui sa jälgid ennast, ei saa sa uinuda. Või sa küll uinud, kuid siis ei jälgi sa enam ennast.

Sama on tõde seksist kui armastuse tõestusest. Kui sa tõestad, siis sa ei armasta. Või sa armastad ja siis sa seksi pelgalt tõestuseks enam ei vaja.

Armastuse enda pärast tuleb armastuse füüsilise väljendamisega oodata, kuni teda võib lülitada kolmnurga dünaamikasse. Tavaliselt on ootamine noormeestele raskem kui tüdrukutele. Seepärast peab tütarlaps noormeest siin aitama, sest oma loomuliku tormakuse tõttu on too enam kiusatuses püüda vahe-tuid eesmärke.

Esimene asi, millega tüdruk teda saab aidata, on õppida ütleva 'ei' ilma solvamata, keelduda ilma teist murdmata. See on kunst. Varsti ta avastab, kui palju abistavam ja tõhusam on see lihtne ja selge 'ei' pikkadest selgitustest ja vabandustest. Kui poiss teda armastab, respektierib ta tüdruku kõige enam just selle pärast. Tüdruk peab teda õpetama, et üks magus kompliment võib olla tema jaoks olulisem kui kirklik suudlus.

Teine asi, millega tüdruk saab poissi aidata, on võime punastada. Keegi ütles, et endisaegsed tüdrukud punastasid, kui neid häbistati. Tänapäeval on nad häbistatud, kui nad punastavad. Aga punastamine, häbi loomulik reaktsioon, ei ole midagi niisugust, mida me peaksime häbenema. See on üheaegselt kaitse ja õigustus. Tüdrukud peaksid vaatlema oma loomuliku häbitunnet ja mõõdukust teatavates situatsioonides kui andi ja rakendama selle armastuse teenistusse."

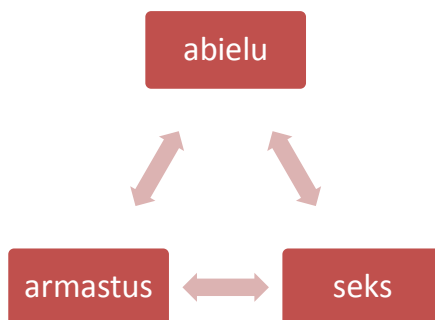
Kirikus oli nüüd täielik vaikus. Ma teadsin, et loomulik häbitunne ja mõõdukus valitseb senini enam Aafrikas kui Lääne ühiskonnas. Filmides näidatud pikad ja stiilipuhtad suudlused on aafriklastele võõrad.

Seisime Danieliga ikka veel esimeste pinkide ees. Ma peatusin hetkeks koos temaga. Ta ütles, et võiksin jätkata umbes kümme või viisteist minutit. Otsustasin lõpetada kihlapaaride eriliste olukordade käsitlemisega.

"Kujutlegem nüüd, et meil on paar, kes ei ole sisenenud kolmnurka mitte läbi seksi-sissekäigu, vaid läbi armastuse ukse. Nende olukord on eriline ja nad peavad väga tähelepanelikult jälgima kahte järgmist suunda.

Nad on tundnud teineteist pikka aega. Nad ei vaja seksi oma armastuse tõestamiseks. Nad on õppinud, kuidas jagada. Nad mõlemad on väga energilised ja jõulised tänu armastusele. Nende vastastikune austus on süvenenud. Nad on leppinud teineteise harjumustega ja meeldivad tõeliselt teineteisele. Nad on tülitsenud ja käinud läbi tormiliste aegade. Nad teavad, et suudavad teineteisele andestada.

Nüüd on nad jõudnud punktini, kus võivad teineteisele lubada: "Me tahame hoida ühte kogu elu." See tähendab, et nad on valmis kihluma. Nad on sisenenud kolmnurka läbi armastuse ukse - armastus otsustas ühinemise. Aga nüüd peavad nad tegema tähtsa otsuse: milliseni kahest järgmisest nurgast peame jõudma kõigepealt? Kas abiellume ja siis magame koos või esiteks magame koos ja siis abiellume?"

Ma peatusin, vaatasin noorte inimeste poole ja küsisin: "Mida teie arvate?"

Oleksin nagu päästnud korgi pudelilt. Kõik hakkasid korraka rääkima. Pärast mõningaid pingutusi oli Daniel võimeline neid vaigistama. Ma jätkasin:

"Praegune olukord on täiesti erinev sellest, mida me käsitlesime eile, kui arutasime 'seksi-sissekäigu' üle. Meie paar ei pea seksi esimeseks sammuks ilma kohustusteta teineteise suhtes. Nad usaldavad teineteist ja seda pärast pikka rasket eksamit. Neil ei ole tõesti mingeid egoistlikke motive, aga nad peavad teineteise eest vastutama.

Nad küsivad: miks ei võiks me väljendada oma armastust ka füüsilisel teel? Miks peame enne hankima mingi ametliku loa, et minna koos voodisse? Kas siis tõesti üks paberitükk loob abiellu?"

Muidugi mitte - mitte enam kui sünnitunnistus võib anda elu lapsele. Ja siiski on sünnitunnistus enam kui lihtne paberitükk. See tunnistab inimelu avalikult.

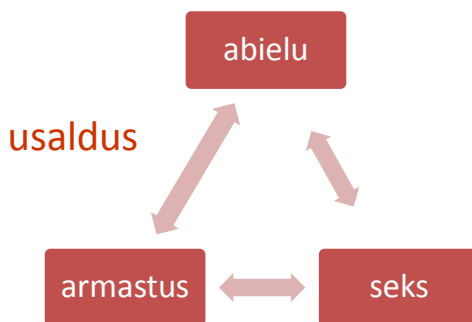
Sama on tõde abielutunnistusest. See tunnistab abiellu avalikult. Me oleme näinud, et avalik külg on väga oluline, hoidmaks jõude kolmnurga sees, samuti nagu on tähtsad ka isiklik ja füüsiline külg.

Need kihlatud paarid, kes tahavad võtta suuna paremale ja alustada oma abiellu enne pulmi, jätavad kahe silma vahele tõsiasja - inimelu määratlematuse. Kuidas nad võivad olla kindlad, et nad abielluvad?

Mis siis, kui üks neist sureb enne pulmi? Autoõnnetus? Südameatakk? Kas teine on siis lesk või mitte? Kas nad pärivad midagi teineteiselt või mitte? On temake nüüd preili või proua? Ja juhul, kui ta on rase - mis saab siis olema lapse perekonnanimi? Need küsimused näitavad, et abielutunnistus on enam kui paberitükk. Niikaua kui nad ei ole valmis astuma avalikku sammu, ei ole nad valmis täielikult teineteise eest vastutama. Vastutus vajab avalikkust.

Kas see tähendab, et nad peaksid suruma maha kõik armastuse märgid? Minema kõigepealt altari ette ja siis ootama suurt kiindumust? Ei, muidugi mitte, see takistaks jõudude koosmängu samuti nagu legaalse külje mitteametaminegi. Saladus on selles, et armastajad kasvavad ja teevad edusamme üheaegselt mõlemas suunas, jätmata vahele ühtki sammu."

Pöördusin tahvli poole ja tõmbasin niisugused paralleeljooned:

"Iga samm usalduse ja abielu suunas peaks käima käsikäes truuduse süvenemise ja intiimsusega, kuni lõpuks, tulles armastuse sissekäigu poolt, on üheaegselt jõutud mõlema kahe nurgani - abielu ja seksuaalsuse liiduni.

Sellele küsimusele võib saada vastuse ainult joonte paralleelsusest lähtudes. Iga samm intiimsuse suunas peab olema tasakaalustatud sama suure annuse vastutuse ja usaldusega."

Ma pöördusin Danieli poole, kes seisis minu kõrval, ja küsisin temalt kõigile kuuldava häälega: "Kuidas on teie noortega? Kas nad jõuavad tavaliselt mõlema nurgani ühel ajal?"

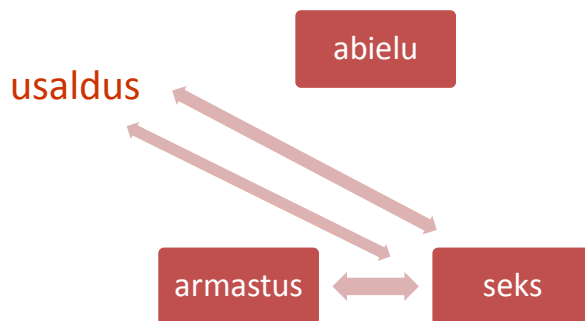
Isegi vanemate inimeste hulgalt kostis vaikne naer. Daniel naeratas teadvalt ja ootas, kuni jälle oli vaikne. Siis muutus ta tõsiseks. Ma istusin maha esimesse ritta Maurice'i kõrvale, kes mulle kõrva sisse tõlkis, mida Daniel ütles:

"Tavaliselt läheb nõnda. Noormees ütleb tüdruk: 'Ma armastan sind' ja mida ta mõtleb, on tegelikult vaid üks sentimeeter usalduse suunas. Aga tüdruk on selle üle nii õnnelik, et kutsub poissi minema kolm sentimeetrit edasi intiimsuse suunas."

Jälle naerupurse.

"Siis poiss mõtleb: see mõjub hästi, ja astub veel ühe sentimeetri truuduse poole. Tüdruk vastab, andes järele neli sentimeetrit intiimsuse suunas. Enne kui nad õieti arugi saavad, on nad lõplikult jõudnud seksi nurka, olemata võimelised kandma selle sammu eest täit vastutust. Paralleelsete joonte asemel on sel kaldjooned."

Daniel pühkis maha paralleeljooned ja asendas need kaldjoontega:

Imetlesin Danieli viisi illustreerida olukorda nii lihtsalt. Ta viipas mulle ja ma võtsin jälle sisse koha tema kõrval, et loeng lõpetada.

"Nagu näete," ütlesin ma, osutades kolmnurga kaldjoontele, "seal on nüüd vaakum, tühi koht kolmnurgas. Sarnane on paljude meie Euroopa ja ka Ameerika kihlapaaride olukord. Nad mõtlevad, et nad armastavad teineteist. Aga siis lähevad nad liiga ruttu liiga kaugele. Tühjus hiilib nende koosellu, nende kindlus oma armastusest jääb järjest vähemaks ja vähemaks. Seepärast intensiivistavad nad intiimsusi, lootes tugevdada oma armastust. Mida enam nad seda teevad, seda väiksemaks jääb nende kindlus armastuses.

Teiselt poolt - kihlust katkestada nad ei söanda, sest nad on läinud juba liiga kaugele. Nad abielluvad, kuid tühjuse võtavad nad abiellu kaasa ning ongi pandud alus rohketele hilisematele muredele ja probleemidele.

On raske hoida paralleeljooni kaldumise eest. See nõuab enam kui inimlikku tarkust ja jõudu. Tarvis läheb jumalikku tarkust ja jõudu, elukunsti Meistri abi, kes on Jumal ise. Ta teab, miks ta ühendas abielu kolm elementi - lahkumise ühendamine, ühekssaamine - nii jäädavalt ühte, et need muutusid lahutamatuks. Peame usaldama Teda ja seejuures teadma, mida Tema tahab. Ta ei taha meilt midagi ära võtta, vaid Ta tahab meile anda tahab aidata meil luua töötavat mudelit. Julgus ja usaldus Tema vastu annavad meile jõudu täita Tema jumalikku tahet: "Seepärast jätab mees maha oma isa ja ema ning hoiab oma naise poole, ja nemad on üks."

Lõpetuseks lubage mul juhtida teie tähelepanu järgmisele salmle: "Ja nad olid mõlemad alasti, Aadam ja tema naine, ega häbenenud mitte" (1Ms 2:25).

Sellel salmil on Piiblis kummaline asukoht. Ta hõljub paradiisi ja langenud maailma vahel, olles loomisloo viimane fraas, just enne kui antakse teada langemisest. Sel moel on ta vihje, et abielu peegeldab paradiisist langenud maailma keskele nõrka helki.

"Alasti... ega häbenenud mitte."

'Alasti' ei ole siin mõeldud mitte ainult füüsilises mõttes. See tähendab seista teineteise ees paljakskistult ja varjamatult, ilma pretensioonideta, midagi peitmata, nähes partnerit, nii nagu ta tõeliselt on, ja näidates talle ennast, nii nagu ise tõeliselt ollakse - ja siiski mitte häbeneneda.

"Alasti... ega häbenenud mitte."

Selline ultimatiivne küps armastuse joon on kättesaadav ainult neile, kes, nagu eelnev salm ütles, on jätnud oma isa ja ema ja hoidnud teineteise poole. Teiste sõnadega: neile, kes on avalikult ja seaduslikult abiellunud.

Need kaks - mitte keegi enne ja väljaspool abielu - saavad üheks. On väga tähtis, et Piibel kasutab mõistet 'üheks saamine' ainult seoses abieluga.

Need kaks - mitte keegi enne ja väljaspool abielu - võivad saavutada edu oma kohutavalt raskes ülesandes vaadata teineteist nii, nagu nad tõeliselt on, elada teineteisega - alasti ja siiski mitte häbenedes.

Võibolla peab seal siis enne abielu olema häbi, kus abielus on arm mitte tunda häbi.

"Alasti... ega häbenenud mitte." Seda mõtlebki Piibel sõnaga 'sai ühte'. "Ja Aadam sai ühte oma naise Eevaga" (1Ms 4:1).

Mees ja naine võivad saada ühte ainult telgi sees.

"Seepärast jätab mees maha oma isa ja ema ning hoiab oma naise poole ja nemad on üks.""

VII

Niipea kui olin lõpetanud, ruttasin ukse poole. Mu süda oli rahutu Fatma pärast. Ma ei oodanud isegi üldlaulu lõppu. Viimane, mida kuulsin, oli Danieli hääl, kes ütles teateid kohalikus keeles. Ma arvan, et ta teatas minu laupäevase jutluse aja ning avaldas lootust, et samal ajal esineb võibolla ka minu abikaasa.

.Ma küsisin mõnelt noorelt, keda teadsin oskavat inglise keelt, Fatma kohta, kuid nad võisid öelda mulle ainult seda, et olid näinud teda kiiruga lahkumas.

Minu kartus kasvas.

"Kas keegi saatis teda?"

"Ei, ta lahkus üksi."

Maurice viis mu autoga koju, aga mitte mööda tavalist teed.

"Kuhu sa lähed?" küsisin ma.

"Ma viin kõigepealt oma ema koju. Siis kutsusin sind meeleldi õhtusöögile meie peenimasse restorani."

"Kas su ema ei tahaks koos meiega tulla?"

"Oh ei. Ta ei tunneks end seal vabalt. Ta kuulub juba põlvkonda, kes eelistab kolmjalg-pingikesi."

Shilah oli väsinud ja vaikus. Saatsime ta koju ja siirdusime tagasi linna, kus Maurice peatus väga moodsa ehitise ees.

Niipea kui olime istunud ja andnud tellimuse, hakkas Maurice mind küsimustega pommitama:

"Kas sa tead, et rääkisid täna õhtul iseendale vastu?"

"Kas tõesti?"

"Jaa. Esiteks sa ütlesid, et apostel Pauluse järgi loob seksiakt seotuse isegi läbikäimises prostituudiga. Ent hiljem sa ütlesid, et Piibel tarvitab terminit 'üks ihu' ainult seoses abieluga."

Maurice naeratas võidurõõmsalt.

"Sul on õigus," ütlesin ma. "1. Korintose 6:16 on tõepoolest kreeka teksti järgi ainus koht, kus seda väljendit ei tarvitata abielu kontekstis. Ma arvan, et selleks, et näidata väljaspool abielu üheks ihuks saamise absurdust. Paulus tahtis öelda: "Väljaspool abielu on see akt täielikult mõttetu.""

Maurice jäi mõneks ajaks mõttesse, ehkki supp oli juba serveeritud. Siis ta ütles:

"Jah, aga kas nad on nüüd üks ihu või ei ole nad üks? Mõistad - esiteks sa ütlesid, et nad saavad seksuaalse liidu läbi üheks, isegi kui nad seda tõsiselt ei võta ega kavatse abielluda, teiste sõnadega: tahtmata ehitada oma telki. Ja siis sa ütlesid, et nad võivad saada üheks ainult telgis, abielus."

"Oh, Maurice, sa oled minu jaoks liiga intelligentne. Sa osutad minu loengu kõige nõrgemale punktile."

"Kui inimene võib saada üheks prostituudiga, siis igaüks, kes kasvõi kord magab prostituudiga, peaks olema temaga abielus."

"Ütlesin, et akt loob paari. Ma ei öelnud, et nad on abielus."

"Ja mis siin vahet on?"

Maurice vaatas mind hämmeldunult.

"Maurice, see, mida sa siin puudutasid, on tõepoolest vastamata küsimus. Aga kaks asja on mulle selged. Esiteks: seksuaalne liit on tõesti tähtis, isegi kui sellesse on segatud prostituut. Teiseks: üheks saamine toob kaasa palju rohkem kui ainult seksuaalse liidu, olgu või tegemist abikaasade üheks saamisega. Me peame otsima õiget teed kusagil nende kahe tõe vahel."

Maurice ohkas. Kaks tõde - see on palju raskem kui omada midagi selget ja ühemõttelist.

"Nii on nad siis mitte-abielus olev paar," pani Maurice ette.

"Ehk teistviisi: nad on end ühendanud abieluväliselt. Sel viisil kõlab see absurdsena."

"Kuhu võib teie kolmnurgas sobida prostituut?"

"Täielikult isoleeritud paremasse nurka. Ainult seks, eraldatud armastusest ja abielust."

"Ja siiski sisenevad nad telki? Üheks saama?"

"Kuidas ma saaksin seda absurdsust piltlikult kirjeldada? Nad nagu siseneksid telki ja siis avastavad, et sellel ei ole tippu. Nad avavad maja ukse, lukustavad selle enda järel ja näevad siis, et majal ei ole seinu ega katust. Nad lähevad sisse ja lõppude lõpuks jäävad siiski välja."

Meid katkestati, ettekandja tõi järgmise roa. Pärast tema lahkumist ütles Maurice:

"Sa kõrvetasid täna pärastlõunal mu südametunnistust, kui sa laitsid mind, et ma ei abiellunud tüdrukuga, kes ei olnud enam neitsi. Saad sa kindalt väita, et tohib abielluda ka mitte-neitsiga?"

"Ei, loomulikult mitte. Kõik oleneb tüdrukust, tema iseloomust, asjaoludest, mille tõttu see juhtus, suhtumisest toiminusse. Ma olen väga kurb, kui ma näen neid tüdruke, enamik kolm-neliteist aastat vanad, aga ma ei saa neid aidata. Keegi ei ole andnud neile seksuaalset haridust. Ainus, mida neile õpetatakse, on see, et kuna nad on tüdrukud, peavad nad kuulama kõiki mehi. Ja siis tuleb mees ja nad kuulavad. Mõistad, Maurice, süütus ei ole märk kehal, millegi omamise või mitte omamise küsimus. Minu jaoks on see rohkem südame küsimus, armastamisvõime küsimus. See ei ole midagi niisugust, mille tüdruk kaotab, vaid mille ta saab."

"Ma ei ole sinuga nõus!"

"Igal tüdrukul on unikaalne and - võime anda end kord täielikult mehele. See anne on nagu kapital pangas. Aga paljud tüdrukud raiskavad selle krosshaaval ära. Iga päev veavad nad väikese osa oma kapitalist välja ja flirtides siin või seal pillavad selle tuulde. Tehniliselt öeldes: säärane tüdruk võib veel olla neitsi, aga võime armastada on ta suure hulga tähtsusetute ja ränkade kogemuste läbi kaotanud. Teisalt võib tüdruk, kellelt mõni mees on võtnud tema eelise, sest ta oli kogenematu, olla sisuliselt veel neitsi. Täpsemalt öeldes: ta on küll kaotanud süütuse, aga tema süda on puhas ja ma võin nimetada teda neitsiks."

"Ma ütleksin sulle meelsasti midagi," vastas Maurice. Ta peatus.

"Kas sa usud seda või mitte, Walter, aga ma olen siiani kogenematu. Ma olen veel süütu."

"Täna, et sa seda mulle ütlesid, Maurice. Ma usun sind."

Siis ta küsis:

"Kas sa mõistad mind, Walter, miks mul oli eriti raske mõelda abiellumisest tüdrukuga, kes ei olnud neitsi?"

"Ei."

"Ma olen kristlane..."

"Just nimelt - sa oled kristlane. Kes tahes võiks patust eemale tõugata, kuid mitte kristlane. Vastasel korral ma ei mõista, kuidas sa saad ausalt lugeda Meie Isa palvet: "Anna meile andeks meie võlad, nii kui ka meie andeks anname oma võlglastele?"

"Andestamine peab olema ju vastastikune."

"Karm taunimine hukutaski tema. Sinu hukutavad teised. Milles on erinevus? Ma ei tea paremat liimi teineteise poole hoidmiseks kui vastastikune andestamine. Just see ongi Jumalaga suhtlemises ainulaadne. Ta on alati valmis alustama meiega otsast peale. Seepärast saamegi uuesti alustada. Ja ma ütlen sulle: abielus ei ole päevi, mil sa ei võiks oma naisega uuesti alustada. Ja tema sinuga."

Lõpetasime õhtusöögi vaikides. Vaikuski oli osa meie vestlusest, mitte selle lõpp. Tagasiteel hotelli küsisin ma Maurice'ilt, mida ta arvab abielust lesega. Ma ei oleks saanud esitada küsimust, mis oleks olnud tema mõtlemisele vastumeelsem. Poleks tema käed olnud roolirattal, oleks ta need tõenäoliselt kõrgele üles tõstnud.

"Miks sa seda küsid?"

"Ma tunnen sügavat kaastunnet Aafrika noorte leskede vastu. Keegi ei kanna nende eest hoolt. Nad ei saa pensioni ega sotsiaalkindlustust. Kaugelki kõik nad ei ole prostituudid. Mõned püüavad ausalt elada. Ma soovin, et neil oleks selline abikaasa nagu sina. Sa võid võtta endale noore lese koos lastega. Sinust saaks neile hea isa. Mis näo teeks sinu ema, kui sa tooksid talle korraga koju viis lapselast!"

Maurice tõmbas sügavalt hinge.

"Sa naljatad," ütles ta.

"Ei," kinnitasin ma talle, "sugugi mitte."

"Sa mõtled tõesti, et üks minuvanune lesk oleks mulle parem partner kui noor tüdruk?"

"Abikaasa peab olema partner, mitte tütar."

"Kuid kui ma saan temaga lapsed, kas see ei oleks raske?"

"Jah, aga vähem raske kui laste üleskasvatamine ilma isata. Ja laste jaoks vähem raske, kui omada ema, kes võiks olla nende isa tütar."

"Siis võin ma abielluda ka lahutatuga?"

"Olenevalt asjaoludest, jaa. Kas usume andestusse või mitte."

Jõudsin hotelli ja siseneseime eesruumi. Küsisin valvurilt oma võtme.

"Walter," ütles Maurice, "sa pöörasid minus kõik pahupidi."

"Ma ei taha sind vanapoisiks jätta."

Maurice naeratas ja embas mind spontaanselt.

Valvur, kes oli meie viimaseid sõnu pealt kuulnud, vaatas meid hämmeldunult: "Keegi härra helistas teile mitu korda."

"Kas ta jättis mulle oma telefoni numbri?"

"Ei, sir. Ta ütles, et helistab veel."

Sel momendil tuli operaator oma putkast välja ja ütles, et too mees helistab jälle.

"Ühendage, palun, minu tuppa."

Ütlesin Maurice'ile rutuga head ööd. Kui ootasin lifti, tuli ta veel minu juurde tagasi ja andis mulle oma visiitkaardi. "Juhuks, kui sa vajad mind. Sa võid helistada mulle igal ajal. Ma olen homme vaba."

Niipea kui jõudsin oma tuppa, võtsin telefoni.

"Siin John."

"Olen väga rõõmus, et sa mulle helistad. Kuidas on, kas oled mõelnud meie öise jutuajamise üle?"

"Sir, ma tahaksin teile midagi, öelda," ütles ta jahedalt, karmi häälega. "Pori minu kätel on aus pori. Ma sain selle raske tööga ja olen selle üle uhke. Minu töö on raskem kui hotellides tüdrukutega vestlemine. Minu riietumisviis on minu, mitte teie asi. Ja veel - Fatma puutub ainult minusse. Ma tean, kuidas tema eest hoolitseda. Ma rääkisin teile selle loo maalt lahkumisest, et näha teie reaktsiooni. Ma tean, mida te tahate teha. Kuid te ei tohi ennast minu asjadesse vahele segada. Kui te ei saada Fatmat otsekohe koju, kutsun politsei."

"Teda ei ole siin."

"Ma ei usu teid."

"Ma kinnitan sulle, et teda ei ole siin."

"Ma ei usu ühtki sõna, mida te räägite. Teda ei olnud kodus, kui ma töölt tulin. Ta oli roninud läbi akna välja. Ma tean, et ta läks kirikusse."

"Palun kuula, John. Ma olen väga kurb, et ma sind solvasin. Ma vabandan märkuse pärast käte kohta. Aga tähtsaim asi praegu on Fatma üles leida."

"Ma tean, et ta läks kirikusse."

"Jaa, ta oli kirikus. Aga ta lahkus varakult. Ma mõtlesin, et tõenäoliselt peab ta sinuga kohtuma."

"Praegu on üheksa. Kui ta ei ole keskööks kodus, kutsun politsei ja süüdistan sind, kui temaga on midagi juhtunud."

"Palun ütle mulle, John..."

Aga ta oli juba toru ära pannud. Püüdsin hingata rahulikult. Olin teinud hirmsa vea. Märkus käte kohta polnud muidugi kohane, iga negatiivne vihje millelegi on palve saatanale, mõtlesin ma, ja see täidetakse silmapilkselt.

Kuidas ta ometi kõike teadis? Võimalik, et Fatma oli talle rääkinud. Aga ta ise ütles, et ei ole Fatmat kogu päeva näinud. Või valetas ta muile?

Ja kus on Fatma? Tüdrukule on ju hädaohtlik öösel üksi välja minna. Midagi võib olla temaga juhtunud. Kui mul ainult oleks õrna aimugi, kus ta elab! Kuhu ta võis minna?

Läksin voodisse ja püüdsin magama jääda. Mind valdas võimetuse ja abituse tunne. Ma ei saanud teha midagi muud kui vaid panna Fatma ainsa olemasoleva jõu kätte. Abielunõuandja ilma võimeta palvetada, on nagu ratsanik ilma hobuseta, mõtlesin ma.

Ma ei tea, kui kaua olin suikunud, kui äkki ärkasin. Oleksin nagu kuulnud oma toas ühte häält. Johni häält. Siis meenus mulle, et olin temast und näinud. Tema külaskäik taas elust minu unes. Ta oli lahkumas ja ma küsisin, kas ta läheb kaugele. "Ei, ainult teisele poole jõge," oli ta vastanud. Oli umbes kella kolme paiku öösel. Üks kartlik mõte välgatas minust läbi. Läksin telefoni juurde ja võtsin toru. Vastas öövalvuri unine hääl.

"Öelge mulle, kas selles linnas on jõgi?"

"Jah, sir."

"Kas suur?"

"Üsna suur."

"Kui kaugel siit?"

"Üpris kaugel."

"Kui kaua sinna jalgsi läheb?"

"Tükk aega."

See võis tähendada viieteistkümnest minutist kuni kahe tunnini.

"Ma ei näinud ühtegi jõge, kui kirikusse jutlustama sõitsin."

"Sellepärast, et te ei pidanud sinna jõudmiseks üle silla sõitma."

"Õelge mulle, kui keegi on siin hotellis ja ütleb: "Ma elan just teisel pool jõge," kas ta peab minema üle sellesama silla?"

"Jah, sir."

"Kas siin on ainult üks sild?"

"Siin on ainult üks sild, sir."

"Kas taksot praegu saaks kuskilt?"

"Ma ei usu, et te praegu kusagilt takso saaksite."

"Siis, palun, valige mulle see number."

Pika aja järel kuulsin kellahelinat, siis vastas Maurice.

"Siin on Walter, Maurice. Sa ütlesid mulle, et võin sind igal ajal kutsuda. Ma vajan sind kohemaid."

"Olen sinu käsutuses."

"Kui kaua aega läheb sul hotelli sõitmiseks?"

"Viisteist minutit."

"Püüa teha kümnega."

Ma riietusin, läksin alla ja ootasin Maurice'i hotelli ees. Tänav oli inimestest ja liiklusest täiesti tühi. Lõpuks ilmusid Maurice'i auto tuled. Ta peatus ja ma ronisin sisse.

"Kas sa tead, kus on sild?"

Ta naeratas.

"Palun ära esita mulle ainsatki küsimust. Vii mind silla juurde. Aga enne kui sa sõidad sillale, tõmba veidi kõrvale ja peatu."

Sõitsime vaikides. Mul oli hea meel, et Maurice ei küsinud mult midagi. Siis nägin silda. See oli pikk ja kitsas, kivibalustraad mõlemal pool. Paremast servast oli väike jalgrada jalakäijate jaoks.

Maurice peatus paigas, kus nägime kogu silda. Sillal ei olnud tänavalaternaid, kuid kuu paistis ja me nägime selgesti teist kallast.

Seal ta oli, nõjatumas üle balustraadi, hele kogu vete kohal.

"Kas sa näed seda tüdrukut seal?"

"Jah."

"Ma ei saa sulle praegu kogu tema lugu jutustada. Aga ma tean, et ta on lootusetu ja tahab endalt elu võtta. Kas siin lähedal on politseijaoskonda?"

"Teisel pool silda on."

"Väga hea. Sõida nüüd sillale, temast umbes kakskümmend jalga mööda, et ta arvaks, nagu sõidaksime üle silla. Siis peatu, ma hüppan välja ja püüan ta enne kinni võtta, kui ta jõuab hüppata."

"Aga kui ta hüppab?"

"Siis sõida nii kiiresti kui saad politseijaoskonda ja anna alarmi."

"Okay."

"Kui sa aga näed mind temaga rahulikult rääkimas, siis pööra ümber ja peatu veidi eemal, nii et sa meid ei kuule, aga saad meid siiski silmas pidada."

"Miks?"

"Võibolla tuleb kohtuprotsess ja on vaja tunnistajaid kõige kohta, mida ma selle tüdrukuga ette võtan. Lähme nüüd."

"Kas me ei palvetaks?"

"Palun."

Ei tohtinud aega kaotada. Maurice palus mõne hetke, kokkupandud käed puhkamas roolirattal. Vaatasin neid tõmmusid käsi ja teadsin, et need on enam kui inimese käed.

Fatma ei liigutanud, kui me talle lähenesime. Ta seisis, selg meie poole pööratud, küünarnukkidega balustraadile nõjatudes, silmad ainiti veepinnale suunatud.

Maurice möödus temast aeglaselt, siis peatus. Paiskasin ukse lahti, hüppasin välja ning tormasin tema poole nii kiiresti kui su utsin.

Ta pöördus ümber, kohkus, aga enne kui ta jõudis toibuda, haarasin tal käsivarrest.

"Fatma, mõtlematu tüdruk, mida sa siin teed?" karjatasin ma.

Ta vaatas mind mõne sekundi, kuid pööras end siis haardest vabastades endisesse asendisse. Ta ei õelnud sõnagi, vaatas vaid üksisilmi volavasse vette.

Maurice sõitis veidi edasi, pööras ringi ja parkis teisel pool umbes sada jardi meist eemal. Ta lülitas tuled välja. Sillal polnud peale meie kedagi. Vaikust häiris vaid voolava vee vulin all.

Seisin Fatma kõrval, toetudes küünarnukkidega kivibalustraadile ja vaadates silla alla vette just nagu temagi.

Pärast lühikest pausi küsisin talt nii rahulikult ja ükskõikselt kui võimalik:

"Kas sa tead, kuhu sa jõuad, kui alla hüppad?"

Ta ei vastanud ja ma ootasin. Minutid möödusid.

"Ma ei hooli," ütles ta lõpuks. "Peaasi, et kõik oleks lõpetatud."

"Midagi ei oleks lõpetatud. Täpselt selles sa teedki vea."

"Kui ma olen surnud, on kõik lõpetatud."

"Sa ei sure ja miski ei ole lõpetatud."

"Vähemalt koorem oleks läinud."

"Vastupidi. Sa võtad oma koorma enesega igavikku kaasa. Ja enesetapmise koorma lisaks teistele. See ei lahenda midagi, absoluutselt mitte midagi."

"Mis tähtsust sel on? Ma tean ainult, et ma ei või minna tagasi ellu, nagu see mul on. Ma ei suuda enam kauem oma koormat kanda."

"Ma ei käskinud sul seda teha. Ma tahan, et sa elaksid ilma koormata."

"Pastor, te ei tea, mida te räägite. Te ei tea isegi poolt minu koormast. Ma valetasin teile. Valetasin kõigile. Lood on palju halvemad, kui te arvate. Te oleksite šokeeritud, kui te teaksite minu kohta tõde, kogu tõde."

"Ma luban sulle, ma ei ole šokeeritud."

Ta vaatas end liigutamata alla pimedasse vette. Siis ütles ta: "Kui ma ei võta endalt elu, pean ma tegema midagi muud. Kuid ainult surm on see, mida ma väärin."

"Ma nõustun."

"Te olete nõus?"

"Jah. Sõltumata sellest, kas ma tean sinust midagi või ei. Sa väärid surma. Nii ka mina. Kõik teised samuti. Ainus erinevus on, et mõned teavad seda ja mõned mitte. Olen rõõmus, et sina tead."

"Miks te siis ei lase mul surra?"

"Sest sa oled hiljaks jäänud. Keegi teine on juba surnud sinu surma."

"On liiga hilja muuta oma elu, aga veel pole hilja surra."

"Vastupidi, Fatma, ei ole veel liiga hilja muuta oma elu, aga on liiga hilja surra."

"Liiga hilja surra?"

Ta pööras pead ja vaatas mind: "Ma ei mõista."

"Las ma jutustan sulle ühe loo. Oled sa kunagi kuulnud Barabasest?"

"Te mõtlete mõrtsukat, kes oli Jeesuse kaasvang?"

"Jah, sedasama. Juutidel oli kombeks vabastada üks vang paasapühade ajal. Pilaatus küsis juutidelt, kelle ta peab vabastama, kas Jeesuse või Barabase."

"Ma mäletan - nad valisid Barabase."

"Õige! Nüüd kujutle - Barabas on vaba ja jalutab Suurel Reedel läbi Jeruusalemma tänavate. Ta näeb rahvahulki voolamas Kolgatale ja järgneb neile. Kui ta jõuab Kolgatale, keda ta näeb?"

"Jeesust ristil."

"Sa oled külakoolis oma ainet hästi õppinud."

"Ma kuulsin seda lugu tihti, kuid see pole mulle iialgi midagi tähendanud."

"Nüüd kuula. Barabas tundis ära oma kaasvangi. Äkki tuli temasse selgus: kui Jeesust ei poodaks seal... Võid sa lõpetada mu lause, Fatma?"

"Siis oleksin mina Tema kohal," ütles ta.

"Jah, Fatma, sina oleksid. Ja mina oleksin. Meie mõlemad, oleksime."

Olime jälle vait ning jälgisime möödavoolavat vett.

"Jätkake," ütles ta veidi aja pärast minu poole vaatamata.

"Kujutle, mida Barabas võis mõelda: "See on ebaõiglane, et Tema sureb. Lõppude lõpuks - mõrtsukas olen mina, mitte Tema. Aga mina olen päästetud surmast ja mitte Tema. Ainus, mida ma nüüd teha saan, on end tappa." Mida sa arvad?"

"See oleks väga mõtlematu."

"Just sama mõtlematu, kui et sina oleksid hüpanud sinna alla. Sa oled hiljaks jäänud, Fatma. Sa oled surmast päästetud seitsaadik, kui Jeesus on surnud. Tema surmast alates on iga enesetapp hiljaks jäänud. See on tarbetu. Sa oled vaba. Vaba nagu Barabas."

"Vaba?" Ta pöördus ümber ja vaatas mulle otse silma, toetudes seljaga vastu balustraadi. Tema apaatia oli möödas, kuid tema silmades oli lootusetus. "Vaba? Ma olen vaba?" Lühike kibe naer. "Ma olen vangis, pastor. Uks löödi minu järel kinni. Uks ilma seespoolse käepidemeta."

"Kas sa sellepärast lahkusidki kirikust nii vara?"

"Te võtsite minult viimase lootusekiire."

Ma sulgesin silmad. Mis ma olin teinud? Mis laadi käskjalg olin ma olnud?

"Ma sisenesin telki. Sees olles leidsin, et sellel ei ole tippu. Vihm sadas sisse. Aga mul ei olnud jõudu sealt välja tulla. Siis oligi mul see lukustatud-olemise tunne. Ma tahtsin välja pääseda. Ükskõik kuhu. Ainult välja! Ükskõik kuhu!"

Seisin suletud silmi tema ees. Ma vabisesin.

"Fatma, ma..."

"Mis see loeb, kas nad on abielus või ei? Sellegipoolest on nad paar," ütlesite teie, "nende endi tähest sõltumata." Ma olen seotud temaga, tahes-tahmata."

Ta hakkas kisendama, unustades end oma vihas ja lootusetuses.

"Ma olen rikutud. Ihule jääb kustutamatu märk," ütlesite teie. Ma olen rikutud, rikutud, rikutud. Mitte ainult Johniga, enne teda oli vähemalt kuus meest. Mul on kuus suletud ust seljataga, pastor. Kuus ust ja mitte keegi ei murra neid nüüd enam lahti."

"Üks ihu ja üks ihu," jätkas Fatma. "Oleks asi ükskõik milles muus, aga just see vaene ropp neetud ihu. "Te ei saa eraldada end oma kehast," ütlete teie. Hea küll, ei saa. Ma ei ole abielus, kuid siiski ei ole ma ka lahutatud."

"Seadus tappis," mõtlesin ma. "Seadus tappis. Kui ta oleks hüpanud sillalt alla, oleks see olnud minu, mitte Johni süü. Sina, kes sa äratasid mind öösel üles, anna mulle nüüd parim sõna.

Sellel sillal maa ja taeva vahel, jõe kahe kalda vahel, surma ja elu vahel, anna mulle juhatust!"

"Fatma, kirik oli täis noori inimesi. Nad ei olnud veel oma telki üles ehitanud. Ma pidin neid hoiatama, päästma neid sinu saatusest. See ei olnud läkitus sinule."

"Millise läkituse te mulle pakute?"

Ta oli jälle ümber pöördunud ja kummardus üle balustraadi.

"Et Jumal võib sinu ukse väljastpoolt lahti murda, olgu neid üks või kuus või sada."

"Ja lahutada mind mu kehast?"

"Inimese jaoks on see võimatu, kuid mitte Jumala jaoks. Jumalale on kõik võimalik."

"Kuidas teeks Ta minu jaoks võimatut?"

"Ma ei ole sulle veel rääkinud selle jutu lõppu. Barabas mõistis, et kui Jeesus seal ei ripuks, oleks seal tema. Ta ei jäänud seisma. Ta pöördus ümber. Rist tema taga ja maailm tema ees, ütles ta: "Kuna Tema on surnud minu eest, pean mina elama Tema eest.""

Fatma ei öelnud midagi. Ma ootasin. Siis meenus mulle salm Jh 8:11: "Jeesus ütles abielurikkujale: "Ega minagi sind hukka mõista. Mine ja ära tee enam pattu!""

"Mine - aga kuhu?"

"Kas sa lugesid kahekümne seitsmendat Psalmi, nagu ma sind palusin?"

"Jah, ja ma leidsin oma salmi."

"Võid sa seda mulle öelda?"

"Sest mu isa ja ema hülgasid minu." Minul on kõik teisiti, kui teie oma jutluses ütlesite. Mitte mina ei jätnud maha oma isa ja ema. Nemad hülgasid minu."

"Ma ei mõelnud sinu jaoks küll seda salmi, aga kui sa seda tsiteerid, pead sa ka vaatama, millega see lõpeb: "Sest mu isa ja ema hülgasid minu, aga Jehoova koristab minu.""

"Kus on Jumal?"

"Hea küll - ma olen Tema suu ja Tema nimel luba mul jutustada sulle ühest salmist, mis mind eile sügavalt liigutas ja mille kohta ma mõtlesin, et seal on midagi sinu jaoks. Pidasin silmas niisugust salmi: "Sest Ta peidab mind oma majasse kurjal ajal, Ta peab mind salajas oma telgi pelgupaigas. Ta tõstab mind üles kaljule.""

"Ei," vastas Fatma, "Jeremija on minu jaoks parem: "Mu telk on hävitatud ja kõik mu telginöörid katki kistud; mu lapsed on läinud mu juurest ja neid ei ole enam!" Ma hävitasin nad. "Ei ole ühtki, kes jälle püstitaks mu telgi ja seaks üles mu telgiriided.""

"Aga sinu telk, Fatma, on Jumal ise."

"Kas te mõtlete, et mul võiks olla oma telk - isegi üksinda, vallalisena elades?"

"Jaa, täielikult veekindel telk tipu ja kõigega, varjupaik, kuhu saad peituda murepäevil."

Ta pöördus jälle balustraadi poole, aga ei vaadanud enam alla jõkke. Tema silmad jälgisid jõge horisondil. Must selge Aafrika taevast andis endas maad õrnhallile - uue päeva esimene märk.

"Ma ei saa siseneda Jumala telki kõigi oma pattudega. Ma unustasin Tema, jätsin Ta oma elust välja."

"Tema ei unusta sind, Ta unustab sinu patud."

"Kuidas te saate nõnda öelda, teadmata minu patte?"

"Ma saan seda öelda kindlalt, ilma neid teadmata."

"Ja kuidas siis Jumal nad unustab?"

"Nagu ei oleks neid olnudki."

"Ma ei suuda seda uskuda. Praegu mitte. Andke mulle aega mõtlemiseks. Aidake mul ehitada oma telk."

"Ma aitan sind."

"Ma ei saa praegu koju minna. Ma kardan..."

"Ma soovitan sul esialgu minna pastor Danieli majja."

Andsin Maurice'ile märku. Ta käivitas automootori ja sõitis meie juurde. Ma panin Fatma tema kõrvale istuma ja istusin ise taha.

"Vabanda, et panin sind ootama," ütlesin ma.

"Pole viga, see oli vajalik."

"Ma arvan samuti, Maurice. Sinu vaev ei olnud asjatu."

Maurice sõitis vaikides, heites aegajalt salaja kiire pilgu oma kõrval istuvale kummalisele reisijale.

Kui me läksime pastor Danieli majja, leidsime ükselt väikese sedeli, kirjutatud arvatavasti Estheri poolt: "Palun, armas vend, helista võimaluse korral hommikul kella 8 ja 9 vahel või õhtul 5 ja 6 vahel." Praegu oli 5 ja 6 vahel hommiku!. Veel üks kord pidin ma tegutsema vastupidiselt nõuannetele, mida ma ise olin Danielile andnud.

Ma koputasin kaua aega, kuid ei saanud vastust enne, kui Maurice koputas magamistoa aknaluugile.

"Kes seal on?"

"Varased külalised, nii distsiplineerimatud, et ei suuda kinni pidada teie teenistustundidest."

"Walter!"

Daniel avas ukse niipea, kui oli jõudnud end kiiruga toogasse mähkida.

"Te olete juba üleval?"

"Öine vahetus," ütles Maurice.

Daniel vaatas minult Fatmale ja Fatmalt Maurice'ile. Tõepoolest - me olime üsna veider seltskond.

"Tulge sisse."

Selgitasin lühidalt olukorda. Siis arutasime, kes peaks kutsuma Johni. Fatma keeldus. Daniel nõustus kutsumisega, aga Fatma kartis, et siis saaks John teada, kus ta on. Ta anus Danieli oma asukohta Johnile mitte ütleva.

"Ma kardan, et ka mina ei ole praeguses olukorras kõige sobivam vahendaja," ütlesin. "Vähemalt ei tahaks ma temaga kõnelda enne, kui Fatma on teinud oma otsuse. Ta on minu peale väga vihane... Fatma, kas sina rääkisid talle meie telefonivestlustest?"

"Mitte kunagi!"

"Aga ta teadis, et olin teinud märkuse tema määrdunud käte kohta."

"Ta lindistas meie telefonikõned."

"Kas kõik?"

"Jah."

"Samuti selle, kui sa helistasid siia pastoraati?"

"Jah, ma avastasin eile pärastlõunal, et ta oli ühendanud magnetofoni telefoniga. Ma kartsin, et ta hakkab mind peksma, kui koju tuleb. Põgenesin läbi akna ja läksin kirikusse enne, kui ta töölt koju jõudis. Aga siis, kui ma kuulsin teid rääkimas uksest, millel ei ole käepidet seespool, tundsin ennast veel enam vangistatuna kui kodus ja kaotasin lootuse. Ma ei saanud minna Johni juurde, samuti oma vanemate juurde ega ka teie juurde."

Siis pakkus Maurice end Johnile helistama. Kuid Johni pool ei vastanud keegi.

Esther tuli tuppa, kandes süles ärganud last. Tutvustasin teda Fatmale.

"Siin on üks väga väsinud tüdruk. Ta peab langetama tähtsa otsuse ja vajab selleks rahu. Kõigepealt peab ta midagi sööma ja veidi magama."

"Ta võib saada endale meie külalistetoa," ütles Esther.

"Ja kui ta on puhunud, võiksid sa temaga veidi rääkida, Esther," ütlesin.

Daniel naeratas mõistvalt ja Esther nõustus.

"Millal sinu abikaasa päralt jõuab?" küsis ta minult.

"Kell neli pärast lõunat - juhul kui lennuk on täpne."

"Hüva. Esther ja mina võtame su hotellist kaasa kell 2.30. Kui sulle meeldib, võiksime lennujaama restoranis neljakesi õhtustada." Nõustusin ja lahkusin koos Maurice'iga.

Esialgu oli Maurice mind hotelli tagasi sõidutades väga vaikne, kuid siis küsis:

"Kas varem on keegi sinu telefonikõnesid lindistanud?"

"Ei, Maurice. Ma ei ole sellisest võimalusest kunagi isegi mõelnud."

"Ehk oli talle vajagi natuke kriitikat väljanägemise kohta. Võibolla tuleb see talle kasuks."

"Maurice, kui ma ei usuks, et Jumal kasutab isegi meie vigu, oleksin otsekohe loobunud sellest tööst. Siin on sama tõde, mis märkuseski, mille ma tegin seespoolse käepidemeta ukse kohta. See oli õige - ja Fatma jaoks antud momendil siiski vale."

"Ometi tarvitab Jumal seda ju ka Fatma juures."

"Seda me nimetamegi armuks, Maurice. See on nagu piljardimäng. Me võime lüüa palli hoopis teises suunas, aga Jumal lükkab ta tagasi ja pall lõpetab seal, kus vaja - võrgus."

Jõudsime hotelli. Maurice saatis mind tüüpilise aafrika viisakusega eesruumi. Ta ei öelnud enam midagi. Mul oli tunne, et ta juurdleb millegi üle. Eesruumis oli John. Ta vaatas meid metsiku ja segase pilguga. Tal oli nüüd ülikond seljas.

Tervitasime teineteist ja ma rääkisin talle, mis oli juhtunud. Andsin talle mõtlemisaega. Võis näha, et ta võitles iseendaga. Lõpuks ta ütles:

"Ma tahan teile öelda ühte asja - Fatma on vaba tegema, mida ta iganes tahab. Ta võib jääda minu juurde või ka lahkuda."

"Tänan sind, John. Olen rõõmus seda sinu suust kuuldes."

Lubasin anda talle Fatma kohta informatsiooni. Ta ütles külmalt head aega, kuid, lahkus rahunenuna.

Teda pilguga saates tundsin, et ei suuda teda millegagi aidata, aga mul oli temast kahju. Milline võis olla tema elu? Võibolla oli tal olnud pahandusi Euroopas? Võibolla lahkkelid ülemusega või purunenud kihlus? Võibolla laps väljaspool abielu või lahutus? Võibolla ei ole ta isegi lahutatud ja mõtleb, et lahusolek võib olukorra lahendada? Aga lahusolek ei lahenda kunagi ühtki probleemi, isegi misjonäri hardusega maskeerituna. Pöördusin Maurice'i poole, kes oli endiselt sügavas mõttes, ja tänasin teda veel kord abi eest. Ütlesime "head ööd" - või "head hommikut". Kui läksin valvelauda oma võtme järele, palusin telefonioperaatorit mitte ühendada kõnesid ega lubada küllastajaid enne lõunat, sest ma pidin veidi magama.

"Aga palun olge väga viisakas ja selgitage, et tõusin üles kell 3 hommikul. Inimestel, kes helistavad, on enamasti suured mured."

"Mis töö teil on, sir?"

"Püüan inimesi nende muredes aidata."

Mul oli tunne, et ta tahab veel midagi öelda, aga administraator laua taga kuulas meid tähelepanelikult. Nii lubas ta mu palve täita ja läks oma kohale lülituslaua taga.

Läksin üles tuppa ja uinusin kohe.

VIII

Oli keskpäev, kui telefonihelin mind äratas.

"Mul on kahju teid äratada, sir, aga teile on kõne."

"Ei ole viga. Kas oli palju kõnesid?"

"Jaa. Oli küll. Ja üks paar, kes ütlevad, et nad on Timothy ja Mirjam, ootavad siin eesruumis juba kella kümnest alates. Nad soovivad teiega kõnelda."

"Palun öelge neile, et nad ootaksid, kuni ma kiiresti einestan, siis võime kohtuda."

"Jah, sir. Veel üks asi - kas ka mina võin teiega kõnelda?"

"Loomulikult. Kas te soovite siia üles tulla?"

"Meie hotelli määrused ei luba personalil siseneda külaliste tubadesse. Me tohime kõnelda nendega ainult läbi telefoni."

"Millal te töölt vabanete?"

"Kell üksteist õhtul."

"Hästi, kas te saate mind kutsuda, enne kui te lahkute?"

Seejärel ühendas ta mind Estheriga.

Esther teatas, et Fatma oli puhanud ja et neil oli olnud mõnus vestlus. Fatma ei olevat veel otsust langetanud, mida teha. Ta kõhkleb ikka veel. "Ma ütlesin talle, et ta võib mõneks ajaks meie juurde jääda."

"Kena sinust, Esther. Tänan sind. See meenutab mulle teisi enesetapuhtumeid. Lahendus oleks olnud leitud, kui nad oleksid oodanud veel ühe päeva. Teie juurde jäämine ei ole loomulikult lõplik lahendus. See ei rahulda Fatma sügavamat vajadust. Ainult ühte asja ei suuda ma siiski mõista. Me oleme

lugenud nii palju laiendatud perekonnast Aafrikas. Aga kui kerkib esile mõni selline olukord, nagu see nüüdne on, ei näi olevat ainustki hingelist, kes aitaks."

"Laiendatud perekond esineb külas, mitte linnas."

"Fatma ütles, et ta tahaks kutsuda oma pulma 300 kuni 400 inimest."

"On vahe, kas sa kutsud inimesi pulma või vajad nende abi."

"Õige. Aga ta nimetas neid oma sõpradeks. Kas nende seas ei ole ühtki tõelist vallalist sõpra? Seda ei suuda ma mõista."

"Ma püüan Fatmaga rääkida. Tunnen meie linna üsna hästi - see ei ole kerge probleem. Mida sa mõtlesid, kui sa ütlesid, et meie juurde jäämine ei rahulda Fatma sügavam vajadust? Mis on tema sügavam vajadus? Arvad sa, et abielu?"

"Ei. See ei ole hädavajalik."

"Siis seks? Kas võib olla, et ta on nii üles keeratud, et ei saa ilma seksita elada?"

"Ei usu. Ta on pigem tüdinenud ja pettunud, et seks on nii kaugemale läinud."

"Mida ta siis otsib?"

"Ühte kohta."

"Ma ju pakkusin talle kohta meie majas."

Tüüpiline, mõtlesin ma. Abielus inimesel on nii raske mõista nende probleeme, kes ei ole abielus.

"Sinu pakkumine on väga kena, Esther. Mõneks ajaks on see parim, mida ma Fatmale soovida võin. Aga koha all mõtlen ma muud. Ta vajab kohta, mis kuulub talle, mis on tema oma, kus tema nimi on uktsel ja kus on tema mööbel sees. Kohta, kus ta on kodus ja mis võib olla kohaks - kohaks tema sõpradele. Usun, et sellist kohta on ta otsinud, kuid kahjuks tulemuseta. Ta mõtles, et leiab selle, kui laseb end mehe poolt võtta. Kõik, mis ta leidis, oli voodi, aga mitte koht. Koha puudumine on üks peamisi enesetapu põhjusi."

Esther mõtles hetke, siis lausus:

"Teiste sõnadega, kui keegi temaga ei abiellu, ei saa ta kunagi õnnelikuks."

Ta ei suutnud ikka veel taibata.

"See ei ole hädavajalik," ütlesin ma kannatlikult. "On abielupaare, kes iial ei leia oma kohta, ja on üksikuid inimesi, kellel on oma koht. Kui neid külastad, tunned, et oled turvalises kohas."

"Aga Jumal? Milline on selles kõiges Jumala osa? Kas sa ei arva, et Jumal on Fatma sügavaim vajadus?"

"Jah, pastoriproua."

"Sa ütlesid, et tema sügavaim vajadus on oma koht."

"See on ju seesama, Jumal on ainus koht. Need, kes leiavad koha, leiavad ka Jumala, ja need, kes leiavad Jumala, on leidnud oma koha - olenemata kus nad on, ja kas nad on abielus või vallalised."

"Ma pean selle üle järele mõtlema. Ma arvan, et sama palju kui abielujuhendamist, vajame me ka üksiku elu juhendamist," ütles Esther.

"Jah. Ma olen sinuga kogu südamest nõus. Mida Fatma praegu teeb?"

"Ta kirjutab. Ma ei tea, mida. Ma ei küsinud."

"Tubli."

"Mis siis, kui ta soovib minna tagasi Johni juurde?"

"Lase tal minna."

"Ja kui ta palub mul minna tema asju ära tooma?"

"Siis sa loomulikult lähed."

"Aga ma..."

"Püüa samal ajal Johniga veidi vestelda. Tema vajab samuti abi. Sa oled õige inimene mind aitama. Minu jaoks on see uks suletud."

"Pastor Walter, ma ei ole kunagi midagi niisugust teinud. Mul ei ole kogemusi."

"Siis tarvita oma naiselikku intuitsiooni. Isegi kui sul kogemusi oleks, aitaks intuitsioon ikkagi enam. Nõuandmine on kunst, mitte teadus."

"Oh, ma olen täielik null."

"Mina samuti. Me mõlemad oleme nullid, Esther. Mina ei oleks osanud eelmisel ööl midagi teha. Aga just nii Jumal meid tarvitabki. Tema on Üks nullide ees."

"Hea küll. Täna sind, vend null."

"Täna ka sind, õde null, ja Jumal õnnistagu sind, kui sa peaksid minema Johni juurde."

Panin toru ära, enne kui ta jõudis vastata.

Kui olin kiiruga einestanud, astusid tuppa Timothy ja Mirjam. Nende vahel valitses kui sootuks uus atmosfäär. Nad näisid olevat teineteises enam kindlad. Timothy oli esimene, kes hakkas rääkima, kui nad olid diivanil istet võtnud.

"Me rääkisime teineteisega," ütles ta.

"Kus?"

"Minu venna majas."

"Nii et on siiski kohti, kus te kõigele vaatamata saate rääkida."

"Jah, on küll," ütles ta naeratades. "Me rääkisime ja jõudsimme järeldusele, et Mirjamil ei olnud eile päris õigus, kui ta ütles, et me oleme sisenenud kolmnurka läbi seksi sissekäigu. Tegelikult sisenesime me sama hästi armastuse sissekäigust. Me tegime tagasipöörde ja jäime nende kahe vahele. Te mõistate, me oleme eriline juhtum, vahepealne juhtum."

"Ma arvan, et 99% meist on vahepealsed juhtumid."

"Kooselu alguses oli meil armastus, ehtne armastus. Niisiis, nagu teie ütlesite, sisenesime me läbi armastuse sissekäigu. Kui me olime juba seespool, läksime me seksi ukse juurde, ja üsna varsti me unustasime, kuidas olime sisse tulnud. Kuidas seda öelda? Me saime üheks, aga mitte täielikult. Me jagasime oma kehi, jagamata oma mõtteid. Niipea, kui me seda märkasime, püüdsime pöörduda tagasi armastuse juurde. Aga me ei leidnud enam ust üles."

"Ma kartsin ei öelda," ütles Mirjam lõpuks. "Ma mõtlesin, et armastamine tähendab mitte kunagi ei öelda. Ja ma häbenesin punastada."

"Sa oled võimeline punastama, Mirjam!" hüüatasin ma. "Ma nägin seda eile, kui sa rääkisid mitte just eriti ilusatest asjadest."

"Ma hakkas austama sinu ei-sid ja sinu punastamisi," ütles Timothy uue kindla tooniga.

"Väga hea," ütlesin ma. "See on diagnoos. Milline on ravi?"

"Meil on kaks küsimust," vastas Timothy. Oli selge, et nad olid jutuajamise jälle hoolikalt ette valmistanud.

"Esimene küsimus on: kas te arvate, et meie vanuse, hariduse ja iseloomude erinevuse tõttu on meie abielu igal juhul määratud nurjumisele?"

"Ma ei saa seda mingil juhul kinnitada. Teie abielu õnnestumine oleks üks tõsine tunnistus."

"Mida te mõtlete?"

"Igähele on silmnähtav, et te ei ole 'abieluaed', kus mees valitseb naise üle ja suhtub temasse vaid kui laste toitjasse. Mirjam ei hakka iial aia rolli mängima. Ta kas abiellub kui partner või ta ei abiellu üldse. Inimesed teie ümber näevad seda. Seda ma mõtlesingi tunnistuse all."

Peatusin.

"Aga..." ütles Timothy.

"Aga mis?"

"Hüva, te ütlete, et meie abielu ei pruugi nurjuda - ja juhul, kui ta õnnestub, on ta tunnistuseks, kuid siin peab olema üks 'aga'."

Mulle tuli naer peale. "Õige, kui Mirjamil ei ole küllalt takti ja diskreetsust ja selle asemel mängib ta välja oma üleoleku kaardi ning kui sa siis ei ole juhuslikult küllalt ennastalgav ja alandlik, et arvestada tema üleolekut, siis satub teie abielu hädaohtu. See võib saada koormaks, mis murrab kaameli selja. Vähemalt nõuab see väga suurt pingutust."

"Kas te arvate, et me seda ei suuda?" küsis Timothy murelikult, kuna Mirjam võttis ta käest kinni.

"Olla valmis hädaohuga kohtuma ja sellele otsekoheusega silma vaatama tähendab poolt võitu. Ja siiski, teilt nõutakse midagi erakordset."

"Aga me oleme ju väga harilikud inimesed. Meis ei ole midagi erakordset."

"Teie ei ole erakordsed, aga Jumal tahab teiega midagi erakordset teha."

"Kas te usute, et me kristlastena tuleme sellega toime?"

"Ma arvan, et otsustavaks saab selle elu kvaliteet, mida te elate Jumalaga."

Toas oli vaikne.

"See juhib meid teise küsimuse juurde," võttis Timothy jutuotsa uuesti üles. "Kas saab kõike otsast alata?"

"Mida sa sellega mõtled?"

"Alustada stardijoonelt, nagu ei olekski me veel kolmnurka sisenenud. Läheneda aeglaselt armastuse uksele ja siis suunduda sealt edasi mõlemas suunas, ilma ühtki astet vahele jätmata."

"Ta mõtleb," lisas Mirjam oma avameelsel otsekoheisel viisil, "et kas me peaksime tänasest päevast peale kuni abiellumiseni seksist hoiduma, hoolimata sellest, et me oleme juba liiga kaugele läinud?"

"Kindlasti ei ole see teile kerge. Ükskord olete te alustanud, kiusatused on suured. Aga ma ei arva, et see oleks võimatu. Ainuüksi inimlikust jõust on siin vähe. See nõuab erilist armu - suurt jõudu. Siiski tean, et mitmed on nõnda toiminud."

"Ja milline on tulemus?"

"Tavaliselt nende kooselu süveneb. Niipea kui seksi polnud, olid nad võimelised suhtlema sügavamal tasapinnal. Loomulikult aitasid nad teineteisel ka kiusatusi võita."

"Kuidas me saame teineteist aidata?" tahtis Mirjam teada.

"Hoidudes teatavatest situatsioonidest. Loobuge näiteks oma öistest autosõitudest. Käige väljas koos teiste paaridega. Olge ausad. Ärge teeselge, et mõni asi, mis ei ole ilus, on seda."

"See tekitab meis pinget."

"Kindlasti. Mis siis? Paljud seksuaalprobleemid kerkivad meie päevil üles sellepärast, et inimesed mõtlevad, nagu peaksid nad iga hinna eest hoiduma vaevast, loobumisest ja pingest. Ma usun, et pinge on midagi positiivset, mis kuulub arenemise ja küpseks saamise juurde. Ühel päeval peate te õppima pinge all püsti seisma - ja parim aeg seda õppida on enne abielu."

"Kas pinged säilivad ka abielus?"

"Jaa. Ikka. Need, kes ei ole enne abielu õppinud selle all püsima jääma, seatakse abielu ajal tõsise kriisi ette. Kolmnurga kõigi kolme nurga vahel on pinge: seksi ja armastuse vahel, armastuse ja abielu vahel ja abielu ning seksi vahel. Samuti on ju ka telgiga. See on veekindel ainult niikaua, kui riie on vaiade vahele pingule tõmmatud. Niipea kui pinge on kadunud, vajub telk lonti."

Timothy ja Mirjam ei öelnud nüüd enam midagi. Nad jätsid hüvasti ja lahkusid käsikäes.

Daniel tuli mulle järele - mind lennujaama viima. Kui möödusime valvelauast, tõstis telefonioperaator pilgu lülituslaualt ja tervitas mind silmadega.

Äkki meenus mulle, et ma ei ole Ingridi jaoks tuba reserveerinud.

Küsisime administraatorilt, kas ma ei saaks kolida kahekohalisse numbrisse, kuid kõik sellised toad olid nädalalõpuks kinni.

"Oleksite te küsinud eile või isegi täna hommikul," ütles ta.

"Mul on tõesti häbi, Daniel. Ma olen olnud terve nädala siin nii ametis, rääkides abielust ja jagamisest, et ma olen täielikult unustanud reserveerida toa, mida saaksin jagada oma naisega."

Administraator soovitas üksikut tuba samal korrusel just minu toa vastas ja me leppisime sellega.

"Võib näida, nagu ei oleks meil teineteisega head läbisaamist," ütlesin ma.

Daniel lohutas: "On isegi parem - nii te saate vestelda inimestega eraldi. Oli hea, et meil oli täna vaba külalistetuba, kui Esther vestles Fatmaga."

Esther ootas meid autos. Ma küsisin temalt, kes vaatas laste järele, kui ta Fatmaga kõneles, samuti pika telefonikõne vältel minuga täna lõuna ajal.

"Minu abikaasa," teatas ta uhkelt.

Daniel ohkas kuuldavalt.

"Kas sa oled kurnatud, mu vend?"

"Kole! Kui nii edasi läheb, siis ma ei tea, millega kõik võib lõppeda," naljatas ta. Siis muutis ta hääletooni. "Tõsiselt, Walter, Esther on teine inimene seitsaadik, kui ta meie tööst osa võtab. Mul on uus naine."

"Aga kes vaatab praegu laste järele?" küsisin ma.

"Fatma pakkus end nende eest hoolt kandma, et ma saaksin koos Danieli ja sinuga lennujaama sõita."

Tee peal tahtis Daniel teada, kas ma olen andnud mingisugust nõu hotelli telefonioperaatorile.

"Ma püüdsin sulle täna hommikul veidi pärast üheksat helistada ja operaator ütles mulle pehme lahke häälega: "Sir, ma tean, et olete väga hädas. Aga palun ärge kaotage lootust. Doktor magab praegu ja ma arvan, et ta ei ärka enne lõunat. Kuid olen kindel, et ta aitab teid, kui helistate veidi hiljem.""

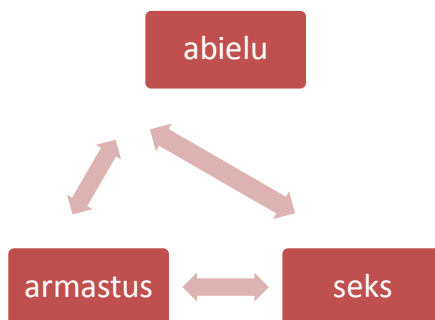
Naersime kogu südamest, kõik kolm.

"Ma palusin tal olla viisakas," ütlesin ma. "Aga kes oleks osanud arvata, et sina oled esimene klient. Täna oli palju kõnesid. Ma ei suuda mõista, miks keegi ei ole mõelnud usaldustelefoni loomisele teie linnas."

Lennujaama jõudnud, saime teada, et Ingridi lennuk saabub pool tundi hiljem. Kui me ootasime, kommenteerisid Daniel ja Esther minu viimast loengut.

"Eile õhtul arutasime me viltuste külgedega kolmnurka," alustas Daniel. "Sel viisil loodi tühi ruum, kooselu vaakum, nagu sa ütlesid. Aga me teame paljusid kihlatud paare, kelle puhul see kirjeldus ei sobi. Nende olukord on teistsugune. Nad on tundnud teineteist juba pikka aega ja on oma armastuses kindlad. Nad on tõestanud oma truudust ikka ja jälle ning on võidelnud koos läbi paljudest raskustest. Samm sammu järel on nad kasvanud oma armastuse väljendamises ja samal ajal vastastikusel vastutuses. Aga mõnede väliste asjaolude tõttu ei ole neil siiski võimalik abielluda. Võibolla ei ole neil kohta elamiseks, või õpivad veel mõlemad, on näiteks üliõpilased. Tegelikult ei ole seal vaakumit, on ainult väga väike tühi ruum, mis eraldab neid pulmadest ja täielikust füüsilisest kooselust. Nende juhtum näeks välja umbes niimoodi..."

Daniel võttis jakitaskust paberilehe ja joonistas sellele paralleelsete liinidega kolmnurga, kus ainult viimane joon oli kergelt viltu.

Ta selgitas: "Need paarid ütlevad: "Ei ole meie süü, et me peame alustama oma abielu enne pulmi. Me oleme sunnitud nii talitama väliste asjaolude sunnil. Me teame, et see ei ole ideaal, aga meie jaoks ei paista see ka eriti halb. Me küll riskime, ometi on see parem meie loomulike soovide allasurumisest tekkivast hädaohust. Me ei taha muutuda äkilisteks ja närvilisteks, ega koguni kaotada teineteist." Avameelselt öeldes, Walter, kui ma kuulen neid sedasi rääkimas, pean ma tunnistama, et neil on õigus. Pika ootamisega võivad nad enam häirida jõudude dünaamilist kokkumängu kui andumisega enne pulmi."

"Aga miks mõned inimesed väidavad, et abieluelne seks teeb abielu õnnetumaks?" tahtis Esther teada.

"Isiklikult," vastasin ma, "ei tea ma ühtki paari, kes oleks kunagi väitnud, et nende abielu oleks tingimata nurjunud, kui nad ei oleks katsetanud seksi enne pulmi. Kuid ma tean ka paare, kes ütlesid, et abieluelne seks ei ole mingil viisil kahjustanud nende abielu. Samuti tean ma piisavalt palju paare, kes pärast tagasivaatamist näevad kõike uues valguses, olgugi et nad alustasid oma abielu enne pulmi parimate argumentidega."

"Me loeme teie raamatut "Ma armastasin tütarlast". Kas François ja Cesile kuuluvad nende viimaste hulka?"

"Ma usun küll. Nad mõlemad mõtlesid, et kõrge mõrsjaluna, mida François ei suutnud Cesile'i eest maksta, õigustas nende väikest vahepealset ruumi kolmnurgas. Täna, arvan ma, soovivad nad, et oleksid siiski oodanud."

"Mida sa sellistele paaridele ütleksid?"

"Kõigepealt kontrolliksin kõiki nende argumente abielu vastu. Sageli on tõeliseks motiiviks ainult väärhukus. Nad on liiga uhked alustamiseks oma laulatatud abielu ainult laua ja voodiga. Miks? On isegi hea elada alguses veidi karmi elu. Ma ütlesin neile: kui te alustate kõige madalamalt, on teil võimalik minna vaid ülespoole."

"Sa siis isegi julgustaksid neid alustama väikeses tüüritoas?"

"Ma mõtlen seda, et pulmades edasilükkamine põhjusel, et ühel kahest ei ole uut öösärki või pidžaamat, on narr."

"Selles ongi küsimus," selgitas Daniel, "paljudele meie kiriku liikmetele on abiellumise takistuseks asjaolu, et nad ei saa endale lubada valge mehe riideid - tumedat ülrikonda peigmehele ja pruutkleiti tütarlapsele. Teised viivitavad, sest nad arvavad, et peavad tegema traditsioonilise pulmameo, mis aga on liiga kulukas."

"See veenab mind veel enam, et me peaksime soovitama lihtsaid pulmi!" hüüatasin ma. "Ühele kihlatud paarile, kes on oma truudust ja armastust küllaldaselt ajaperioodil kontrollinud, peaksid nende perekonnad soovitama pidada pulmad niipea, kui see on võimalik."

"Mis siis, kui see ei ole võimalik?" käis Daniel peale.

"Siis pead sa juhtima nende tähelepanu faktile, et vaatamata ühe probleemi lahendamisele - füüsilise andumise läbi seksuaalsest pingest vabanemisele - kerkivad üles paljud uued probleemid."

"Missugused probleemid?" küsis Esther.

"Paarile peab meelde tuletama, et tagasipöördumise võimalust ei ole. Uks on sellest päevast alates suletud. Muidugi, kui paaril ei ole oma kohta, on vastastikune kohandumine raskendatud. Tavaliselt on selleks tüdruk, kes kannatab enam ulaluse puudumise pärast ja see võib takistada teda ka täieliku seksuaalse rahulduseni jõudmast."

"Kuidas on rasestumisvastaste vahenditega?" küsis Esther.

"Otsuse tegemisel sageli isegi ei mõelda nende asjade üle. Varsti aga märgatakse, et ideaalset lahendust probleemile ei ole ja et kompromissist ei pääse ühegi meetodiga. See ei olegi nii kerge - olla koos ja mitte elada koos."

Ingridi lennuk saabus lõpuks. Esimesed reisijad ilmusid juba.

Siis nägin ma oma naist. Sirgelt ja majesteetliku aeglusega tuli ta trepist alla. Ta kandis helepruuni kostüümi ja oli kaelani mässitud rohelistesse salli. Tema lemmikvärvid, mõtlesin ma.

Jälgisin, kui ta mõõdukate sammudega lennuki ja jaamahoone vahelist teed astus, kiigutades aeglaselt oma pikki käsivarsi, mis reetsid tema rootsi päritolu. Ma tundsin uhkust, et olen abiellunud selle daamiga. Daniel oli vait.

Ingridi nägu oli elav ja särav, kui ta meid märkas. Uskumatu, et seesama inimene oli paar päeva tagasi kirjutanud nii masendatud kirja, mõtlesin ma.

Heitsin pilgu tema pagasile ja lootsin salajas, et ehk oli tal meeles, mille mina unustasin - kingitused Danielile ja Estherile.

Vahetanud südamlikud tervitused, suundusime lennujaama restorani. Istusime neljakesi ümber laua ja tellisime endile lõuna. Kui ootasime, andis Ingrid igäühele üle kingitused: pluusi Estherile, kaelasideme Danielile, suure kalendri värvifotodega Austria Alpidest nende koju, väikesi mänguasju lastele.

Kingitused murdsid kiiresti jää. Peagi vestlesime nagu vanad sõbrad. Ma imetlesin kergust, millega Ingrid saavutas kontakti.

Kui Daniel ja Esther kuulsid, et ta on sünnilt ameeriklanna, tahtsid nad teada, kas Ühendriikides on samad probleemid, mis aafriklastel, kas ka nemad vajavad abielukolmnurka sama palju kui aafriklasted. Daniel ütles, et ta on lugenud klubidest Ühendriikides, kus valitseb täielik seksuaalne vabadus. Mees ja naine lähevad koos klubisse, löövad seal paari, kellega soovivad, ilma emotsionaalse ühenduseta, ning hiljem lahkuvad jälle nagu mees ja naine. Aga nende klubide peremehed on märganud, et nii ei suudeta kuigi kaua elada. Miski tõstab neis abielupaarides mässu.

"Jaa," ütles Ingrid, "nad mõtlevad, et see on pääsetee monotoonselt monogaamiast, aga tulemuseks on veelgi suurem tühjus ja üksildus. Ameeriklased vajavad kolmnurka sama palju kui aafriklasted. Me peame näitama, et monogaamia võib olla erutav seiklus, mis loob abieluks vajaliku seksi ja armastuse kooskõla. Ei ole midagi igavamamat kui abielurikkumine, midagi sisutumat kui abielulahutus."

Estheril tärkas mõte: "Oleks suurepärane, kui me ükskord kuulutaksime seda läkitust koos, neljakesi, nagu meeskond - üks aafrika ja üks ameerika - euroopa abielupaar."

"Jaa, sellest võiks olla palju abi, kui aafriklasted kuuleksid seda sõnumit nimelt aafriklaste kaudu," jätkasin ma.

"Ka ameeriklastele ja eurooplastele oleks tore kuulda seda aafriklaste suust," lisas Ingrid.

"Ka mina mõtlen nii," saatsin ma Estherile nõusolekumärgi. "Eeldades, et te olete ausad nullid, mitte täispuhutud, tahtes olla enam kui vaid null, ega ka kokkutõmbunud, tahtes olla vähem. Kokkutõmbunud nullid tahavad olla teiste silmis alandlikud. Aga te ju mõistate - enese alavääristamisega püütakse sageli varjata suurt uhkust..."

"Sa ei tohi anda mu naisele õppetunde nõuandmises," protesteeris Daniel naerdes. Ta pöördus Ingridi poole: "Teie abikaasa tegi minu naisest pastori ja minust lapsehoidja. Ma ütlen teile: ühest pastorist meie perekonnas on küllalt."

"Neil on sama probleem mis meilgi," selgitasin ma, "ei iialgi ühtki rahulikku hetke, palju segavaid lülitamisi ja pidev konflikt abielu ja töö vahel, Tal on aega kuulata igäühe muresid, kuid mitte oma naise omi. Kõlab tuttavalt, eks ole?"

Ingrid mõtles hetke. Siis ütles ta: "Siin on ainult üks lahendus. Te vajate peidukohta. Kohta väljaspool linna, kust keegi ei oska teid leida ja mida keegi ei tea. Sinna võite minna üheskoos kord nädalas terveks päevaks või vähemalt päeva teiseks pooleks."

Estheri nägu elavnes: "Ma tean, kuhu me võime minna."

"Kuhu?" tahtis Daniel teada.

"Ma ütlen sulle, kui oleme üksi," ütles ta kelmikalt naeratades. "Keegi teine ei tohi seda teada."

"Walter käib vahetevahel katoliku kloostri, kui ta tahab segamatult töötada," ütles Ingrid.

"Jaa, tõsi küll," ütlesin ma, "ja siis ma kadestan alati preestreid sellepärast, et nad ei ole abielus."

Esther tahtis teada, kas ma mõtlen seda tõsiselt.

"Tal on õigus," vastas Daniel minu eest, "ma arvan, et igal abielumehel on hetki, kus ta soovib olla üksik."

Daniel viipas kelneri, et võtta arve. Ta avaldas soovi maksta ise. Nõustusime targu tema aafrikaliku külalislahkusega, ehkki teadsin, et tema väikese teenistuse juures oli see tõeline ohver.

Kui me sõitsime lennujaamast hotelli, istusid daamid tagaistmel. Esther tänas Ingridit veel kord hea nõu eest salajase koha suhtes.

"Lugesin kord ühte raamatut," ütles Daniel mulle, kuna Ingrid ja Esther vestlesid omavahel, "kus autor andis nõuandjatele nõu mitte nõu anda."

"Kas sa saad seda vältida, Daniel? Mitte suunata - see on ju samuti suunamine, võibolla kõige osavamgi. Ma nõustun Paul Tournier'ga, kes väidab, et mitte keegi ei saa tegelikult olla moraalselt neutraalne ja kui me ka avalikult midagi ei väida, ei pääse meie salajased mõtted teise intuitsiooni eest.

Isegi kui sa midagi ei ütle, võib teine kujutleda, mida sa mõtled, ja ta kulutab hulga aega peamurdmisele selle üle, mille üle ta arvab sind mõtlevat. Sel viisil võib ta jõuda täielikult valedele järeldustele. Ma usun, et on ausam ja hädaohutum jagada teistega avameelselt oma arvamusi ja siis anda talle loomulikult vabadus nendega nõustuda või mitte."

"Aga, Walter, see autor ütleb, et kui sa annad nõu, oled sa nagu jõekaldal istuja, kes räägib vees olijaga, selle asemel et hüpata vette ja ujuda temaga koos."

"Vastupidi", vastasin ma, "kui sa ei anna nõu, jääd sa veest välja. Aga kui sa annad nõu, on see sõna otseses mõttes vette hüppamine. Kui keegi teine siis sinuga nõustub ja järgib sinu nõuannet, oled sina vastutav, sa oled temaga seotud, sa ujud edasi koos temaga."

Jõudsimme hotelli ning jätsime Estheri ja Danieliga hüvasti.

"Palun helista mulle, kui oled koju jõudnud," ütlesin Danielile, "ja räägi mulle, kuidas on Fatmaga."

Olin rõõmus, et sel õhtul ei olnud jutlust. Ma olin ikka veel eelmisest ööst väsinud.

Kui olime üksi oma toas, haarasin Ingridi käte vahele. Talle tulid pisarad silmi. "Seda on siiski liiga palju," ütles ta.

"Kuidas sa lastest lahkusid?" küsisin ma.

"Nendega on kõik korras. Poisid läksid neljapäeval tagasi internaatkooli. Siin on Davidi kiri sulle."

Lugesin oma 12-aastase poja korrapäraseid ridu: "Eelmisel ööl oli mul kummaline unenägu. Nägin, et ma sõitsin koos sinu ja mammaga Aafrikasse. Sa küsisid, mis on minu juhtlause. Ma mõtlesin veidi ja siis meenusid mulle laulusõnad: "*Gehe mit dem Herrn allewege* (käi Issandaga kõik teed).""

Laste selline ohver näitab meile neid uuest küljest, mõtlesin ma, ja võibolla koguni aitab kaasa nende sisemisele kasvamisele.

"Kas väike Ruth jättis rõõmsalt hüvasti? Ta on ju alles kaheksane," küsisin Ingridilt.

"Ta oli väga ärevil, et pidi minu reisi ajaks naabrite juurde jääma. Ta pani sinu vana laevakapteni mütsi oma mänguelevandile pähe, et mitte olla ilma sinuta. Ja kas tead, mis ta mulle kõige lõpuks ütles: "Mamma, ära ole kurb, et sa ei saa mind vaatama tulla. Sa tead, et päevad mööduvad kiiresti." Mõtlen sageli, et nad on vahvamad kui nende ema. Räägi mulle, kuidas su loengud lähevad?"

"Seda pead küsima inimestelt, kes neid kuulavad, mitte minult."

"Esther rääkis mulle autos. Ma ei olnud üllatunud. Teadsin juba enne kui sa seda reisi alustasid, et Jumal sind tarvitab."

Istusime koos diivanile, kus alles mõned tunnid tagasi olid istunud Mirjam ja Timothy.

"Sinu kaebekirjad ei teinud mul olemist just kergeks, sa tead."

"See ei olnud kaebamine. Ma tahtsin ainult jagada sinuga oma olukorda."

"Aga kui oma olukorda nõnda jagad, tunnen ma end süüdlasena. Sa oleksid nagu öelnud, et on minu süü, et jätsin su üksi.

Et ma ei armasta sind küllalt."

"Seda ma küll ei tahtnud..."

"Kas sa ei mõista, et ma vajan teistsuguseid kirju, kui ma niisugust tööd teen?"

"Jaa, ma tean väga hästi, aga ma ei saa kirjutada teisi kirju, kui mul ei ole kõigepealt võimalik jagada seda, mida tegelikult tunnen. Kui ma olen nii abitu, ei oska ma midagi muud teha. Mul ei ole kedagi, kellega rääkida oma sisemistest tunnetest, kui sa oled ära. Kui ma ei tohi sulle neist kirjutada, ei tea ma, mis võib juhtuda."

Ingrid ei püüdnud enam pisaraid tagasi hoida. Ta pani pea minu sülle ja nuuksus tasakesi. Uhke daam oli kadunud. Oli jäänud vaid üks naiivne lapsuke.

Telefon helises. Võtsin toru, silitades samal ajal vasaku käega Ingridi pead. Helistas Daniel.

"Ma tahan sind õnnitleda sinu naise pärast," ütles ta. "Kas tead, ta on rabav nagu ingel. Kunagi varem ei ole keegi avaldanud mulle sellist muljet. Ma mõtlesin kõigepealt, et ta ei olegi päris. Aga ta on siiski. Ta kiirgab midagi."

"Jaa," vastasin, kuna Ingrid nuttis ikka veel, pea peidetud minu sülle.

"Kui ta tuleb tuppa, muutub tuba teistsuguseks. Esther on temast ka täielikult sisse võetud."

"Täna sind. Vahel ma imestan, kuidas nii saamatu ja tahumatu mees nagu mina on võinud leida endale sellise naise."

Ingrid tõstis pea, aga ma surusin selle hellalt tagasi.

"Kuidas on Fatmaga?"

"Hästi. Kui me koju tulime, leidsime ta lastega mängimas ja pärast sõi ta koos nendega õhtust. Tal näib olevat rahu iseendaga. Seda on näha, ehkki ta ei ole veel teinud otsust. Ma hoidun talle mingisugust nõu andmast."

"Ära karda," ütlesin ma, "ta teab nangunii, mida sa talt ootad."

"Ta ütles, et kirjutab sulle kirja, aga see ei olevat veel lõpetatud. Ta tahab selle sulle homme pärast teenistust üle anda. Aga, Walter, ma helistasin sulle hoopis sellepärast, et kirik on jälle täis. Inimesed voolavad kokku. Sa pead tulema ja pidama neile loengu ka täna õhtul."

"Kas sa ei teatanud, et täna õhtul ei ole koosolekut?"

"Teatasin küll. Aga inimesed on siiski tulnud. Võibolla ei öelnud ma seda küllalt selgelt. Seal on palju uustulnukaid. Ma ei saa neid koju saata. Sa pead tulema, Walter."

"Ma ei saa ju, Daniel."

"Kas sa püüad mind õpetada, kuidas öelda 'ei'?"

"Kas Ingrid ei võiks minu asemel tulla?"

Ingrid tõstis pea järsult üles ja istus sirgelt.

"Luba ma küsin talt."

Ingrid raputas ägedalt pead.

"Ta on nõus," ütlesin ma. "Tule talle viieteistkümmne minuti pärast järele."

Ingrid haaras toru, aga ma olin juba hargi alla vajutanud ja see katkestas kõne.

"Ma ei ole midagi ette valmistanud," ütles Ingrid. Ma tundsin teda liiga hästi, et sellest end heidutada lasta, ja mõistsin tema hääletoonist, et vastuseis on murtud.

"Lase neil lihtsalt küsimusi esitada," andsin ma nõu. "Ma olen kindel, et kui sa oled võitnud nende usalduse, on neil sadu küsimusi. Pealegi pole see sulle raske. Tõuse nüüd ja riietu ümber. Sulle tullakse varsti järele."

Ta vaatas toas ringi. "On see tõesti kaheinimesevoodi?"

"Ingrid, mul on kahju, aga neil ei olnud tänaseks õhtuks vaba kahest tuba. Nii pidin võtma sinu jaoks teise üksiku toa. See on just minu oma vastas, teisel pool koridori."

Ta ei öelnud midagi, aga ma nägin, millist pingutust nõudis talt selle teatavaks võtmine.

"Niiviisi on isegi parem," ütlesin ma, "näiteks juhul, kui keegi tahab sinuga pärast koosolekut eraldi vestelda."

"Väga hea," ütles ta, "see ei tähenda midagi." Siis läks ta oma tuppa end valmis seadma. Aga ma tundsin teda liiga hästi. Tema hääletoon näitas, et see tähendas talle väga palju.

Kui Ingrid oli lahkunud püüdsin töötada oma jutluse kallal. Tekstiks oli Efesose 5:21-33:

"Mehed, armastage oma naise, nõnda nagu ka Kristus on armastanud kogudust," oli võtmesalm. Kuidas armastas Kristus kogudust? Ta teenis teda, mõtlesin ma. Ta ei tulnud laskma ennast teenida, vaid teenis ise. Ta alistus kogudusele, andis ennast tema eest.

See heitis minu jaoks uut valgust salmidele, mida kõik mehed tervitavad ja kõik naised põlgavad:

"Naised, olge oma meeste vastu otsekui Issanda vastu." Mõistsin järsku, et naise alistumine on ainult vastualistumine oma mehe alistumisele. "Alistuge teineteisele."

Jah, aga kuidas? Kas on keegi ialgi saavutanud siin tasakaalu? See näis olevat peamine ülesanne.

Telefon helises jälle. See oli operaator, kes seekord helistas oma asja pärast.

"Te lubasite mul helistada, sir."

"Jaa, nii oli. Mis probleem teil on?"

"Minu abikaasa joob."

"Miks?"

"Ma ei tea."

"Te peaksite teadma. Tema elus peab kusagil olema lünk."

"Lünk?"

"Jaa. Joodik tahab alati täita mingit lünka, tühja kohta. Tema elus peab olema mingi puudujääk, mingi tühjus."

"Ma ei oska midagi arvata."

"Kas teil lapsi on?"

"Jah. Üks laps."

"Kui vana ta on?"

"Peaaegu neljane."

"Kas teie abikaasa ei soovi teist last?"

"Jah, aga kuna ta joob, siis pean mina töötama ja seepärast ei saa ma endale teist last lubada."

"Miks te ei tee temaga lepingut?"

"Lepingut?"

"Jah, tõsine tehing kuulub ikka abielu juurde."

"Väga hea. Mis tehing see peaks olema?"

"Tema jätab joomise ja teie nõustute saama veel ühe lapse."

"Täna teid, sir. Ma ei unusta meie jutuajamist."

"Nüüd tahan ma anda teile ühe numbri."

"Jah, palun."

"Neli kolmteist."

"Üks number on puudu - igal telefonil meie linnas on neli numbrit."

"See number on teie jaoks."

"Minu jaoks?"

"Jah. Kas teil on Piibel?"

"Leian, kui vaja."

"Siis otsige Filipi kirjast neli kolmteist: "Ma suudan kõik Temas, kes mind teeb vägevaks.""

Telefonis valitses vaikus.

Panin toru ära. Jälle olin ma andnud nõu, mõtlesin ma. Olen üks võimatu nõuandja, vaene abikaasa ja pastor ilma jutluseteta. Ma istusin puhta paberilehe ees ega suutnud ridagi kirjutada. Oli sama tunne, mis mul oli olnud siin esimesel õhtul.

Kui Ingrid kirikust tagasi tuli, ei olnud ma jutlusest veel ühtki sõna kirja pannud.

"Kuidas läks?" küsisin temalt.

"Väga hästi, kõigele vaatamata. Kui Daniel oli mind tutvustanud kui sinu naist ja meie kolme poja ja ka kahe tütre ema, julgustas ta neid küsima kõike, mida nad tahavad. Ja palus neid mitte häbeneda ja nimetada nimepidi asju, mida Jumal ei olnud häbenenud luua. Nad tegid seda. Küsimused murdsid välja nagu veetulv. Oleksime võinud veel mitu tundi jätkata."

"Mida nad küsisid?"

"Enamuses naise ja tema bioloogiliste funktsioonide kohta. Kui ma selgitasin menstruatsioonitsükli ja muudatusi, mida see loob niihästi naise kehasse kui ka tema emotsioonidesse, tõusis üks mees üles ja küsis: "Kas selleparast ei olegi minu naine kaht päevagi järjest ühesugune?"

Keegi teine tahtis teada, mida teha, kui naine on rase ja himustab veidraid asju, mis sageli maksavad palju raha. Kas ta peaks tema üle naerma või peaks ta katsuma temale neid asju muretseda?"

"Ma juba tean, mida sa vastasid. Sa rääkisid neile loo õuntest, kui me olime Kamerunis ja sina Kathyt ootasid. Sa kirjeldasid, kuidas sinu mall-abikaasa tegi spetsiaalse reisi lennuväljale, et minna vastu Euroopa lennukile ja osta üks kilo kalleid õunu..."

"Jah, ja..."

"Ja et sinu süda täitub armastusega minu vastu iga kord, kui sa mõtled nendele õuntele ja..."

"Ja kui tänulik ma olen, et mul on nii mõistev abikaasa!"

"Kujutan ette, mida sa ütlesid. Kahju, et ma praegu selline ei ole. Mida nad veel küsisid?"

"Nad tahtsid teada, kust tulevad kaksikud, mis põhjustab nurisünnitusi, kas mees võib magada oma naisega, kui see on rase, miks nii palju emasid sureb sünnitusel - need olid kõik head küsimused."

"Oh, õde. Mul on hea meel, et sina olid seal ja mitte mina. Kas sa vastasid kõigile küsimustele?"

"Õnneks olid mul pildid kaasas. Ma kasutasin ühte suurendatud pilti naise suguorganeist, et selgitada, kuidas laps eostub."

"Sa tahad öelda, et riputasid selle üles?"

"Loomulikult. Danielil oli väike stend ja me riputasime pildi sinna. Otse altari ette, nii et kõik inimesed võisid seda näha."

"Tead, Ingrid, enne kui ma andsin oma esimese loengu, hoiatas Daniel mind kasutamast sõna 'seks'. Ja nüüd riputate sina altari ette emaka. Peab ütleva, et nad on läbinud pika tee."

"Neil ei paistnud selle vastu midagi olevat. Daniel pidi kutsuma Estheri endale appi tõlkima, kui me kõnelesime naiste elunditest. Ta rääkis mulle pärast, kuidas ta oli seda oma emakeelde tõlkinud. Emakat nimetas lapsemajaks, sigimikku kutsus munalaoks ja vaagna ütles olevat sündimise maantee."

Kui ma olin selgitanud lapse eostumist ja kasvamist üsas, tõusis üks vanem mees üles. Tal oli käes suletud ümbrik. Mees ütles, et tal on üks küsimus, mis põletab tema südant nagu tuli. "Kui ma annan teile suletud ümbriku," ütles ta, "ja selle sees on kiri, kas te saate mulle öelda, kui ümbrik on ikka veel suletud, mis seal kirjas seisab?" Pidin tunnistama, et ei. "Väga hea," ütles ta. "Kuidas saate te siis teada, mis toimub naise kehas, naise kõhus?" See oli seletus, mida ta vajab."

"Kas sulle tundus, et nad usuvad sind, et nad aktsepteerivad seda. mida sa rääkisid?"

"Suuremas osas jah, aga neil oli üsna raske minust aru saada, kui ma kõnelesin rinnaga toitmisest. Nad olid üdini arvamisel, et rinnaga toitval emal on läbikäimine abikaasaga keelatud, kuna siis saab piim

rikutud ja laps võib jääda haigeks, koguni surra. Seepärast on läbikäimine keelatud niikaua kui nad lapsi rinnaga toidavad; seega aastaks, vahel ka kaheks aastaks pärast lapse sündimist."

"Jah, ma tean. Ma olen kohanud seda arvamust kõikjal Aafrikas."

"Ma sain aru, missugused määratud eetilised tagajärjed on vääral bioloogilisel kontseptsioonil. Kui paar ei julge kahe aasta jooksul pärast last üheks saada, peavad nad muutuma polügaamseteks."

"Või läheb mees prostituudi juurde ja saab sealt haiguse. Siin algabki nõiarõng," jätkasin ma.

"Ma arvan, et siin on meie misjon teinud vea. "Moraliseerimise asemel peaksime me jagama informatsiooni."

"Ingrid," ütlesin ma, pannes käed tema õlgadele ja vaadates talle silma. "Ma olen sulle väga tänulik. Sa oled mul hea partner, võitluskaaslane. Ma soovin, et sa aitaksid mul homme kõnelda."

"Sa mõtled kantslist? Ei iial!"

"Sa võid seista all, kui sa tahad, aga oleks imekena, kui sa kõneleksid jutluse ühe osana loo ema Gerdast."

"Ma vaatan. Muuseas, ma lugesin lennukis midagi vaimustavat, mida tahaksin nii väga sinuga jagada."

"Ingrid, palun, mitte praegu! Mul pole oma jutlusest veel midagi tehtud."

Ingrid heitus, kuid ainult sekundiks. Siis ütles: "Hästi. Mul on küll kahju, et sul ei ole aega, aga ma pean nagunii minema. Üks tüdruk ootab, et minuga kõnelda. Ta nimi on Mirjam. Ta ütles, et on kihlatud. Ta oli väga huvitatud, kui ma kirjeldasin ovulatsiooni sümptomeid, ja tahtis selle kohta veel midagi küsida. On hea, et ta alustab nüüd oma tsükliga tutvumist, sest pärast pulmi on sellega tavaliselt juba hiljaks jäädud."

"Väga tore, et sa seda teed, Ingrid. Mina ju ei saaks. Seepärast ma vajasingi sind endale kaastööliseks."

"Millal me peame homme üles tõusma?"

"Hiljemalt kell seitse. Teenistus algab üheksa ja mulle meeldiks alustada oma sõnumit kohe koos sinuga. Me peame ka oma asjad pakkima. Lennuk väljub keskpäeval. Meil ei ole aega pärast teenistust hotelli tagasi tulla, peame minema kirikust otse lennuväljale."

Suudlesin teda hüvastijätuks ja ta lahkus.

IX

Järgmisel hommikul tõusin kell kuus ja pakkisin oma mõlemad ülikonnad. Pisut enne seitset helistasin Ingridi tuppa, et teada saada, kas ta on juba üleval. Ta ütles, et võin tulla. Astusin tema tuppa ja istusin voodi kõrvale. Ta silmad olid kinni, aga ma nägin, et ta põsed olid pisarast märjad.

"Kas sa ei maganud hästi?"

Ta raputas pead, aga ei öelnud midagi.

"Aga, Ingrid, mis on valesti? Me olime eile õhtul nii õnnelikud. See oli nii ülev õhtu. Siis ma suudlesin sind hüvastijätuks."

"Ei, sa ei suudelnud."

"Suudlesin küll."

"Ma ei nimeta seda suudluseks. Ainult üks väike musi. Ma lootsin väga, et sa tuled veel pärastpoole minu tuppa."

"Ingrid, ära ole narr. Ma teadsin, et sul oli jutuajamine Mirjamiga, ja ma ei tahtnud segada. Pealegi oli mul oma jutlusega tegemist."

"Seal sa nüüd oled - sinu jutlus on tähtsam kui kõik muu."

"Aga ma pean täna abielust rääkima."

"Ma imestan, mida sul on öelda. Sa ei mõista naist. Sa ei tea, mis on abielu. Kui sa ainult teaksid, kui raske on sinuga abielus olla! Vahel ma mõtlen, et meil pole kaheksateistkümmne abielus olnud aasta jooksul olnud mingit edasiminekut."

Nüüd olin mina see, kes oli vait.

Ingrid jätkas; "Kui sa ütlesid, et sul pole aega mind kuulata, tundsin, nagu oleksid sa mind loonud."

Ta jäi vait, Et ma midagi ei öelnud, jätkas ta: "Ma sain sinult signaali: "Ära tülita mind!" Kogu öö võitlesin ma kiusatusega uskuda, et kõik muu sinu elus on tähtsam kui mina. Ja siiski ei suutnud ma võita soovi olla sinuga."

"Ingrid, kuula. Sa oled unustanud, kui tänulikud me peame olema, sest meid on siiani juhatatud väga imelisel viisil. Praegu, sel hommikul, on kirik täis rahvast, kes ootab meilt sõnumit abielust. Tuleta meelde, kuidas me alustasime oma abielu!"

"Jaa, väikeses katusekambris krohvitud seintega toas, kus oli sirgelt püsti seistes vaevalt ruumi meile mõlemale. Meie köögiks oli elektripliit pesulaua. Täna öösel soovisin ma tagasi sellesse tuppa, et olla üheskoos sinuga, selle asemel et elada kahes toredas hotellitoas."

"Sa oled tõesti tänamatu."

"Ei, kuid ma olen naine. Sina ei mõista seda. Sa võid abielust kirjutada ja kõnelda, mida sa soovid, kuid vahel ma mõtlen, et sa ei ole mõistnud isegi maa kasutamise seadusi. Sinu jaoks olen ma vaid meeskonnakaaslane, kaastööline, näidismaterjal, aga mitte sinu naine."

Läksin akna juurde ja vaatasin välja, selg tema poole.

Ümber pööramata ütlesin ma: "Ingrid, me oleme ikkagi abielus. Me oleme koos..."

"Jah," katkestas ta, "me oleme koos, aga alati *unterwegs, en ronte*, lõdvas õhkkonnas ja peaaegu mitte kunagi oma kodu rüpes."

"Iga asi nõuab ohvrit," ütlesin ma.

"Tean ainult seda," ütles Ingrid, "et kui sinu töö kannab vilja, olen selle eest valanud pisaraid otsekui sünnitusvaludes."

"Sa ütled seda kibedusega."

"Mul on kahju, aga mu tunded on kalgistunud. Mul ei ole jõudu rõõmustamiseks."

Vaatasin ikka veel aknast välja. Ja siis märkasin kirikutorni. Kell peaks juba lööma, üsna varsti peame me minema teenistusele. On võimatu praegu rääkida, mõtlesin ma. Mul ei ole sõnumit. Alati, kui ma olen kõige õnnelikum, teeb ta seda. Ta kisub kõik puruks.

"Praegu sa soovid olla katoliku preester," ütles Ingrid.

Ma pöördusin ümber. "Jaa, ma soovin seda," ütlesin, püüdmata peita pettumust hääles.

"Monogaamia võib olla erutav seiklus," vastas Ingrid, ja ma sain aru, et temagi teadis selle mind solvavat.

"Tead," ütlesin ma, "kui sa oleksid Esther, teaksin ma täpselt, mida sulle öelda. Aga et sa oled minu naine, olen ma abitu."

"Ja kui sina oleksid Daniel, teaksin ma samuti, mida sulle öelda, aga et..." Jätkamise asemel jooksis naeruvirve üle ta näo.

Istusin jälle tema voodi kõrvale. Minutid möödusid. Keegi ei laota mu telki, mõtlesin ma. See oli olnud võitude nädal: Maurice, Mirjam, Daniel, Fatma. Ja nüüd istusin ma siin nagu kaotan. Kes aitaks mul minu oma telki pingule tõmmata?

Lõpuks katkestas vaikuse telefonihelin.

"Džentelmen, kes käib teil alati järel, on siin."

Toru otsas oli Maurice. "Kas ma tulen üles sulle appi pakke kandma?"

"Maurice, kuule, me ei ole veel valmis. Ingrid on alles voodis."

"On ta haige?"

"Ei. See tähendab, jaa. Mingil määral."

"Mis on juhtunud?"

"Meie telk langes maha."

"Sa mõtled, teie..."

"Jaa, ka meil on abielukriisid."

"Sa naljatad. Kas ka abielunõuandjal tuleb ette abielukriise?"

"See on sama hea kui küsida, kas ka arst võib olla haige."

"Mida ma saaksin teha?"

"Ainult oodata. Või saad sa tellida meile kohvi ja saiu ja saata need üles minu naise tuppa? Ma kutsun sind niipea kui võimalik."

Panin toru ära. Teadsin, et Maurice ei jäta palvetamata. Jumal oli kuulnud tema palveid minu pärast juba ükskord varem.

Ingrid oli nüüd rahulik. Kummardusin tema kohale ja võtsin ta pea oma käte vahele.

"Ma tahan jagada oma teenistust sinuga, aga see on tegelikult raske, mitte kerge. Kui ma ainult ei peaks rääkima selle kirjakoha põhjal: "Mehed, armastage oma naisi nagu ka Kristus on armastanud kogudust!""

Ingrid püüdis naeratada. "Mida sa mõtlesid, kui ütlesid: "Meie telk on kokku langenud?""

"Üks tüdruk, kes tuli mu loengule, Fatma on tema nimi, nägi minu kolmnurka. Ta ütles, et see meenutab talle telki."

"Telki!" ütles Ingrid mõtlikult. "Milline hea mõte. See on pilt, mida suudab mõista iga naine. See isegi lepib mind sinu väga kohmaka kolmnurga ja kõigi selle teravustega."

"Ma teadsin, et see sulle meeldib."

"Mäletad, kui olime ükskord kämpingus, kahekesi, ja õhtul tõusis torm ja meie telk langes maha?"

"Jaa, ma mäletan. Telgi vaiad olid murdunud ja me pidime veetma öö telgi riide all, kuna torm möllas meie ümber."

"Täpselt. Telk langes maha, aga me olime siiski kaetud, ehkki see oli purunenud telk."

"Ja nüüd? Kas me ei ole kaetud isegi praegu? Kas me ei ole siis abielus?"

Vastamise asemel ütles Ingrid: "Walter, ma ju tahtsingi, et sa oleksid teinud seda möödunud ööl - et sa oleksid tulnud minu tupp ja katnud mind tekiga."

Ma ohkasin kergendatult ja olin samal ajal siiski rõhutatud. "Hästi, Ingrid, ma oleksin pidanud seda tegema kergelt ja rõõmsalt. Aga näed ise - ma tunnen ebakindlust ja hirmu, et sa sead ühest väikesest käeliigutusest sõltuvusse kõik - meie abielu, meie töö, meie läkituse, meie teenistuse."

"See ei ole minu jaoks ainult väike käeliigutus. Sellel on suur tähtsus. Sinu armastuses tundnuksin end varjatu ja kaitstuna."

Toateenija tõi Ingridile hommikueine.

"Kes on Maurice, kellega sa rääkisid?" küsis Ingrid, kui me kohvi jõime.

"Ta töötab ehituskompaniis, ta ei ole ei psühholoog ega teoloog. Peale selle on ta veel poissmees. Kas ma kutsun ta üles ja palun tal olla meie vahekohtunikuks?"

"Mul pole selle vastu midagi," ütles Ingrid minu üllatuseks.

See oli rahuldav samm meie mõlema jaoks - tulla Euroopast siia, et aidata aafriklasti nende abieluprobleemides, ja siis paluda ühte aafriklast aidata meid.

Maurice tuligi. Kui ta tupp astus, vaatas ta meid veidi kummaliselt. Ta oli tõenäoliselt oodanud ränka stseeni. Siin aga ei reetnud miski tõsist kriisi. Ingrid ja mina istusime üheskoos kušetil ja mina hoidsin tema kätt.

Ta võttis istet ega lausunud sõnagi. Oli selge, et ta ei osanud midagi öelda.

"Möödunud õhtul," alustasin ma, "panin ma toime kõik eksimused, mida ma teistel abikaasadel soovitan mitte teha. Ma rääkisin ainult oma tööst. Ma palusin naisel täna hommikul kirikus kõnelda ja selleks valmistuda. Ma unustasin teda hüvastijätuks suudelda."

"Ja ta isegi ei öelnud, et armastab mind!"

"See on õige. Ma ei öelnud, et ma armastan teda, ja ma ei katnud teda vaibaga."

"Viimane, mida ta mulle eile õhtul ütles," lisas Ingrid, "oli see, et ta peab tõusma kell 7 ja pakkima asjad enne kirikut."

Lõpuks õnnestus Ingridil naeratada. "Ja tal ei olnud aega kuulata mind, kui ma tahtsin talle midagi lugeda."

"Tal on õigus. Selle asemel valmistasin ette jutlust, kuidas mehed peavad oma naisi armastama."

"Sa näed," selgitas Ingrid, "mind ärritas, et tal on aega ükskõik kelle, ainult mitte minu jaoks, et igatüki peale minu pääseb tema juurde, isegi telefonioperaator." Maurice oli nõutu. Siis tabas ta sõna 'operaator' ja ütles Ingridile nii lapselikult kui üldse võimalik:

"Ma ajasin operaatoriga juttu, kui all ootasin. Teie abikaasa ütles talle eile õhtul, et abielu on vahel tõeliselt ränk tehing. Miks te siis ei sõlmi Walteriga tehingut? Ta kuulab ära, kui loete talle ette selle, mida tahtsite temaga möödunud ööl jagada, pärast aga ütleb, mida tema vajab."

Ilma edasiste seletusteta võttis Ingrid öölaualt väikese raamatukese, mis oli trükitud katoliiklaste poolt Šveitsis. Selles oli üks essee helluse kohta saksa autorilt Karl Krowilt. Ta luges ette lõigu, mille oli alla kriipsutanud:

"Hellus on südame pianissimo, mahedam kui pulsi rütm magades. Kuid hellus ei maga iialgi. Ta on alati ärkvel, tähelepanelik keskpäeva valguses ja mõistapüüdev kesköö tumedas vees. Ta on väsimatu ja ilus ja me võime õnnelikult usaldada tema hooleks oma sisimad tunded."

Vaatasin oma naist armastusega. Siis seda ta tahtiski minuga jagada! Nüüd ma mõistsin teda.

"Nüüd peab Walter ütleva, mida tema vajab," tegi Maurice vahekohtunikuna edusamme.

Ma olin valmis: "Ma soovin, et ta räägiks täna oma jutu ema Gerdast."

Ingrid nõustus. "Mul ei ole praegu küll jõudu meie telki uuesti üles ehitada," ütles ta, "aga ma võin roomata tema telki ja ta annab mulle varjupaiga, mida ma vajan."

"Kell on 9," ütles Maurice, "teenistus algab kohe. Meil ei ole aega oodata Ingridit - me ei saa seda teha, sest sul on varsti aeg jutlust alustada."

"Kas sa ei võiks viia mind kirikusse, Maurice, tulla siis tagasi ja võtta kaasa Ingrid ja meie pagas. Ma räägin, kuni ta tuleb, ja lasen siis temal kõnelda."

Sõidu ajal ütles Maurice, et tal on veel üks küsimus, aga ta esitab selle pärast teenistust teel lennujaama.

Kui sisenesime kirikusse, laulis kogudus juba pealaulu. Pingid olid jälle täis, aga õhus valitses õhtuse jutluse aegne eriline meeleolu. Inimesed istusid sirgeselgselt ja rangelt, nende näod olid peaaegu pühalikud. See oli nende osadus - teenistus. Nad olid valmis seisma Jumala ees.

Ma pidin otsekohe kantslisse minema. Milline erinevus, võrreldes esimese õhtuga, mõtlesin ma, vaadates üle mustade juuste sametise vaiba. Ma tundsin sidet koguduse ja enda vahel, nagu oleksime me olnud üks suur perekond. Siin olid avatus ja vastuvõtlikkus. Õhus oli midagi - nagu oleksid sajad tühjad käed tõstetud üles, et paluda täitmist.

Ma olin vaesem kui kunagi varem. Kummatigi tundsin, et mul on midagi - ma olin sõnumikandja ja samal ajal kandis see sõnum ka mind.

Otsustasin valida ainult salmid 25-32 Efesose kirja 5. peatükist ja lugeda Pauluse läkitust:

"Mehed, armastage oma naisi, nõnda nagu ka Kristus on armastanud kogudust ja on andnud iseenese tema eest, et teda pühitseda... ja seada enese ette kogudus austatuna, nii et tal ei oleks laiku ega kortsu ega muud sellesarnast, vaid et ta oleks püha ja laitmatu. Nõnda peavad mehedki oma naisi armastama nagu iseenese ihu. Kes oma naist armastab, armastab iseennast. Sest ükski ei ole iialgi vihanud iseenese ihu, vaid igaüks toidab ja hoiab seda, nõnda nagu ka Issand kogudust. Sest meie oleme Tema ihu liikmed. "Seepärast jätab inimene maha oma isa ja ema ning hoiab oma naise poole, ja need kaks saavad üheks!" See saladus on suur, aga mina räägin Kristusest ja kogudusest."

Daniel luges selle ka kohalikus keeles ja siis tõlkis ta minu jutluse lause lauselt rahulikult ja pingutamata. Jälle oleksime nagu ühest suust rääkinud.

"Viimase nelja päeva jooksul õppisime tundma abielu kolmnurka: lahkumist, teineteise poole hoidmist ja üheks saamist. Tekstis, mille ma lugesin, annab apostel Paulus kolmnurgale uue dimensiooni. Ta ütleb: "See on suur saladus." Too seisukoht on peidetud ridade vahele, viitab eelmisele salmile ja osutab samal ajal ka järgnevale.

Paulus ütleb: "Kui inimene jätab oma isa ja ema - see on suur saladus. Kui mees hoiab oma naise poole - see on suur saladus. Kui kaks saavad üheks - see on suur saladus."

Tõepoolest on. Meid kõiki on sel nädalal puudutatud. Meid on puudutanud selle saladuse sügavus. Meid on puudutanud Jumala Sõna vägi. Piibli salmid, mida me oleme vaadelnud, on olnud kui haamid, mis purustavad kõik kaljud meie mõtetes. Aga need on varustanud meid kõiki ka uue lootusega."

Fatma, Mirjam ja Esther istusid üheskoos naiste poolel. Tahtmatult heitsin nende poole kiire pilgu. Kõigi kolme näol olid rõõmumärgid: Estheril uus pilk ja uus sügavus, Mirjamil kindlus ja otsustavus, Mirjamil tervise tunnusjooned.

"Tõepoolest," jätkasin ma, "see on suur saladus. Siis jätkab Paulus: "Aga mina räägin Kristusest ja kogudusest."

Paulus ütleb: "Mees jätab oma isa ja ema - ma räägin Kristusest. Mees hoiab oma naise poole - ma räägin Kristusest. Kaks saavad üheks - ma räägin Kristusest."

Tõstsin jälle üles oma puust kolmnurga.

"Teiste sõnadega: meie kolmnurga sügavaim saladus on Jeesuses Kristuses. Kui ma andsin teile abielu juhisenä kolmnurga: jätmise, teineteise poole hoidmise ja üheks saamise, ei andnud ma teile midagi muud kui vaid Jeesuse Kristuse kui juhi.

Mees jätab oma isa - ma räägin Kristusest.

Sellepärast, et Ta armastab meid, jättis Kristus oma Isa. Ta sai inimeseks, lapseks sõimes. Ei mingit samasust kõikvõimsa Jumalaga. Üks laps sõimes. Ta tühjendas end. Alandas end. Oli sõnakuulelik kuni surmani, isegi ristil surres.

Mees jätab oma ema - ma räägin Kristusest.

Et Ta armastan meid, jättis Kristus Suurel Reedel oma ema. Kui Ta oli ristil, andis Ta oma emale teist: poja. Ta ütles emale: "Naine, hoiä oma poega," ja Johannesele: "Hoiä oma ema!"

Mees hoiab oma naise poole - ma räägin Kristusest.

Et Ta armastab meid, hoiab Kristus meie poole, koguduse, oma pruudi poole, hoiab meie poole truult, lahutamatuult.

Piibel annab tunnistust abielulisest liidust Kristuse ja koguduse vahel. "Sest Talle pulmad on tulnud ja Tema naine on ennast valmistanud." - "Ja ma nägin püha linna... valmistunud otsekui pruut, kaunistatud oma mehele" (Ilm 21:2).

Kuid see ei ole abielu ilma kriisideta. Kogudus on vahel raske abikaasa. Me oleme tänamatud, sõnakuulmatud, truudusetud Kristusele. Me soovime olla Tema jaoks subjektid.

Ükskord pidi Ta ütleva kogudusele Laodikeas: "Aga nüüd, et sa oled leige, aga mitte külm ega kuum, siis tahan ma sind välja sülitada oma suust" (Ilm 3:16).

Tõsine armastus ei karda raskeid sõnu. Kristus ei lahku iial oma abikaasa juurest, isegi kui see pälviks seda ikka ja jälle. Ta ei lähe iial kaugemale kui ukseni.

"Vaata, ma seisan ukse taga ja koputan: kui keegi minu häält kuuleb ja ukse avab, selle juurde lähen ma sisse" (Ilm 3:20).

"Mehed, armastage oma naisi, nõnda kui ka Kristus on armastanud kogudust."

Ta on alati valmis andestama. Ta pühitseb kogudust. Ta puhastab kogudust. Ta peseb kogudust. Just nagu ori peseb oma peremehe jalgu. Ta tegi koguduse nähtavaks plekita hiilguses. Ilma kortsudeta. Ilma häbita. Kristuse ja koguduse vahel ei saa iial olla lahutust. Ta andis end koguduse eest. Selle alistumatu, törksa naise pärast andis Ta end.

"Mehed, armastage oma naisi, nõnda nagu ka Kristus on armastanud kogudust."

Siitpeale osutab Paulus Kristusele, kui ta väidab: "Kaks saavad üheks." Me võime samuti öelda: "Naised, armastage oma mehi, nõnda kui Kristus on armastanud kogudust." Et nad on üks Kristuses, siis see, mis on õige ühele, on õige ka teisele.

Kaks saavad üheks - ma räägin Kristusest.

Et Ta armastab meid, saab Ta meiega üheks, just nagu pea ja keha on üks.

Ta jagab meiega kõike.

Kõik, mis on meie, saab Tema omaks. Meie vaesus saab Tema vaesuseks. Meie kartus saab Tema kartuseks. Meie kannatused saavad Tema kannatusteks. Meie süü saab Tema süüks. Meie kahtlus saab Tema kahtluseks. Meie surm saab Tema surmaks.

Kõik, mis Temal on, saab meie omaks. Tema rikkused saavad meie rikkusteks. Tema rahu saab meie rahuks. Tema rõõm saab meie rõõmuks. Tema andustus saab meie andestuseks. Tema süütus saab meie süütuseks. Tema elu saab meie eluks.

Abielukolmnurk osutab Jeesusele, ilmutades meile, mida Tema on teinud meie jaoks. Ma olen kogu nädala kõnelnud teile abielust. Aga sügavamas tähenduses olen ma teile kogu nädala kõnelnud Kristusest. Tahaksin teile öelda nõndasamuti, nagu ütleb Paulus 1. kirjas korintlastele 2:2: "Sest ma ei arvanud teie seas mitte midagi muud teadvat, kui vaid Jeesust Kristust ja Teda kui ristilöödud."

Danieli hääl läks tulisemaks ja tulisemaks. Tundsin, kus ta pani oma hinge igasse sõnasse, mida ma ütlesin; nagu oleks ta võtnud sõnad otse mu suust, enne kui ma olin jõudnud nad välja öelda. Kogu südamest tahtis ta, et kogudus haaraks seda sõna.

"Küllap unustate suure osa sellest, mida mina ja minu naine oleme öelnud abielu kohta," jätkasin ma, "aga üht palun ma mitte unustada:

Et Kristus jättis oma Isa sinu pärast, sest Ta armastab sind, armastab isiklikult sind.

Et Kristus jättis oma ema teie pärast, sest Ta armastab teid, igäuhte teist.

Et Kristus tahab hoida teie poole, sest Ta armastab teid, armastab teid sellest hoolimata, et te ei ole hoidnud Tema poole. Et Kristus tahab saada teiega üheks väga intiimsel ja isiklikul teel, sest Ta armastab teid, armastab teid igavesti."

Kirik oli täiesti vaikne. Äkki juhtus midagi kirjeldamatut. Esimesest pingireast tõusis püsti üks mees ja hakkas tasakesi laulma. Enne kui ma millestki aru sain, oli terve kogudus temaga ühinenud ja laulis kogu südamest kaasa.

Vaatasin Danieli poole. "Kas nad tahavad sundida mind lahkuma?"

"Ei," lohutas ta, "see tähendab, et nad on õnnelikud sinu sõnumi üle. Nad peavad väljendama oma rõõmu. Samal ajal tahavad nad anda sulle veidi aega hingetõmbeks, et sa võiksid jätkata uue jõuga."

Ma ei olnud tõesti kunagi jutlustanud nii mõistvale kuulajaskonnale.

"Mida nad laulavad?" küsisin ma Danielilt.

"Nad kiidavad Jumala armastust," vastas ta.

Kui nad olid lõpetanud, alustasin ma jälle, paludes südamest Jumalalt erilist sõna, et mis vastaks Fatma eluküsimusele.

"Üks teie seast on näinud abielukolmnurgas telki. See on andnud mulle uue arusaamise abielu saladusest.

Kui tuleb selle maailma ots ja kõik pisarad on pühitud meie silmist, siis kirjeldab Piibel uut loomist - Jumal ja Tema rahvas elavad üheskoos nagu abielupaar telgis. "Vaata, Jumala telk on inimeste juures! Ja Tema asub nende juurde elama" (Ilm 21:3). Aga enne, kui need tunnid kätte jõuavad, on Kristus meie keskel Jumala telgis, telgis kolme tipuga: jätmise, teineteise poole hoidmine ja üheks saamine. Seepärast ei ole sõnum meie telgist ainult sõnum abieluinimestele. Kristuses on kõik, ka need, kes ei oie abielus,

varjatud Jumala telgiga. Sest Kristus jättis oma Isa ja ema ka nende eest; Ta puhastab ka neid; Ta saab üheks ka nendega. Kristuses saavad nende elud eesmärgi ja teostuse, vabaduse ja rõõmu. Kristuses leiavad nad oma koha, oma telgi.

Sestsaadik kui Jeesus Kristus tuli sellesse maailma, ei ole keegi, kes on Tema oma, ilma telgita."

Sel hetkel avati peauks kiriku tagaosas ning Ingrid ja Maurice astusid sisse. Inimeste pead pöördusid neid vaatama. Kasutasin viivu pausiks ja ütlesin siis: "Kas te ei lubaks mul kutsuda siia oma naine, et ta räägiks teile ühe loo?"

Nad olid nõus.

"Ingrid, palun jutusta meile lugu ema Gerdast, näide abielust, mis on varjul Jumala telgis."

Daniel viipas Estheri Ingridil: tõlkima. Kaks naist seisis kiriku ees vahekäigus, kuna Daniel ja mina jäime seisma kantslisse.

Ma märkasin otsekohe, et Ingrid on jälle tema ise. Näos ei olnud jälgegi magamata ööst ja pisaraist. Tema silmad otsisid kontakti kuulajatega ja leidsid selle. Ta oli tunginud läbi müüri ja see näis andvat talle praegusel hetkel veel enam autoriteeti.

"Pastoril, kes korraldas minu ja mu abikaasa laulatustalitust, oli seitse last," alustas ta. "Pärast kolmekümneaastast abielu jäi tema naine väga haigeks. Tal oli peaaegu kasvaja. See tähendas, et vahetevahel ei suutnud ta selgelt mõelda. Mingi veidra soovi ajel tahtis ta kodust ära joosta. Seepärast pidi abikaasa valvama tema järele nii päeval kui öösel.

Kui haigus läks raskemaks, sai ta vaid suurte raskustega kõndida ja jalutada. Abikaasa pidi teda kõiges aitama. Ta pidi teda söötma, pesema, riietama. Niiviisi möödus 15 aastat."

Hämmastuse ja kaastunde kahin läbis kirikut. Ingrid jätkas: "Ehkki sõbrad soovitasid panna naine vanadekodusse või krooniliste haigete haiglasse, keeldus pastor alati. "Ta on minu naine ja meie seitsme lapse ema. Ma ei anna teda vanadekodusse ega haiglasse," ütles ta. Pisut enne naise surma külastasin ma teda. Sel päeval sai ta veidi rääkida. Ta ütles mulle niiviisi: "Ingrid, et Walter ja sina kõnelete abielust, siis ma tahan, et te ütleksite inimestele, et mu abikaasa armastab mind täna just niisamuti) nagu ta armastas mind siis, kui olin alles ta pruut." Kuulajaskond võttis need viimased sõnad vastu sügavas vaikuses. Siis istusid Esther ja Ingrid esimesse pinki. Mõne hetke pärast jätkasin ma kantslist:

"See on armastus, mis peegeldab Kristuse armastust oma koguduse vastu. See on nagu peeglistse vaatamine. Kui me vaatame Kristuse armastuse peale, näeme me pilti, kuidas Jumal tahab näha meest ja naist koos elamas. Kui mees ja naine elavad üheskoos kooskõlas Jumala tahtega, on nende abielu nagu peegel, mis peegeldab Kristuse armastust. Martin Luther ütles: "Abielu juhivad meid usule" Aamen."

Ma läksin kantslist alla ja istusin naise kõrvale. Daniel lõpetas teenistuse Meie Isa palve, laulu ja õnnistusega.

Meil jäi aega suruda vaid kiiruga inimeste kätt ning tõtates lahkusime kirikust. Oli aeg suunduda lennujaama.

Maurice pakkus meile oma autot, aga Daniel käis peale, et me sõidaksime Estheri ja tema seltsis. Otsustasime, et Maurice võtab oma autosse Timothy, Mirjami ja Fatma. Minu üllatuseks tahtis Danieli kolmeaastane poeg, kes oli koos emaga olnud kirikus, sõita koos Fatmaga. Nad olid saanud lahutamatuks sõpradeks.

Olin juba Ingridiga roninud Danieli auto tagaistmele, kui Fatma koputas küljeaknale. Avasin selle ja ta andis mulle õhukese pitseeritud ümbriku.

"Palun lugege see läbi, enne kui te lahkute," ütles ta, pöördus siis ja läks Maurice'i auto juurde.

Kiri oli adresseeritud meile mõlemale. Seepärast ulatasin ma ümbriku kõigepealt Ingridile.

"Kuidas oli jutlus, millest ma ilma jäin?" küsis ta ümbriku avades Danielilt. Ta ei arvanud, et kiri sisaldab midagi tähtsat.

"Mulle," vastas Daniel autot käivitades, "näitas jutlus, et abielu nõuandja, kes jätab kõrvale vaimuliku dimensiooni, on kõlbmatu, sest ta ei mõista abielu tõelist olemust." Siis ta lisis minu poole: "On nii kurb, et sa ei saa jääda kauemaks."

"Ka minul on kahju, Daniel," ütlesin ma. "Me sooviksime jääda kauemaks, aga me peame kõnelema järgmises paigas üheskoos kümme päeva ja esimene loeng toimub juba täna õhtul. Seal on viiskümmend abielupaari ootamas ja meil on tunnid hommikul ja pärastlõunal. Neli päeva siin oli kuidagi välja pigistatud, sest ma sain sinu kirja kutsega. Seepärast pidime me ka oma lastest varem lahkuma. Panna lapsed kannatama pereseminari pärast on tõepoolest paradoks."

"Me mõistame," ütles Esther. "Palun tänage oma lapsi, et nad lubasid teil tulla."

"Me teeme seda," vastasin ma. Siis märkasin, et Ingrid ei jälginud meie vestlust. Ma nägin tema näost, et ta oli sügavalt liigutatud kirjast, mida ta luges. Vaikides ulatas ta mulle esimese lehe. Siitpeale ei kõnelnud me enam kogu sõidu jooksul. Fatma kirjeldas kogu oma möödunud elu enne Jumala juurde tulekut.

Kiri algas: "Viimaste päevade jooksul olen ma näinud oma elu esmakordselt Jumala silmade valguses. Ma näen nüüd, et kõik, mis ma olen teinud, on vale, täiesti vale. Ma unustasin Jumala. Ma läksin oma teed. Tähtsaimaks minu elus ei olnud mitte Jumal, vaid mina ise. Sellepärast ongi mu elu üks suur segadus."

Järgnes eluloo detailne kirjeldus. Kõik oli enam-vähem nii, nagu ma olin arvanud: ta oli pidevalt otsinud oma kohta, seda leidmata. Kui isa keelas tal abiellumast esimese peigmehega, põgenes ta temaga kodukülalt kaugele. Isa püüdis tüdruku koju tagasi tuua, ent too keeldus kangekaelselt. Kooselu seaduslik staatus ei olnud piisavalt puhas. Ta väljendas seda nii: "Ma abiellusin temaga ise, ilma Jumalata." Kui ta oli elanud mehega mõned kuud, avastas ta, et mehel on juba laps teise naisega. Sel ajal oli ta aga rase ega julgenud mehest lahkuda.

Järgmine osa oli näide sellest, milline põrgu võib abielu olla. Mitte miski ei olnud vahele jäänud - umbusaldus, tülid, peksmised, truudusetus. "Ma hakkasin suitsetama, jooma ja käima posijate ja ennustajate juures." Lõpuks lahkus ta mehest, jättes talle oma poja. Ta hulkus külast külla, linnast linna, otsides ikka oma kohta, kuni jõudis siia linna. Ta isegi ei mäletanud kõiki mehi, kellega oli elanud, enne kui John võttis ta enda juurde.

Kiri lõppes: "Ma ei süüdistata neid mehi. Ma võtan kogu süü enda peale. Ma patustasin teadlikult kõigi Jumala korralduste vastu. Ma ei kuulanud oma vanemaid ja petsin neid. Ma olen abielurikkuja ja mõrtsukas. Ma tapsin oma lapse ja tahtsin tappa ennast. Ma tean, et olen pälvinud Jumala karistuse.

Aga ma palun Jumalalt andestust. Ma ei suuda end oma jõuga vabastada, kuid usun, et Kristus suri ka minu eest, nii et ma võin elada Tema eest. Ma tahan alustada uuesti. Palun aidake mul ehitada oma telki."

Olin just lõpetanud Fatma kirja, kui jõudsimme lennujaama. Maurice oli juba seal. Mirjam oli läinud teenistusruumidesse, sest ta oli täna valves. Fatma seisis Maurice'i ja Timothy vahel, pöörates meid nähes kimbatuses pea ära. Daniel parkis Maurice'i auto kõrvale. Ingrid astus välja ja embas Fatmat kuumalt ja õelikult. Fatma murdus, pani pea Ingridi õlale ja nuttis ohjeldamatult.

"Palju meil aega on?" küsis Danielilt.

"Juba 11, poole tunni pärast kutsuvad nad teid lennukisse."

"Hüva. Jätkakem oma koostööd, Daniel, ka sellel viimasel pooltunnil, mis meile veel on jäänud. Siin on meie piletid. Kas Maurice ja Timothy saavad viia meie suured kohvid läbi kontrolli? Ja kas sina ja Esther saate võtta enda hoolde meie käsipakid ja anda need meile üle väravas?"

Kui teised läksid meie pagasiga leti äärde, võtsime Ingridiga Fatma endi vahele ja läksime ooteruumi. See oli rahvast täis ja väga lärmakas. Leidsime kolm kõrvuti asetsevat vaba tooli.

"Kas te olete šokeeritud, pastor?" küsis Fatma.

"Ei, ma olen õnnelik."

"Õnnelik?"

"Jaa, sest taevast on suur rõõm ühe patuse pärast, kes kahetseb."

Fatmal näis olevat kergem, et me teda ei süüdistanud.

"Kas te usute, et ma võin saada kõik andeks?" küsis ta.

"Jaa," vastasin mina. "Aga kõigepealt pead sa aru saama, et sa ei kirjutanud seda kirja mitte meile, vaid Jumalale. Me oleme vaid sinu tunnistajad."

"Jaa. Ma tean."

"Oled sa valmis vastu võtma meie andeksandmise kuulutust kui Jumala enese andeksandvat Sõna?"

"Jaa, olen."

"Siis palun loe oma kirja viimast osa veel kord." Ulatasin talle ümbriku ja ta laotas kirja sülle.

"Ma tahan alustada veidi enne viimast osa," ütles ta ja luges poolihääli, rõhutades selgelt iga sõna...

"Ma patustasin teadlikult kõigi Jumala korralduste vastu, ma ei kuulanud oma vanemaid ja petsin neid. Ma olen abielurikkuja ja mõrtsukas. Ma tapsin oma lapse..."

Tema hääled lämbus nuuksumisse ja kogu ta keha vappus. "Kas te mõistate, et ma tapsin elu?" Ta nuttis. "Abort on mõrv, vaatamata sellele, mida nad ütlevad. Kuidas saan ma selle jälle heaks teha?"

Ingrid pani vasaku käe Fatma õlale ja ütles: "Fatma, on asju, mida me ei saa iial heaks teha. Me saame nad ainult asetada Kristuse risti alla."

See tegi Fatma rahulikumaks ja ta võis lugemist jätkata: "Ma... tahtsin tappa ennast. Ma tean, et olen pälvinud Jumala karistuse. Aga ma palun Jumalalt andestust. Ma ei suuda end oma jõuga vabastada, kuid usun, et Kristus suri ka minu eest, nii et mina võin elada Tema eest. Ma tahan alustada uuesti.

Palun aidake mul ehitada oma telki."

Fatma pani kirja tagasi ümbrikusse. Ta asetaski selle sülle ja kattis ümbriku kokkupandud kätega. Silmad suletud, kummardas ta kergelt pea. Ma teadsin, et ta palvetab.

See oli veider situatsioon. Inimesed voorisid mööda. Mõned vaatasid meid, teadmata, mida mõelda. Valjuhääldaja teatas pidevalt nii saabuvaid kui väljuvaid lennukeid.

Unustasime kõik enda ümber. Me olime Jumala osaduses. Jumal ei ole ainult kirikutes. Ta on ka lennujaamades.

Panin vasaku käe Fatma kokkupandud kätele ja Ingrid pani oma parema käe sinna tipuks, jättes vasaku käsivarre kaitsvalt Fatma õlgade ümber.

Ma ütlesin: "Issand, et Sa oled andestanud mulle minu patud ja et ma võin nüüd anda edasi seda, mida ise olen saanud - ma tänan Sind."

Siis panin ma parema käe Fatma pea peale ja ütlesin: "Aga nõnda ütleb nüüd Issand: Fatma, ära kardada. Fatma, ma olen sind lunastanud. Fatma, ma olen sind nimepidi kutsunud. Fatma, sa oled minu päralt. Kuigi sinu patud on veripunased, saavad need lumivalgeks, kuigi need on purpurpunased, saavad need valge villa sarnaseks. Ole julge, Fatma, sinu patud on sulle andeks antud. Mine ja ära tee enam pattu. Igaüks, kes teeb pattu, on patu ori. Kui nüüd Poeg teid vabaks teeb, siis te olete õieti vabad!" (Js 43:1, 118; Mt 9:2; Jh 8:11, 34, 36.)

Ingrid lisas: "Ma tahan anda sulle Jeremija 3:14 väga isiklikul kujul, Fatma: "Pöördu ümber, taganenud laps, ütleb Issand, sest ma olen abiellunud Sinuga.""

Ennast liigutamata istus Fatma suletud silmi. Tema keha värises tasakesi. Siis ta ütles: "Ma olen nüüd Jumala telgis, eks ju?"

"Jaa, seal on sinu koht. Nagu Ingrid ütles, Jumal on abiellunud sinuga."

"Ma toon täna õhtul oma asjad Johni majast ära," ütles ta.

"Võta Esther kaasa."

"Võtan. Ma jään nende juurde mõneks järgnevaks nädalaks. Esther rääkis mulle, mida te olite öelnud 'koha' kohta. Daniel püüab mulle midagi leida."

Jälle kuulutati valjuhääldaja kaudu välja üks lend.

"Veel kaks asja, Fatma," ütlesin ma. "Esiteks: sa oled nüüd vaba, täiesti vaba. Möödunu on kustutatud Jumala mälust. Kui sa aga jätkad enda koormamist andestatud pattudega, teed sa .uuesti pattu."

"Ma mõistan."

"Teiseks: Jumala arm on nagu kasvav valgus, mis tungib pimedasse ruumi. See on protsess, mis läheb ikka edasi ja edasi. Võib juhtuda, et järgmiste päevade jooksul märkad sa oma elus paljusid musti asju, milliseid sa täna ei näe. Ära siis masendu ega lootust kaota. See tähendab lihtsalt seda, et sinu elu on pandud Jumala valgusesse."

"Tänan teid."

Daniel tuli joostes meie suunas. "Te peate nüüd minema. Siin on teie piletid. Inimesed lähevad juba peale ja teie pole veel isegi passikontrollist läbi."

"Nad ju alles teatasid meie lennu."

"See oli teine kutse. Te ei pannud esimest tähele."

Tõusime ja järgnesime Danielile nii kiiresti kui suutsime. Fatma seisis Ingridiga, kui ma andsin teenistujale meie passid templite löömiseks.

"Kuidas sa end tunned?" küsis Ingrid.

Fatma mõtles hetke ja ütles: "Veider, ma olen üksi ja siiski ei tunne ma üksildust."

"Selles mõte ongi. Ma usun, et ainult need võivad abielluda, kes on võimelised ka üksi iseseisvad olema. Jumal tahab sind järele proovida."

Andsin Ingridile tema passi ja me sööstsime värava poole, kus Mirjam kontrollis sõidupileteid.

Esther ja Daniel andsid meile meie käsipakid. Meil ei olnud nüüd ühtki vaba kätt, seepärast meie sõbrad lihtsalt embasid meid tuliselt.

"Jumal tarvitas teid mõlemaid," ütles Daniel.

"Hoolimata meist endast."

Kui ma pöördusin hüvasti ütlema Maurice'ile, meenus mulle, et ta oli tahtnud esitada mulle veel üht küsimust.

"Palun kirjuta mulle oma küsimus," ütlesin ma.

"Ma juba tegin seda," vastas ta, pistes minu kuetaskusse ümbriku.

Läksime läbi värava, jättes teised maha. Mirjam oli ainus, kes võis meid saata lennukini.

Oma tavalise otsekoheusega küsis ta: "Kas te mäletate minu esimest kirja teile, milles kirjutasin oma kartusest, et mu tunded Timothy vastu ei ole küllalt sügavad abiellumiseks? Ja te ütlesite, et ma pean järgima oma tundeid, sest et tüdrukud tundvat seda tavaliselt paremini kui poisid. Mis mind nüüd aga mitmete asjade tõttu imestama paneb - kas tüdrukud tunnevad seda tõesti alati noormeestest paremini?"

"Mida sa ise arvad, Mirjam?"

Ta ei vastanud kohe. Kui me olime maabumistrepil poolel teel üles, hüüdis ta:

"Olen kindel, et jaa!"

Ma võisin ainult heakskiitvalt noogutada. Me olime viimased, kes sisenesid lennukisse. Stjuardess sulges ukse ja me võtsime sisse kohad teineteise kõrval ning kinnitasime rihmad. Lennuk hakkas liikuma ja veeres välja stardirajale.

Ingrid pani käe minu käele.

"Ma olen kurb ja mul on häbi tänase hommiku pärast," ütles ta. "Vahetevahel on mul tunne, et ma ei jõua sinuga sammu pidada. Mõistad?"

"See on parim viis hoida meid alandlikkuses," vastasin. "Ma arvan, et Jumal laseb meid minna läbi nende mõõnade, et me mõistaksime paremini teiste paaride probleeme."

Lennuk oli nüüd tormamas hoovõtule. Stardiraja betoon kadus. Maa rebiti ära. Lennuk tõusis avatud taevasse.

Me olime jälle teel - *unterwegs, en route*.

"Mis sa arvad, mis Maurice'i kirjas seisab - veel üks pihtimus?"

"Ma tunnen, et midagi muud."

"Miks sa nii arvad? Naiselik intuitsioon?"

"Jaa."

"Ütle mulle, enne kui ma avan."

"Kas sa ei märganud, kui õnnelik oli Maurice, kui sai otsustatud, et Fatma sõidab lennujaama koos temaga?"

"See tähendab..."

"Tee lahti ja vaata."

Ma polnud sellest isegi mõelnud. Rebisin ümbriku lahti ja lugesin:

"Kas Jumal on ka kosjasobitaja? Kui ma palusin autos silla juures, kus sa rääkisid Fatmaga, kuulsin ma ühte häält, puhast nagu kelluke: "See tüdruk, kellega Walter kõneleb, saab olema sinu naine."

See oli midagi hullu. Ma ei olnud teda kunagi näinud, mul polnud aimugi, kes ta on. Ma võisin näha ainult tema ebamäära siluetti pimeduses.

Kas võis see olla Jumala hääl? Saada mulle, palun, telegramm 'jaa' või 'ei' oma esimesest peatuskohast."

"Sind ja sinu naiselikku intuitsiooni!" ütlesin naisele kadedalt.

"See ei olnud raske," vastas ta.

"Vaene Maurice," pomisesin ma. "Ta tahtis nii väga abielluda neitsiga ja lõpetab Fatmaga."

Ingrid vaidles vastu: "Aga ta on neitsi, Walter. Ta on puhastatud - kui Kristuse pruut. "Ilma plekita, ilma kortsuta, ilma häbita.""

Tõepoolest oli Ingridil õigus. Ma kutsusin stjuardessi ja küsisin, kas piloot on linnaga raadio teel ühenduses.

"Jaa," ütles ta, "aga mitte isiklikeks kõnelusteks."

"Mul on väga tähtis läkitus ühele teie õhuliinide teenistujale."

Ta lubas proovida. Ma andsin talle Mirjami nime ja ütlesin: "Siin on läkitus. Ainult kolm sõna: "Ütle Maurice'ile 'jaa'.""

Vaikselt istusime koos. Siis pööras Ingrid pea ja vaatas mind.

"Mida sa mõtled?" küsisin temalt.

"Ma olen rõõmus, et abiellusin sinuga," ütles ta naeratades.

"Mina samuti."